

vergadering **24**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 16 februari 2022

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
ACTUELE VRAAG van Wim Verheyden aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de prijsverhoging van de tickets van De Lijn	
ACTUELE VRAAG van Els Robeyns aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de nieuwe tarieven van De Lijn	
ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de prijsstijging voor tickets bij De Lijn	5
ACTUELE VRAAG van Stijn Bex aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over "een verloren legislatuur voor het openbaar vervoer"	12
ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de impact van een waterbom boven Vlaanderen	
ACTUELE VRAAG van Mieke Schauvliege aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de impact van de waterbom boven Vlaanderen	
ACTUELE VRAAG van Marius Meremans aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de gevolgen van een mogelijke 'waterbom' in Vlaanderen	
ACTUELE VRAAG van Stijn De Roo aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de impact van een waterbom in Vlaanderen	17
ACTUELE VRAAG van Jo Brouns aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het plan om alle verouderde bruggen te vervangen of renoveren	
ACTUELE VRAAG van Bert Maertens aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het onderhoud van kunstwerken	25
ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de arbeidsdeal	
ACTUELE VRAAG van Ilse Malfroot aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de reactie van de Vlaamse Regering op de federale arbeidsdeal	
ACTUELE VRAAG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de federale arbeidsdeal en de impact ervan op het Vlaamse arbeidsmarktbeleid	31
ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de beslissing van de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid omtrent het test- en tracingbeleid	
ACTUELE VRAAG van Freya Saeys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de toekomst van het test- en quarantainebeleid in code geel	39

ACTUELE VRAAG van Immanuel De Reuse aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de vergeten sectoren bij de federale energiedeal, met name de woonzorgcentra en de onthaalouders	
ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de impact van de btw-verlaging voor elektriciteit op de dagprijs van de woonzorgcentra	45
ACTUELE VRAAG van Hannes Anaf aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de wantoestanden bij Orpea	
ACTUELE VRAAG van Lise Vandecasteele aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de controles van de Zorginspectie bij Orpea	51
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	59
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft het inschrijvingsrecht in het gewoon onderwijs in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad – 1053 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	59
Artikelsgewijze bespreking	72
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft bijkomende maatregelen voor het inschrijvingsrecht betreffende voorrangs- en ordeningscriteria – 1052 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	73
Artikelsgewijze bespreking	81
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	81
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCRIFT over het groeipakket – 1130 (2021-2022) – Nr. 1	
Verslag	82
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCRIFT over de sociale toeslag bij ongelijkmatig verdeelde huisvesting – 1131 (2021-2022) – Nr. 1	
Verslag	83
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCRIFT over het belang van het kind bij intrafamiliaal geweld – 1132 (2021-2022) – Nr. 1	
Verslag	84
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCRIFT over een verbod op roken in nieuwe Vlaamse films of series – 1139 (2021-2022) – Nr. 1	
Verslag	85
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft bijkomende maatregelen voor het inschrijvingsrecht betreffende voorrangs- en ordeningscriteria – 1052 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3	
Artikelsgewijze stemming	86
Hoofdelijke stemming	86

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft het inschrijvingsrecht in het gewoon onderwijs in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad – 1053 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3	
Artikelsgewijze stemming	87
Hoofdelijke stemming	87
ROUWHULDE voor de heer Jozef Belmans, voormalig lid van de Vlaamse Raad	
	87
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	88
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	90
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	90

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans

– *De vergadering wordt geopend om 14.02 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Minister-president Jan Jambon en de ministers Bart Somers, Zuhair Demir, Matthias Diependaele en Benjamin Dalle zijn verontschuldigd.

ACTUELE VRAAG van Wim Verheyden aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de prijsverhoging van de tickets van De Lijn

ACTUELE VRAAG van Els Robeyns aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de nieuwe tarieven van De Lijn

ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de prijsstijging voor tickets bij De Lijn

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Minister, ik moest me deze week toch even in de wang knippen toen ik las dat de Vlaamse Regering heeft beslist dat de goedkoopste tickets voor een enkele rit met De Lijn vanaf 1 april 25 procent duurder worden. Nu, het leek wel een vervroegde 1 aprilgrap. Helaas, voor heel veel mensen met een beperkt budget is het dat helaas niet. U kreeg dan ook meteen reactie van het Vlaams Netwerk tegen Armoede, dat stelt dat hogere tarieven de reizigers met een beperkt tarief ontmoedigen om occasioneel het openbaar vervoer te nemen.

Deze beslissing kan ook allesbehalve een logische beslissing genoemd worden, nu De Lijn toch wel wordt geconfronteerd, naar aanleiding van de coronacrisis, met een leegloop van haar trams en bussen. En in vergelijking met de periode voor de coronacrisis is De Lijn meer dan 40 procent van haar reizigers verloren. Mevrouw Schoubs, de topvrouw van De Lijn, vreest zelfs dat meer dan 10 procent van die mensen nooit zal terugkomen. Ook voor dit jaar wordt er nog eens een vermindering met 20 procent van de reizigersaantallen verwacht.

Nu, de tevredenheid en het vertrouwen van de mensen in De Lijn zijn intussen ook nog eens in vrije val, want amper 4 procent van de mensen maakt nog gebruik van het openbaar vervoer om naar het werk te pendelen. In plaats van verhogingen door te voeren zou men van de minister dan ook wel verwachten dat men juist maatregelen neemt die net die aantrekkelijkheid van dat openbaar vervoer verhogen, want ik herinner mij toch nog dat mevrouw Schoubs recent aankondigde dat ze automobilisten uit de wagen wilde halen, en hen naar De Lijn wilde halen om de cijfers van De Lijn op te krikken. Wel, ik denk dan dat u met dergelijke maatregelen niet al te veel mensen naar De Lijn zult kunnen lokken.

Minister, hoe zult u mij, maar vooral al die potentiële reizigers waar mevrouw Schoubs het over heeft, en ook die reizigers die binnenkort al geconfronteerd worden met die prijsverhogingen, nog kunnen overhalen om naar De Lijn te komen, ondanks die duurdere tickets? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (Vooruit): Minister, voor veel mensen is de reis naar kantoor door corona beperkt tot enkele passen naar de keukentafel. En veel mensen voelen zich ook comfortabeler om in plaats van de bus de wagen te nemen. En dat heeft gevolgen. Drie weken geleden stonden we hier nog omdat het aantal reizigers bij De Lijn inderdaad nog altijd 40 procent lager is dan voor corona.

En ondertussen zijn we op een moment dat het telewerk niet langer verplicht zal worden, en zal worden afgeschaft. En onze wegen zijn nu al overvol. Het openbaar vervoer is er niet voor niets, en we moeten absoluut vermijden dat we binnenkort allemaal stilstaan op de wegen in Vlaanderen. En De Lijn heeft een actieplan: minister Somers heeft hier vorige keer gezegd dat er zal worden ingezet op betere dienstverlening en aantrekkelijkere tariefformules. Dat zijn allemaal mooie woorden, maar wat blijkt? De eerste daad van deze Vlaamse Regering is inderdaad de tarieven verhogen met maar liefst 25 procent – een vreemd charmeoffensief bij Valentijn.

Als u denkt, minister, dat gezinnen hierdoor hun wagen zullen laten staan, dan ga je totaal voorbij aan de realiteit van hoe moeilijk mensen het vandaag hebben om de rekeningen te betalen. Iedere euro telt. En dit zal er enkel voor zorgen dat mensen opnieuw in de wagen stappen en in de file terechtkomen. En in plaats van mensen te charmeren en opnieuw het openbaar vervoer te laten gebruiken, jaagt u hen uit de bus en in de wagen, in de file. En de mensen voor wie er geen alternatief is met de bus en de tram, blijven gewoon in de kou achter. Wat krijgt de reiziger in de plaats? Minder bussen, minder haltes, minder dienstverlening, maar duurdere etiketten. Meer betalen voor minder. En in plaats van als overheid zelf te investeren in meer en beter openbaar vervoer, schuift u voortdurend de factuur door naar de Vlaming.

Mijn vraag aan u is: waarom hebt u beslist om dat goedkoopste tarief van De Lijn met 25 procent te verhogen?

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, kent u hem nog? *(Jos D'Haese toont een afbeelding van Juul, het Stressmannetje.)*

Toen wilde De Lijn mensen verleiden om de auto te laten staan voor een ticketje van 1,20 euro. U besliste deze week om het goedkoopste ticket 2,50 euro te laten kosten. Dat is in één klap een kwart erbij. Op tien jaar tijd is de prijs gestegen van 1,20 euro tot 2,50 euro. Ik vraag me oprecht af of jullie nog wel reizigers op het openbaar vervoer willen. Het is altijd hetzelfde. Eerst werd het papieren ticket duurder. Toen zeiden jullie dat het sms-ticket veel goedkoper is en dat de mensen dat maar moeten kopen. Dan werd het sms-ticket duurder. Toen zeiden jullie dat er het nieuwe m-ticket van De Lijn is. De mensen moeten dat maar kopen.

Wat doen jullie nu? Jullie verhogen ook het m-ticket en de mensen hebben geen keuze meer, behalve altijd maar meer betalen. De vraag is inderdaad wat je ervoor terugkrijgt. De prijzen gaan altijd maar omhoog, alsof we dat niet doorhebben, maar je krijgt er steeds minder voor terug. De afgelopen tien jaar is er op De Lijn zwaar bespaard geweest. De dienstverlening is achteruitgegaan en er zijn nu plannen om een op de vijf bushaltes te schrappen. Dan is er nog corona gekomen, waardoor er 40 procent reizigers minder zijn bij De Lijn. Het risico bestaat dat 10 procent nooit meer terugkomt.

Wat doet deze regering om reizigers terug te brengen naar De Lijn en om die aantrekkelijker te maken? Ze verhoogt de prijzen en lanceert ondertussen belachelijke plannen, zoals vorige week met het tramplan in Antwerpen. Ik heb

een heel duidelijke vraag voor u, minister: vindt u nu echt dat dit een goed moment is om de prijzen te verhogen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Collega's, ik dank jullie voor jullie vragen, maar ik wil eerst een en ander corrigeren. Ik hoor jullie allemaal zeggen dat de tarieven van De Lijn stijgen met 25 procent. Ik nodig jullie uit om de beslissing van de Vlaamse Regering van afgelopen vrijdag na te lezen. Het is niet zo dat alle tarieven met 25 procent stijgen. Laat me dat eerst heel duidelijk stellen. Het is ook niet zo dat we zonder meer de indexering volledig toepassen op alle tarieven. Dat hebben we ook niet gedaan.

Sta me toe om even te verduidelijken wat we wel hebben gedaan. Ik heb in september vorig jaar een voorstel tot tariefaanpassing van het management van De Lijn gekregen. Het voorstel was om de tarieven te verhogen vanwege de kostendekkingsgraad en de indexaanpassingen. We hebben toen gezegd dat we dat niet zouden doen omdat het toen niet het moment was om de tarieven te verhogen. Jullie weten dat we de indexaanpassingen en sowieso de tariefaanpassingen de voorbije jaren jaar na jaar altijd hebben gedaan, maar nooit over een globale lijn. We hebben dat altijd vermeden.

Wat hebben we nu wel aangepast? We hebben op de hele tariefstructuur gezorgd voor uniformiteit en voor eenvoud. Dat betekent dat we het m-ticket op het niveau hebben gebracht van het sms-ticket en het biljet dat je kunt kopen via de automaten. Al die tickets kosten 2,5 euro, en daarom hebben we nu het m-ticket verhoogd tot 2,5 euro, zodat dat uniform is. Een tienrittenkaart is met 1 euro verhoogd. Dat is 1,7 euro per rit. Dat hebben we gedaan. De abonnementen van drie maanden en een jaar zijn met respectievelijk 2 en 3 euro verhoogd op jaarbasis. Dat is de verhoging. Dat is zeker geen 25 procent over alle tarieven. Het gaat om een uniformiteit om ervoor te zorgen dat er een uniforme prijs van 2,5 euro is voor een ticket van een enkele rit. Dat is nog altijd veel lager dan omliggende regio's en landen. Dat blijkt ook uit de benchmark.

Ik verwijs ook naar het advies van het Netwerk tegen Armoede. Dat is tevreden met wat we niet hebben gedaan. De organisatie juicht toe dat het sociale tarief niet wordt aangepast en bevroren blijft.

Dat juichen zij enorm toe. Zeker de sociale abonnementen, de verhoogde tegemoetkoming en de vervoersgarantie behouden allemaal dezelfde prijs. Daar hebben we de tarieven dus niet verhoogd. Ik had wel de vraag – dat zeg ik jullie er ook bij – van onder andere de Inspectie van Financiën om de inflatie die er nu eenmaal is, toe te passen op alle tarieven, een inflatie die een stuk hoger ligt dan gewoon de aanpassing aan de gezinsindex van 1,9. We zijn er niet op ingegaan. De Vlaamse Regering heeft afgelopen vrijdag beslist om alleen die vier elementen op eenzelfde lijn te brengen, om te zorgen voor uniformiteit, om er gewoon voor te zorgen dat een enkel ticket, op welke manier men het ook aankoopt, het sms-ticket, het ticket dat men via de automaat koopt, overal 2,5 euro kost. Koopt men een tienrittenkaart, dan betaalt men 1,7 euro. Dat is wat er gebeurd is. Dat is zeker geen globale prijsstijging van 25 procent, zoals ik dat hier een aantal mensen hoor zeggen.

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Minister, dank u wel voor uw uitvoerig technisch antwoord. U bent er toch niet in geslaagd om mij te overtuigen. Ook heel veel potentiële reizigers zijn niet overtuigd. Ik ben ervan overtuigd dat ik dadelijk een aantal collega's zal horen pleiten voor meer geld. Ja, er moet meer geïnvesteerd worden. Daar zijn we het allemaal over eens. Maar ik denk dat De

Lijn zelf ook een belangrijke duit in het zakje kan doen. Hoe? Onlangs bleek dat in landelijke gebieden 10 tot 15 procent van de reizigers zou zwartrijden. In onze stedelijke gebieden zou dat zelfs oplopen tot 40 tot 50 procent. De financiële impact van dat alles is niet gering. De Lijn loopt tot 20 tot 30 miljoen euro mis op een totale opbrengst van 200 miljoen euro. De Lijn zou dus in principe veel meer geld kunnen binnenhalen wanneer we op een adequate manier dat zwartrijden zouden aanpakken.

Minister, zou u niet beter inzetten op het aanpakken van de zwartrijder die De Lijn 20 tot 30 miljoen euro kost, in de plaats van de reiziger die een eerlijk ticketje koopt, te gaan bestraffen met prijsverhogingen die amper – luister goed – 2,9 miljoen euro zullen opbrengen? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (Vooruit): Minister, tarieven verhogen op een moment dat de bezetting nog nauwelijks 60 procent is en als de klantentevredenheid historisch laag is, is een foute en onbegrijpelijke keuze. Wij verwachten dat u uw verantwoordelijkheid neemt. In dit geval betekent dat geen enkele verhoging, integendeel een bevriezing van de prijzen minstens tot de reiziger de weg heeft teruggevonden naar het openbaar vervoer en dat de kwaliteit van het openbaar vervoer ook aanzienlijk weer is toegenomen. Ik hoor u praten over kostendekking. Dat is natuurlijk het stokpaardje. Maar wat is de reden waarom de kostendekking zo laag is? Door jarenlang besparen is de dienstverlening kwalitatief achteruitgegaan. De reiziger is de weg naar het openbaar vervoer kwijtgeraakt en daarom is de kostendekking zo laag. Hoe los je dat op? Door te investeren in openbaar vervoer, door ervoor te zorgen dat de bussen en trams echt een alternatief zijn, dat mensen er bewust voor kiezen, dan trek je de gebruikscijfers omhoog en heb je inkomsten, maar niet door de mensen die nu wel nog de bussen gebruiken, op kosten te jagen.

Minister, hoe verantwoordt u deze tariefverhoging in deze context? Zou u een bevriezing van deze prijzen toch willen overwegen?

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, we moeten toch een klein beetje serieus blijven: 'uniformiteit en eenheid'. Ik wil gerust met u eens de bus pakken in Antwerpen, Leuven of Gent en aan een paar reizigers vragen of ze nu 'keicontent' zijn dat er nu meer uniformiteit en eenheid in de prijzen is. Ik denk dat die mensen u vooral zullen zeggen dat ze vreselijk kwaad zijn dat de prijzen omhooggaan. Laat ons een beetje eerlijk zijn: de prijzen worden niet opgeslagen voor de uniformiteit of de eenheid, of ik heb nog een woordvoerder 'transparantie' horen zeggen. De prijzen zijn opgeslagen omdat jullie in de afgelopen tien jaar een vijfde van het budget van De Lijn hebben weggeknipt, en nu weet men niet meer van welk hout pijlen te maken. Daarom gaan vandaag de tarieven omhoog.

Dat zou men dus in vraag moeten stellen, en kijken hoe we gaan investeren in De Lijn, meer reizigers aantrekken, in plaats van gewoon nog eens de tarieven te verhogen. Ik heb dus dezelfde vraag voor u als mevrouw Robeyns: vindt u ook niet dat het tijd wordt voor het bevriezen van de ticketprijzen van De Lijn, tot er een serieuze verbetering is van de dienstverlening?

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Collega's, minister, De Lijn wordt vandaag onmiskenbaar uitgedaagd op vele fronten. Er zijn minder reizigers, er was corona, er is de lage kostendekkingsgraad, de stijgende energieprijzen, stijgende loonkosten. We vinden het dus belangrijk dat De Lijn ook wat meer ruimte krijgt voor een meer

flexibel en gedifferentieerd tarievenbeleid. Dat beleid moet ook sociaal zijn. Ik verwijs daarbij graag nog eens naar de resolutie die we hier in juli vorig jaar hebben aangenomen. Daarbij werd heel duidelijk gesteld dat De Lijn flexibel, gebruiksvriendelijk en betaalbaar moet zijn.

Minister, ik heb daarbij de volgende vraag, over iets waarop we nu toch allang aan het wachten zijn: hoever staat het nu met het openbaredienstcontract? Dat is een nagel waar collega Brouwers al heel vaak op geklopt heeft. Is er ruimte voor een meer flexibel en een meer gedifferentieerd tarievenbeleid?

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, ook vanuit de Groenfractie vinden wij het compleet onbegrijpelijk dat u net op dit moment een prijsverhoging van 25 procent aankondigt voor de goedkoopste tickets. De reizigersaantallen moeten na corona nog altijd opgekrikt worden. De hervorming, waar u al jaren aan werkt, zit compleet in het slop, en dat leidt tot een heel lage tevredenheid bij de reizigers. Kijk eens over de gewestgrens, naar wat er in het Brusselse Gewest gebeurt. Daar wordt er nu al jarenlang intensief geïnvesteerd in openbaar vervoer. Daar zijn de prijzen redelijk, en daar zie je dat het openbaar vervoer succesvol is.

Mijn vraag aan u is: hoe gaat u er eindelijk eens voor zorgen dat u reizigers beloont en aantrekt bij De Lijn, in plaats van hen af te stoten? Dat doet u met deze prijsverhoging, die wij onbegrijpelijk vinden.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, goede collega's, als men een overdrijving gebruikt om een punt te maken, dan wordt zelden het punt gemaakt, maar blijft de overdrijving.

Minister, u hebt die prijzen schematisch heel goed in beeld gebracht. Het blijkt dat, vooral bij de sociale abonnementen, de tarieven status quo blijven, op één uitzondering na: het m-ticket, dat hier en daar wordt geïndexeerd. Een personeelsgedreven organisatie zoals De Lijn wordt geconfronteerd met een gierende inflatie, waardoor de personeelskosten de pan uit swingen, en energiekosten die nauwelijks bij te houden zijn. In dat klimaat uw tarieven ongeveer op hetzelfde niveau houden: dat is een prestatie van formaat! Dat m-ticket wordt trouwens meestal door de middenklasse gebruikt, want sociaal zwakkere mensen zitten bij de sociale abonnementen, en daar verandert niets. Daar komt zelfs geen indexering bij.

De enige vraag die ik heb: als je dat m-ticket op het niveau brengt van het sms-ticket, dan zou men eigenlijk de rit moeten kunnen uitrijden, ook als die langer duurt dan één uur. Dat is op dit ogenblik niet het geval.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u wel, collega's. Het laatste klopt in elk geval. Op het moment dat de inflatie enorm stijgt, zijn wij zeker de tarieven niet lineair aan het verhogen. Neen, daar passen wij voor. Voor de sociale tarieven, voor de mensen die het meest hulpbehoevend zijn, laten wij de tarieven zoals ze in het verleden waren. Ik kan daar nog eens verwijzen naar het armoedeadviescomité, dat ook duidelijk stelt dat het dit initiatief alleen maar toejuicht.

Wat het m-ticket betreft: ik denk dat het niet meer dan logisch is om dat op hetzelfde tarief te brengen als het sms-ticket en het ticket dat via een automaat wordt verkocht. Die uniformiteit, dezelfde prijs voor één enkele rit: dat is niet meer dan logisch. Als men dat goedkoper wil, dan moet men een tienrittenkaart

kopen, en dan is de prijs 1,7 euro. Ik denk dat er heel weinig landen zijn waar men tegen dat tarief een ticket kan kopen, ook niet in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, mijnheer Bex. U maakt telkens de vergelijking met Brussel, maar u weet ook heel goed dat het openbaar vervoer in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest enkel het regelen is van openbaar vervoer in een stedelijke context. Dat is iets heel anders dan het regelen van openbaar vervoer van de kust tot aan de Maas, in heel Vlaanderen, met enerzijds heel veel stedelijke gebieden, en anderzijds ook heel veel perifere uitgestrekte gebieden. Dat is een verschil van dag en nacht. Dat kan men totaal niet met elkaar vergelijken.

En dan, collega's, die reiziger moet centraal staan. Dat is iets waar we keer op keer op hameren. Die reiziger moet centraal staan. De klantentevredenheid moet omhoog en daar wordt er binnen De Lijn, binnen heel het departement, dag na dag enorm op ingezet.

We zijn volop bezig, mijnheer Brouns, met dat openbaar dienstencontract. Gisteren hebben we daar nog heel intensief over vergaderd om op dat vlak de laatste punten af te kloppen. Het hangt uiteraard ook samen met het hele verhaal van basisbereikbaarheid en de stappen die daarin nog gezet moeten worden. Ik hoop alleszins dat we daar zo snel mogelijk kunnen landen.

Jullie weten ook allemaal dat in navolging van de benchmark, de vergelijkende studie die we voor De Lijn gedaan hebben met soortgelijke openbare vervoersmaatschappijen in andere regio's in omliggende landen, er sowieso een en ander moet worden bijgestuurd, zowel in tarieven maar ook inzake klantentevredenheid, de inzet van ons materiaal en van ons personeel. En daar wordt volop aan gewerkt. We zijn daaraan de laatste hand aan het leggen. Daar zal zeker ook gewerkt worden op het gedifferentieerd tarievenbeleid. Vandaar dat we dan ook heel bewust gekozen hebben om nu nog geen drastische wijziging van het tarievenbeleid te doen. Dat zal straks, in navolging van het openbare dienstencontract, eventueel wel kunnen. We zijn daarom niet ingegaan op het eerste voorstel dat op tafel werd gelegd. We hebben gezegd: "Kijk, we willen maar een heel beperkte aanpassing doen." Die beperkte zich dan louter tot die gelijkschakeling van de tarieven.

Mijnheer Verheyden, iedereen kan beamen dat het zwartrijden gewoon enorm asociaal gedrag is. Dat het zwartrijden is toegenomen nu we door de covid-pandemie iedereen aan de achterdeuren laten opstappen en zodoende minder sociale controle hebben omdat men niet meer opstapt waar de buschauffeur of de tramconducteur veilig afgesloten zit van de reiziger vanwege de covidpandemie, klopt. Dat kunnen we alleen maar bevestigen. Maar daar wordt ook op ingezet. Ook daar is De Lijn aan het schakelen. De controleurs hebben allemaal de duidelijke opdracht om daar volop op te controleren en om in te zetten op het asociaal gedrag van de zwartrijders en ervoor te zorgen dat dit niet meer kan gebeuren.

Dan is er het verhaal van immer. Het wordt vermoeiend om telkens opnieuw te herhalen wat we moeten herhalen. Het is maar telkens opnieuw de zinsnede 'er wordt bespaard', 'er wordt veel te veel bespaard inzake exploitatie, inzake investeringen'. Ik blijf dan ook immer herhalen wat ik telkens opnieuw hier in dit parlement gezegd heb en ook in de commissies: sinds deze legislatuur is er niet bespaard, noch op exploitatiemiddelen, noch op investeringsmiddelen. Jullie weten dat het reguliere budget inzake investeringen voor De Lijn schommelt rond de 145 miljoen euro. Wel, wat was dat bedrag bij de begrotingsaanpassing van 2021? Dat was een bedrag van 269 miljoen euro. Dat was dus bijna het dubbele van wat initieel voorzien was. Ook voor de begrotingsopmaak 2022 – en ook dat is hier in het parlement goedgekeurd – hebben wij een investeringsbudget van 264 miljoen euro op tafel gelegd. Dit om aan te tonen dat we meer inzetten op

de investeringen. Maar ook de dotatie van de exploitatie zit op een bedrag van niet minder dan 845 miljoen euro. Dat betekent dat wij op jaarbasis 1,1 miljard euro aan De Lijn geven.

Stop dus alstublieft met te zeggen dat wij kapot besparen bij De Lijn. Dat klopt niet. Er is, sinds deze legislatuur, niet bespaard en het bedrag dat vandaag naar De Lijn gaat is een bedrag 1,1 miljard euro. De Lijn zet volop in op enerzijds die transformatie om die flexibiliteit, die verbetering ten behoeve van de reiziger, door te voeren. Daar wordt volop op ingezet om zodoende te komen tot een optimale dienstverlening en tot een efficiënte overheidsinstelling. Dat is waar we met zijn allen op werken, niet op tariefverhogingen, niet door extreem te focussen op de kostendekkingsgraad. Die kostendekkingsgraad die in het verleden, voor de covidpandemie, 20 procent bedroeg en die vandaag de dag amper 12 procent is. Dat heeft met covid te maken, maar daar houden we op dit ogenblik niet aan vast. Vandaar dat er geen globale tariefaanpassing komt, enkel een gelijkschakeling van die tarieven die op dit ogenblik niet hetzelfde zijn: een sms-ticket en een ticket via een automaat zullen straks dezelfde tarieven hebben als het m-ticket.

Het goedkoopste ticket is nog altijd een tienbeurtenkaart: 1,7 euro per rit.

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Minister, er wordt inderdaad meer gecontroleerd op zwartrijden. Dat klopt. De opbrengst is enkele duizenden euro's, want de controleurs moesten zich bezighouden met het opvolgen van de mond-maskerplicht. Dat was blijkbaar belangrijker dan zwartrijders van de bus halen. Ik noem dat allebei belangrijk. Men kan dat evengoed tegelijkertijd uitvoeren.

Wat de kosten betreft: men gaat het geld liever uit de zakken van de reizigers halen. Nochtans heeft deze Vlaamse Regering geld genoeg, om de multikul te sponsoren of wanneer het gaat over diversiteit. Zo kreeg het Hannah Arendt Instituut in december nog 805.000 euro extra bijkomende subsidies. Het nieuwe minderhedenforum krijgt een subsidie van 700.000 euro. Als het daarom gaat, moeten die mannen maar met hun vingers knippen en het geld zit in hun zak. Maar als het gaat om mensen die dagdagelijks niet anders kunnen dan de bus te nemen, gaat u die mensen nog eens extra financieel bestraffen. Laat het duidelijk zijn: wij van het Vlaams Belang staan aan de kant van die mensen. En we zullen aan de kant van die mensen blijven staan. Wees daar maar zeker van. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (Vooruit): Minister, in een warm Vlaanderen zorgt een slimme Vlaamse Regering ervoor dat iedereen toegang heeft tot mobiliteit en kan deelnemen aan onze samenleving. In een warm Vlaanderen kiest een slimme Vlaamse Regering ervoor om volop te investeren in voldoende, betaalbaar en kwaliteitsvol openbaar vervoer. Dat is goed voor de mensen. Dat is goed voor de economie. Dat is goed voor ons milieu. Dat is goed voor ons klimaat.

Helaas kiest deze Vlaamse Regering ervoor om ons openbaar vervoer af te breken, te privatiseren waar mogelijk en ons allemaal op kosten te jagen, net zoals deze Vlaamse Regering ervoor kiest om mensen die zich een Tesla kunnen permitteren, wel te soigneren. Het zegt veel over deze regering. De gewone, hardwerkende man wordt steeds vergeten. Het is niet uit te leggen. Maar het is wel wat u en deze regering steeds opnieuw doen. *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, het klopt natuurlijk dat er deze legislatuur niet zwaar bespaard wordt bij De Lijn, maar dat wil natuurlijk niet zeggen dat de zware besparingen van de afgelopen tien jaar verteerd zijn. Ik herhaal dat 20 procent of een vijfde van het budget in die tijd verdwenen is. En dat merken we vandaag nog altijd.

Ik moet zeggen dat ik een beetje verbaasd bent dat de liberalen hier, bij monde van de heer Keulen en u, pleiten voor uniformisering en hogere ticketprijzen. Want ik heb eens een paar gemeenten bekeken waar liberalen aan de macht zijn. In Lanaken, van de heer Keulen, is er gratis openbaar vervoer, dames en heren, op dinsdag, als het markt is. Hoeilaart, met een liberale burgemeester, heeft een gratis gemeentekaart: gratis openbaar vervoer, het hele jaar door, voor 10 euro.

Wel, ik ben ervoor dat we in die richting gaan, de richting van tientallen Europese steden waar openbaar vervoer gratis is, de richting van het Lanaken van de heer Keulen op dinsdag, de richting van Hoeilaart, met de hele week door gratis openbaar vervoer, in de plaats van altijd maar weer die prijzen op te trekken. *(Applaus van Lise Vandecasteele)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Stijn Bex aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over "een verloren legislatuur voor het openbaar vervoer"

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, de reizigersvereniging TreinTramBus zei vorige vrijdag dat we afstevenen op vijf verloren jaren voor het openbaar vervoer onder uw ministerschap. Dat sluit eigenlijk naadloos aan bij het vorige debat, over de prijsverhoging bij De Lijn.

Ook op het vlak van de hervorming van het openbaar vervoer staat u nergens en doet u te weinig voor de reiziger. De aanleiding was een vraag over overstap-punten, waarvan u er deze legislatuur 1000 wilt realiseren. Er zijn er nog maar 59 gerealiseerd, en dat is dankzij de groene schepen in Leuven, want anders waren het er maar 16 geweest. Zowel wat betreft de Hoppinpunten als een aantal andere elementen van die grote hervorming van het openbaar vervoer – de Mobiliteitscentrale, decreten die nog moeten worden gemaakt, zoals u zelf zei, de bestekken voor combimobiliteit en dergelijke – staat u vandaag eigenlijk nog steeds nergens.

Dat betekent voor heel die sector van het openbaar vervoer, van De Lijn tot privébedrijven en organisaties die bezig zijn met deelmobiliteit, dat die eigenlijk onder een stolp zitten, dat zij niet weten wat er de komende jaren op hen afkomt. U weet ook dat voor ondernemers, voor sectoren, onzekerheid het ergste is wat er kan bestaan. Mevrouw Schoubs, de CEO van De Lijn, zegt dat door die onzekerheid, doordat ze niet weten wat er op hen afkomt, doordat ze niet weten wanneer Lydia Peeters eindelijk gaat zeggen wanneer de basisbereikbaarheid ingaat, ze een aantal maatregelen niet kunnen nemen die ze zouden kunnen nemen om het comfort van de reiziger en de kwaliteit voor de reiziger meteen te verhogen.

Minister, mijn vraag aan u is dan ook eigenlijk vrij simpel. Er wordt gezegd dat we afstevenen op vijf verloren jaren voor het openbaar vervoer. U hebt nog tweeënhalf jaar om daar iets aan te doen. Wat gaat u doen om te vermijden dat u de geschiedenis ingaat als de minister van de vijf verloren jaren voor het openbaar vervoer?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Mijnheer Bex, ik ben het alleszins niet met u eens dat er inzake openbaar vervoer vijf verloren jaren staan aan te komen. Door het feit dat u die uitspraak doet, zegt u zelfs eigenlijk al dat er de voorbije twee jaar nauwelijks iets is gebeurd. Ik denk dat dat van heel weinig respect getuigt voor eenieder die daar dagelijks mee bezig is. Dat is niet alleen mijn administratie, de mensen bij De Lijn, de mensen bij het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), maar dat zijn ook alle leden van die vervoerregioraden, die dag na dag heel hard werken om ervoor te zorgen dat er een kernnet en een aanvullend net wordt vastgelegd, dat er een vervoer op maat wordt vastgelegd, kortom, dat er straks openbaarvervoerplannen zijn, dat alles mooi in kunnen en kruiken is. Ik vind dat dat van weinig respect getuigt voor al die mensen.

U vraagt keer op keer naar een datum. U weet ook dat het decreet inzake basisbereikbaarheid in april 2019 in dit parlement is goedgekeurd. Toen wist men ook dat dat een decreet was waarvoor nog heel veel moest gebeuren. Alle uitvoeringsbesluiten en dergelijke moesten nog komen. Ik kan u meegeven dat wij de voorbije twee jaar drie decreetsaanpassingen hebben gedaan, dat wij twintig uitvoeringsbesluiten hebben genomen en dat we vorige week nog in onze commissie het ontwerp van decreet over de vervoersautoriteit hebben gelanceerd.

U weet ook dat de initiële datum januari 2021 was. Men kwam mij onmiddellijk zeggen dat dat niet haalbaar was. De volgende datum was januari 2022. Niet haalbaar. Wel, ik zal u hier vandaag duidelijk meegeven dat de volgende datum waar ik op mik 1 juli 2023 is. Dat is de datum die ik nu naar voren schuif, in de hoop dat dan alles haalbaar is. Ik weet echter dat er nog immens veel moet gebeuren, inzake Hoppinpunten, inzake ticket- en tariefintegratie, maar zeker en vooral ook inzake de Mobiliteitscentrale Aangepast Vervoer (MAV) en de Diensten Aangepast Vervoer (DAV's). Dat zijn de meest kwetsbaren in onze maatschappij. Daar willen we zeker voor opkomen. Daar moet ook nog heel veel voor gebeuren.

Ik leg dus de datum 1 juli 2023 op tafel, in de wetenschap dat er nog heel veel moet gebeuren en dat dat hopelijk niet meer opnieuw moet worden verdaagd.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, ik ging zeggen dat ik heel blij was met wat u hebt gezegd. U stelt eindelijk een datum voor, 1 juli 2023. Het was ofwel dat ofwel het decreet over de verkiezingen tillen. U zegt daar echter meteen bij niet te weten of men dat zal halen. Dat vind ik bijzonder jammer. U zou moeten zeggen: "Ja, we gaan er alles aan doen om dat te halen en op die manier aan alle actoren duidelijkheid te geven over wanneer die hervorming ingaat." U zou met een stappenplan kunnen werken. U zou in bepaalde modaliteiten kunnen voorzien, zodat we zeker weten dat bepaalde elementen van de hervorming zeker en sommige misschien ingaan. Dan zou u beleid voeren. Dan zou u zekerheid geven aan heel het werkdomein. Dat moet u doen. U moet niet blijven zeggen 'misschien, misschien'; u moet zeggen wat er gaat gebeuren.

Wat die vijf verloren jaren voor het openbaar vervoer betreft, ik ben het niet die dat zegt. Dat is de reizigersorganisatie TreinTramBus. Ik hoop dat u eindelijk het signaal van die reizigers ernstig neemt, dat u daarmee aan de slag gaat en dat u alsnog – want dat wens ik u toe en dat wens ik de Vlamingen toe – bewijst dat de volgende tweeënhalf jaar wél stevig vooruitgang wordt geboekt en dat we eindelijk hervormingen zien op het terrein die zorgen voor beter openbaar vervoer voor de Vlamingen. (*Applaus van Jeremie Vaneeckhout*)

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Minister, ik wil even doorgaan over de Hoppinpunten. Collega Bex, u verwijst naar Leuven, maar dat is niet toevallig een goedbedeelde centrumstad uit het Gemeentefonds, die waarschijnlijk iets minder op de euro's moet letten dan de kleine stad waar ik zelf burgemeester van ben. Dan ga je natuurlijk elke euro twee keer omdraaien voor je hem uitgeeft. Dan zul je, als je geen zekerheid hebt over de invulling van basisbereikbaarheid, nog geen investeringen doen in die Hoppinpunten. Dat is wat in Vlaanderen gebeurt vandaag.

Minister, daarom is het bijzonder goed dat u nu voor het eerst zegt dat u voluit mikt op juli 2023. Ik hoop dat u dat ook heel duidelijk communiceert aan alle lokale besturen, alle partijen, alle partners, belangenverenigingen enzovoort. Als we allemaal samen met uw administratie daarnaartoe werken, dan moet dat haalbaar zijn. Ik hoop echt dat we die deadline halen.

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Minister, ik vraag me eerlijk gezegd af waar u met De Lijn naartoe wilt. Vanuit De Lijn klinkt het geluid dat men vandaag opportuniteiten mist om een beter openbaar vervoer aan te bieden aan de reizigers op het vlak van frequentie, stiptheid en betrouwbaarheid. Laten we, voor wat het Vlaams Belang betreft, ook de veiligheid er maar aan toevoegen.

Laat ons ook eerlijk zijn over uw hervorming van het openbaar vervoer. Dat is een grote chaos aan het worden. De reiziger dreigt daar het slachtoffer van te worden. TreinTramBus heeft het inderdaad over een verloren legislatuur voor het openbaar vervoer.

Minister, wordt het dan niet eens tijd dat u echt in uw kaarten laat kijken over waar u naartoe wilt? Gaat u voor de privatisering van De Lijn of niet? Wordt dat nu eens duidelijk, want de reiziger is onzeker, De Lijn is onzeker. Waar wilt u naartoe? Wij willen niet dat de reiziger de dupe wordt van dat geknoei.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (Vooruit): Minister, dat er nog veel werk aan de winkel was toen het decreet is gestemd, daar heeft de reiziger natuurlijk bijzonder weinig aan. Iedereen wil weten hoe de toekomst van het openbaar vervoer eruit zal zien en vooral of er nog een halte en een lijn voor de deur zal zijn. Of we het nu willen of niet, er is nu veel onduidelijkheid en versnippering.

Ik ben blij dat u verwijst naar de Diensten Aangepast Vervoer, want daarover verschillen we vaak van mening. Mobiliteit heeft niet alleen een economische component, maar vooral ook een sociale component. Er zijn heel veel kwetsbare mensen, en we moeten ervoor zorgen dat zij zich ook nog kunnen verplaatsen. Daar staan nog heel wat vraagtekens achter. We moeten er vooral voor zorgen dat van de hervorming, als die wordt doorgevoerd, iedereen beter wordt, en dat er niemand achterblijft.

Minister, op welke manier zullen de reizigers en de reizigersorganisaties worden betrokken bij de verdere concretisering en uitwerking?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Goede collega's, minister, dit is een heel belangrijke dag, met uw verklaring dat we midden 2023 voor de uitrol gaan van basisbereikbaarheid. Daar zat Vlaanderen op te wachten. U hebt de steun van het hele parlement om die datum ook hard te maken op het terrein. De boodschap moet duidelijk worden gegeven aan De Lijn. Vaak zijn ze kampioen in het uitleggen waarom iets niet kan. En die zever dat ze te weinig worden

gefinancierd: 1,1 miljard euro, het is wat minder van meer, maar dat is nog altijd een kolossaal bedrag.

Wat de vergroening van de vloot betreft: afgelopen vrijdag was ik bij een van de pachters, Hansea Heidebloem in Lanaken, en die gaat in het najaar een zware vergroening van haar vloot doorvoeren via elektrificatie, maar ook via waterstof. De pachters zijn dus klaar, en laat dat een druk zijn op De Lijn zelf, want de pachters moeten dat zelf financieren. Ze slagen daarin omdat ze beseffen dat de toekomst duurzaam zal zijn of niet zal zijn. Laat dit nu een voorbeeld zijn voor De Lijn om daar nu ook eens werk van te maken met het geld van de belastingbetaler.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Collega Bex, ik ken u als een constructief oppositielid, maar ik stel toch vast dat u zich niet hebt laten onderdompelen in de positieve dynamiek die ikzelf mag ervaren in de vervoersregioraden vandaag. We mogen mee aan tafel, we mogen mee het beleid uittekenen. Al gebiedt de eerlijkheid te zeggen dat het sneller mag, absoluut.

We staan vandaag te popelen voor de volledige uitrol van het aanvullend net, het kernnet. De plannen liggen er, ze staan in de startblokken. Minister, u weet dat de mobiliteitscentrale uiteindelijk vergund is geraakt, maar voor het vervoer op maat is het inderdaad nog wachten op de bestekken, op de gunning.

Dan is nog de vraag: wanneer mogen we die verwachten? Vooral rond het flex+-vervoer leven heel wat vragen. Wanneer kunnen we die bestekken en die gunning verwachten voor het vervoer op maat?

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, twee punten.

Ten eerste, als u het mij vraagt, is TreinTramBus nog heel vriendelijk geweest met de uitdrukking 'vijf verloren jaren'. Voor mij is het vijf jaar van dralen en falen. Dat heeft natuurlijk niks te maken met de mensen op de administratie en al helemaal niet met de chauffeurs die de trams en bussen doen rollen, maar wel met het politiek beleid in Vlaanderen dat De Lijn in de afgrond aan het rijden is.

Ten tweede, 1 juli 2023, we hebben een datum, maar ik ben daar helemaal niet enthousiast over. De Lijn heeft nu een deadline wanneer een op de vijf haltes worden geschrapt, heeft een deadline voor de vervoerswoestijnen die we gaan realiseren, heeft een deadline om grote delen van ons openbaar vervoer te privatiseren. Ik denk niet – ik ben oneens met andere collega's in dit parlement – dat dat een goede zaak is.

'Ja' aan het veranderen van ons openbaar vervoer om het te verbeteren, maar 'neen' aan dit beleid dat met de ene hand geeft om met de andere hand af te nemen. Daarmee gaan we ons openbaar vervoer echt niet kunnen versterken.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Collega's, ik dank u voor uw bijkomende opmerkingen en vragen.

Mijnheer D'Haese, u enthousiast maken, dat geef ik op. Daar ga ik niet meer op inzetten. Ik denk dat mij dat nooit gaat lukken. *(Opmerkingen)*

Desalniettemin weet ik wel dat ik een tijd geleden, bij het uitstel dat we verleend hebben vorige keer, naar aanleiding daarvan een artikel heb gelezen van

TreinTramBus, en zij vonden dat uitstel goed. Ze zeiden ook waarom. Dat gaf meer tijd om te zorgen dat alles in de plooi zou vallen, dat de regelgeving kon worden bijgestuurd, en dat op het moment dat het effectief zou worden uitgerold, alles optimaal zou werken.

Ja, collega's, er moet nog veel gebeuren. Ja, we maken een stappenplan. We zitten continu samen met alle entiteiten, en het is zeker niet alleen De Lijn die mee verantwoordelijke partner is, het is ook het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV), ook het Departement Mobiliteit en Openbare Werken zelf. Het zijn al die vervoerregioraden waar de lokale besturen in zitten. Kortom, er zijn heel veel betrokken entiteiten die samenwerken om het decreet Basisbereikbaarheid te realiseren.

De filosofie – laat ons dat toch vooral benadrukken – is nog altijd heel goed. Waar de vraag groot is, gaan we volop inzetten op meer en flexibeler en beter openbaar vervoer. Waar de vraag klein is, gaan we inzetten op maatwerk, waar we ook extra middelen voor uittrekken.

We hebben al heel veel gedaan, ook De Lijn, en alle andere partners zijn al met heel veel bezig. Ik denk aan de vergroening van de vloot. Daar zetten we volop op in. Ik denk dat de hele transformatie binnen De Lijn berust op de benchmarkstudie. Men zegt hier telkens opnieuw dat er maar één doel is, het privatiseren van De Lijn. Waarom zouden we vorig jaar aan De Lijn weer het vertrouwen geven dat ze tien jaar lang als 'intern operator' zal kunnen fungeren voor het kernnet en het aanvullend net, als we tegelijk een privatiseringsagenda zouden hebben? Het een kan niet accorderen met het ander. Alleen al door het feit dat we opnieuw met De Lijn een tienjarig akkoord hebben, zodat zij het kernnet en het aanvullend net kan verzorgen, spreekt voor zich.

We moeten die Hoppinpunten en oversteeplaatsen realiseren. Daarvan hebben de vijftien vervoerregioraden in de afgelopen maanden allemaal hun eigen plan ter beschikking gekregen. Het zijn in totaal 1800 overstapplaatsen op Hoppinpunten die men wil realiseren. Ook die plannen zijn maar recentelijk afgeklopt. Dat sommigen, zoals Leuven, in het verleden de lead genomen hebben, kan ik alleen maar toejuichen. Dat is voorbeeld voor velen. Tegelijk, en dat is een terechte bekommernis van de heer Maertens, moeten we naar alle betrokken entiteiten goed communiceren en hen informeren. Zij zullen zeker de datum te horen krijgen. Ik zal hen zeker andermaal proberen enthousiast te maken. Ik hoop dat het daar beter lukt dan bij de heer D'Haese. Ik wil hen alleszins enthousiast maken om mee te investeren in die Hoppinpunten waar wij als Vlaamse overheid sowieso de nodige middelen en de handvatten ter beschikking stellen om aan de primaire eisen van een Hoppinpunt te voldoen.

Dat er chaos en onzekerheid is: absoluut niet, dat spreek ik met klem tegen.

Dat er misschien nog meer moeten worden ingezet op communicatie richting TreinTramBus, dat zal ik zeker ter harte nemen. Uiteraard communiceren we ook naar de lokale besturen. Vooral de communicatie naar de reizigers, naar de gebruikers van – straks – de nieuwe openbaarvervoermodellen, is zeer belangrijk. We willen hen absoluut niet in de kou laten staan; neen, we willen ervoor zorgen dat zij alle vertrouwen kunnen hebben in het openbaarvervoermodel van de toekomst, en daarom moet alles perfect in orde zijn. Zeker voor de meest kwetsbaren, zeker voor de mensen die vandaag gebruik maken van onze mobiliteitscentrales aangepast vervoer en diensten aangepast vervoer. Vandaag is dat landschap enorm versnipperd. Dat is overal anders geregeld. Wel, ook daar willen we zorgen voor een uniform en eenvoudig model voor de gebruikers van MAV's en DAV's, het aangepast vervoer voor de mensen die daar nood aan hebben, zodat ook zij zeker niet in de kou blijven staan.

Wij mikken op de datum 1 juli 2023. Ik wil het zeker niet over de legislatuur heen tillen. Er moet nog heel veel werk worden verricht. Er wordt nog heel hard gewerkt achter de schermen. Ik hoop uiteraard dat die datum haalbaar is, maar ik heb geen glazen bol. Ik hoop dat alle entiteiten daar samen, met vereende krachten, op inzetten.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, we zijn heel blij met die datum van 1 juli 2023. Maar laat mij zeggen: een minister moet niet in een glazen bol kijken, een minister moet besturen en ervoor zorgen dat het lukt. Dat verwachten wij van u.

Wat betreft de participatie van de reiziger is er nog heel wat werk aan de winkel. Collega Brouns, het mag er in de vervoerregioraden misschien gezellig aan toe gaan, maar wij horen ook van de mensen dat zij niet betrokken werden bij hoe die plannen tot stand zijn gekomen. En er zijn vaak nog wel opmerkingen. De mensen die de bus of de tram nemen, zijn het best geplaatst om aanvullingen te doen bij de plannen die vandaag op tafel liggen.

Minister, het zal druk worden. Met Groen vragen wij van u dat u in dialoog gaat met de organisaties die reizigers verenigen, zodat de plannen waar nodig kunnen worden bijgeschaafd. Want er dreigt vervoersarmoede, zowel op het platteland als in de steden. Die problemen moeten worden aangepakt, en als het nodig is moeten daar meer middelen voor worden voorzien.

U maakt de vergelijking met Brussel. Dat is inderdaad een stedelijke context. We zien in Vlaanderen dat het in Antwerpen, ook een stedelijke context, ook problematisch is. Dat gaat dan over willen investeren om dat plan echt tot een succes te maken. Wij vinden dat u dat absoluut moet doen. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de impact van een waterbom boven Vlaanderen

ACTUELE VRAAG van Mieke Schauvliege aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de impact van de waterbom boven Vlaanderen

ACTUELE VRAAG van Marius Meremans aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de gevolgen van een mogelijke 'waterbom' in Vlaanderen

ACTUELE VRAAG van Stijn De Roo aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de impact van een waterbom in Vlaanderen

De voorzitter: Het gaat dus over een waterbom in Vlaanderen.

De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): En toch is dit niet de commissie Landsverdediging, voorzitter. Het kan er misschien een voorbode van zijn voor diegenen die dromen van een autonoom Vlaanderen.

Alle gekheid op een stokje. 'Gouverner, c'est prévoir.' Dat kwam uit de mond van de Franse staatsman Adolphe Thiers. Dan zaten we in de 19e eeuw. Uiteraard, minister, is het een van de kerntaken van een overheid de mensen te beschermen, niet alleen politieel, maar ook wat betreft de eigendommen. En

dan gaat het ook over waterhuishouding en het beschermen tegen overstromingen.

Vorig jaar hebben we in dit deel van de wereld de waterbom gehad, ook in het zuidelijke deel van dit land, in Franstalig België, ook in de buurlanden. Minister, u bent net als ik een Maaslander. Wij hebben daar ook ons deel gehad. Maar dat waren gelukkig maar uitlopers. U hebt nu een gelijkaardig scenario laten becijferen: waar zouden we mee worden geconfronteerd mocht dat zich voltrekken boven het Vlaamse grondgebied? Dan praten we over een schadefactuur van 8 miljard euro. Collega's, wij weten dat de totale Vlaamse begroting 46 miljard euro bedraagt. U ziet meteen de schaalgrootte.

Hier is, vind ik, goed werk geleverd door De Vlaamse Waterweg en door het Waterbouwkundig Laboratorium. Voorzitter, als het goed is vanwege de overheid, zeggen we dat ook.

Minister, u hebt die opdracht gegeven en u hebt nu alle bevindingen. Er zijn nu ook experts mee bezig. Hoe ziet u nu die vaststellingen beleidsmatig vertaald? Wat is uw antwoord op dit wat-alsscenario?

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, de mensen in de regio van Gent werden maandag met een koude douche wakker. De collega had het daarnet over 8 miljard euro schade, maar in de regio van Gent wordt die 8 miljard euro, 6,5 miljard euro. Als de waterbom in Vlaanderen zou vallen zoals afgelopen zomer in Wallonië, zou vooral de Gentse regio enorm hoge schade ondervinden. Dat komt vooral omdat het water van de Leie en het water van de Boven-Schelde in de Ringvaart terechtkomt en Gent daarop niet voorbereid is.

De afgelopen jaren heeft Vlaanderen geïnvesteerd in aanpassingen van het Maasbekken en in het Sigmaplan om de regio rond Antwerpen te beschermen, locatie Zeeschelde. Voor de Leie is er ook een programma voor een rivierherstelproject Seine Schelde dat vooral gericht is op scheepvaart en grotere scheepvaart.

Minister, welke stappen zult u zetten op korte en op lange termijn om ook de regio van Gent te wapenen tegen overstromingen, tegen een waterbom? Zult u aanpassingen doen aan het rivierherstelprogramma Seine Schelde? Zult u, naast de versnelling van het Sigmaplan, ook een Sigmaplan 2 uitrollen voor de Boven-Schelde zodat de mensen in Gent ook gerust kunnen zijn dat ze beschermd zullen zijn tegen een mogelijke waterbom?

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, ik kom niet uit Gent maar wel degelijk uit de parel van de Scheldevallei en het Denderbekken, namelijk uit de stad Dendermonde. Ik woon zelf gewoon tussen die twee rivieren in. Op een paar 100 meter zie je de Schelde, aan de andere kant zie je de Dender op 500 of 600 meter.

Zeker in de Denderregio, en ook Schelderegio, is er heel wat ongerustheid, grote ongerustheid. Ik moet erkennen dat er inspanningen zijn geleverd door uw voorganger, door uzelf en door minister Demir op twee sporen. Ik begrijp dat ontlasting, hermeandering en bufferbekkens noodzakelijk zijn, maar tegelijk zijn ook de grote werken echt wel nodig. Ik denk aan dijkversterking, aan de hernieuwing van de stuwen of aan de hernieuwing van sluizen enzovoort.

Ik heb hier in 2013 ook gestaan en intussen nog ettelijke vragen gesteld. We moeten toch vaststellen dat er nog altijd geen voltooide werken zijn. We zien er

wel wat en een aantal zijn geblokkeerd. Minister, kunt u ervoor zorgen dat die essentiële waterbouwkundige werken, de grote werken, met spoed voorrang krijgen en zo snel mogelijk worden gerealiseerd? Dat is de vraag vanuit onze regio. Dank u wel.

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Minister, wat als de waterbom boven Vlaanderen uitbarst? U hebt op die vraag een antwoord proberen te formuleren met een studie waarvan we het eerste deel in oktober hebben gezien en waarvan we begin deze week de resultaten van het tweede deel mochten lezen.

Collega Keulen heeft er al naar verwezen: 8 miljard euro aan schade en bij een scenario van 243 millimeter water op 48 uur, zou er schade zijn aan 86.000 huizen, waarvan het grootste deel in Oost-Vlaanderen.

In de Vlaamse bekkens waar al jaren wordt gewerkt aan oplossingen voor de waterhuishouding, wordt het risico eigenlijk kleiner ingeschat. Denk bijvoorbeeld aan het Sigmaplan dat ervoor zorgt dat grote delen van het Waasland en grote delen van de provincie Antwerpen worden gevrijwaard of toch alleszins minder schade zouden ondervinden. Die projecten hebben dus wel degelijk hun nut.

De Maasvallei in Limburg blijkt, volgens de analyse van uw kabinet, hét model te zijn voor de aanpak van de watersnood in heel Vlaanderen. In dichtbevolkte gebieden liggen de oplossingen natuurlijk minder voor de hand. Naast maatschappelijke schade, naast schade aan huizen en naast het menselijke leed, kan er ook heel wat economische schade zijn. Denk bijvoorbeeld aan bedrijven die niet kunnen opstarten, denken aan scholen, ziekenhuizen, spoorwegen, elektriciteitscentrales, tankstations enzovoort waarvoor de gevolgen desastreus kunnen zijn, zeker voor de regio rond Gent, rond Brugge en in de Denderstreek.

De plannen voor bevaarbare waterlopen worden op het terrein uitgerold. Dat duurt natuurlijk wel enige tijd. Dat neemt een aantal jaren in beslag. Dat is logisch in functie van het voorzien van het vrijmaken van budget maar ook van het zoeken naar draagvlak en het uitrollen van een onteigeningsplan en flankerend beleid. Maar de tijd dringt natuurlijk, minister. We moeten ervoor zorgen dat we gewapend zijn tegen de gevolgen van een eventuele waterbom boven Vlaanderen. De projecten staan in de steigers, maar het is duidelijk dat er nog werk aan de winkel is. Daarom mijn vraag: hoe zult u ervoor zorgen dat de maatregelen niet te laat komen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Collega's, dank u wel voor jullie vragen. Ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat wat afgelopen zomer gebeurd is, de waterbom in het zuiden van ons land, een wake-upcall was voor iedereen. We zien heel duidelijk dat we al die klimaatuitdagingen zeker ter harte moeten nemen en dat het vijf voor twaalf is, dat we echt moeten schakelen en dat we tal van adaptieve maatregelen moeten nemen, willen we ons beschermen tegen dergelijke weers-extremen, willen we de kwetsbaarheid van onze inwoners verhogen en willen we ook de weerbaarheid tout court verhogen.

Wat hebben wij gedaan in navolging van die wake-upcall in de Vesdervallei afgelopen zomer? Ik heb in eerste instantie aan ons Waterbouwkundig Laboratorium binnen het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) gevraagd of men een wat-alsscenario kon uittekenen: wat als diezelfde waterbom van Wallonië zou uiteenspatten over Vlaanderen? Zij hadden daaromtrent een eerste provisoire studie gedaan en kwamen tot een schaderaming van om en bij de 2 miljard euro. Nadien hebben we via De Vlaamse Waterweg een extern bureau

aangesteld voor de bevaarbare waterlopen om te kijken wat een grondigere analyse als conclusie zou brengen in het kader van het wat-alsscenario. Daar komen we inderdaad tot die extremen. Als het gaat over een regenval van 107 millimeter op 48 uur in heel Vlaanderen, dan zouden we zitten aan een bedrag van ruim 290 miljoen euro en ruim 5000 woningen die geïmpacteerd worden. Maar als we naar nog grotere extremen gaan, als we naar de neerslag gaan die in de Vesdervallei is gevallen, namelijk 230 millimeter op 48 uur, dan zouden we spreken van 86.000 woningen die geïmpacteerd worden, en een bedrag van 8,1 miljard euro.

Dat is catastrofaal, maar dat is ook iets waarvan we verwachten dat dat niet zal gebeuren. Nu was die waterbom ook alleen in de Vesdervallei en niet over heel Wallonië, om maar een voorbeeld te geven. Dat neemt niet weg dat ook deze studie een bijkomende wake-upcall is en ons ertoe noopt om te kijken welke bijkomende maatregelen we moeten nemen om ons daarvoor te beschermen.

Inzake de aanpak rond waterbeheersing werken we met de drie P's: preventie, protectie en paraatheid, namelijk goed waarschuwen wanneer een dergelijk neerslagevent zich aankondigt. Terecht hebben een aantal collega's al duidelijk gekaderd dat we in het verleden al heel veel hebben gedaan, zowel in de Maasvallei als de Dendervallei en met het Sigmoidplan inzake onze kustbescherming. We doen al heel veel inzake adaptieve maatregelen rond ons klimaat. Maar, die wake-upcall zegt ons: moeten er geen bijkomende maatregelen worden genomen?

Wat hebben we dan gedaan? Samen met collega Demir, bevoegd voor de onbevaarbare waterlopen, hebben wij in oktober een expertenpanel aangeduid met experts vanuit heel verschillende disciplines, zoals hydrologie, energie en klimaat, waterbouwkunde, geologie en ruimtelijke planning. Dat zijn mensen vanuit allemaal heel verschillende disciplines die gisteren en vandaag samen zitten om zich te buigen over dat wat-alsscenario, die studie van IMDC, om ons dan later een aantal aanbevelingen te geven over welke maatregelen we met hoogste prioriteit moeten gaan nemen.

Nu, wat hebben we tegelijkertijd gedaan? Ere wie ere toekomt, ik heb gevraagd of Henk Ovink – onze waterboy, zoals velen hem kennen – dat expertenpanel ook wil trekken. Ik heb ze gisteravond nog ontmoet, en ik moet zeggen dat ze daar allemaal enorm enthousiast mee aan de slag zijn gegaan, en ik heb er ook alle vertrouwen in dat we daar in alle objectiviteit heel wat aanbevelingen zullen krijgen.

Maar wat hebben we dan nog gedaan? Want het is natuurlijk niet voldoende om alleen maar studies te bestellen en te wachten totdat er iets gebeurt. Ik heb ook aan De Vlaamse Waterweg gevraagd of wij een aantal elementen misschien met hogere prioriteit naar voren moeten schuiven, in het kader van de hele aanpak rond waterbeheersing. En daar waar in het verleden de investeringen voor de Vlaamse Waterweg schommelden rond 55 à 65 miljoen euro, hebben we dat inmiddels opgetrokken naar een bedrag van om en bij 90 miljoen euro, om zo al een aantal concrete werken al uit te voeren.

En welke concrete werken zijn dat dan? Ik heb mevrouw Schauvliege al specifiek gehoord over het hele verhaal rond Gent, maar ook de focus soms iets meer op scheepvaart, op sluizen. Wel, we kijken naar tal van adaptieve maatregelen ter bescherming van heel wat mensen. Ik denk bijvoorbeeld aan de Dendervallei. We hadden daar initieel een bedrag om in te zetten op de sluizen. Maar daarbij zeggen we nu dat we misschien beter eerst stroomopwaarts kunnen investeren, en daar vooral willen zorgen dat de voeten van de mensen droog blijven. Dat is op dit moment onze hoogste prioriteit, meer dan te kijken naar het voldoende

aanpassen van de sluizen voor onze scheepvaart. Dus we verschuiven zelf intern, naargelang de noodzaak die onze administraties vandaag op tafel leggen.

En er is ook het verhaal van Gent. Opnieuw, ik wil niemand ongerust maken. Wij weten dat die extremen die opgenomen zijn in die studie zich quasi nooit – en laat ons hopen nooit – zullen voordoen. Maar alleszins moeten we ook daar met concrete maatregelen komen om daarop in te zetten. Het gaat over dijken, het gaat over stuwen, maar het gaat ook vooral om rivierverruimingswerken. Ik denk dat we daar ook ten volle op moeten inzetten. In dunbevolkte gebieden is dat inderdaad soms handiger dan in verstedelijkte gebieden. Maar we gaan daar volop in investeren. En ik hoop alleszins dat er ook draagvlak is, en dat we niet continu geconfronteerd worden met procedureslagen, zoals onder andere in de Dendervallei, zodat er een groter draagvlak is om die investeringen te realiseren.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, collega's, en iedereen die het debat volgt: het lijkt moeilijk, het heeft soms een beeld van onhaalbaarheid, maar in de praktijk blijkt dat dus te kunnen. En u hebt er al naar verwezen, minister. U hebt ten eerste een idee van wat de toekomst betreft, maar er is ook het recente verleden met de Maasvallei. Maar ook in de Antwerpse polders heeft men inderdaad het Grensmaasproject uitgevoerd. En er zijn de Sigmawerken.

Wat ik vooral van bij ons in de Maas heb geleerd is dat vier dingen belangrijk zijn. Ten eerste moeten we de echt bedreigde gebieden goed aflijnen, waardoor er ook geen discussie kan bestaan. We moeten vooral geen grote, weidse beweging beginnen te maken, want dan gaat iedereen in verzet. Een Vlaming is een eigendomsmens.

Ten tweede zijn de lokale besturen absoluut van kapitaal belang. We voeren bijvoorbeeld in Herbricht een uitdoofbeleid. Dat wil zeggen dat er in de woningen die vrijkomen door overlijden of verhuis, niemand meer werd ingeschreven. Dat is één zin, maar dat kost bloed, zweet en tranen. Want je moet tegen mensen zeggen die daar soms drie, vier, vijf generaties wonen, dat het gedaan is. Dat is absoluut niet gemakkelijk.

En dan heb je inderdaad toch wel de goeie en sterke krachten van De Vlaamse Waterweg. Die zijn dan vaak tot zeven of acht keer langsgegaan bij die families, om die mensen een billijke onteigeningsprijs te bieden, waardoor ze toch wel doorkrijgen dat ze moeten toehappen.

Het laatste punt gaat vooral over dat vrijgekomen gebied dat teruggegeven moet worden aan het water, aan de natuur. We moeten dat ook openlaten voor bezoekers, voor mensen die daar ooit hebben gewoond, en ook voor de landbouw. En dan krijg je een gedragen beleid dat wat dat betreft ook een voorbeeld verdient naar de rest van Vlaanderen.

Ik heb nog een laatste vraagje, minister. Hebt u een idee hoeveel schade wij eigenlijk hebben voorkomen door het uitvoeren van bijvoorbeeld een Grensmaasproject, de Sigmawerken en de andere kustbeschermingswerken waar u naar verwezen hebt? Want ook dat mag gezegd worden: leed dat je vermijdt vinden mensen maar vanzelfsprekend. Maar het mag wel eens vermeld worden welke schade daarmee wordt voorkomen. *(Applaus van Willem-Frederik Schiltz)*

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, u kondigde hier aan dat u gisteren en vandaag vergaderd hebt onder leiding van 'waterboy', om verbeteringsvoorstellen te doen en de toestand van ons waterweggenet klimaatbestendig te gaan

maken, en dat is goed. U verwijst ook naar het voorbeeld van de Dender, waar men ook bovenstrooms investeringen doet om meer ruimte te creëren voor water. Ik denk dat dat ook zeer goed is en dat moeten we zeker verder doen. Ook rond Gent is die vraag er. Collega Keulen verwees naar het draagvlak bij de lokale besturen en de medewerking van de lokale besturen. De stad Gent vraagt daar om een soort groene delta rond de stad te creëren, zodat daar voldoende ruimte is om water te laten infiltreren, te bufferen op momenten van hevige neerslag.

Minister, bent u bereid om ook daarin te investeren? Hebt u er budgetten voor veil om ook in de Gentse regio voldoende ruimte voor water te creëren, zodat we de gevolgen van een waterbom kunnen opvangen?

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Zoals ik reeds zei: ik zie ook in het Sigmaphan en op de Dender beweging. Maar er moet mij toch iets van het hart. De werken, de noodzakelijke werken, de essentiële werken in Geraardsbergen liggen al meer dan drie jaar stil. We weten allemaal hoe dat komt. Dat komt door juridische obstakels die gevoerd worden door bepaalde organisaties, zogenaamde milieufronten. Ik ben inderdaad blij, collega Schauvliege: ruimte voor water en natuur zijn belangrijk. Ruimte is zeker belangrijk, maar allereerst: vrijwaring van menselijk leed en de integriteit bewaren van de woningen, zodat die geen schade oplopen. Die werken liggen meer dan drie jaar stil, en het moet duidelijk zijn dat wij ook die organisaties ter verantwoording moeten roepen. Want als het gaat over veiligheid van de mensen en over veiligheid van de woningen, dan zijn er geen keuzes te maken. Dat moet essentieel zijn. Mijn vraag is dus nu aan u, minister: hoe ziet u het om die procedureslagen toch te vermijden, zodat we de noodzakelijke werken kunnen uitvoeren? Dank u wel.

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Dank u, minister, voor uw bijkomend antwoord. Ik ben zeer tevreden dat u in uw antwoord een heel duidelijk onderscheid maakt tussen verschillende gebieden in Vlaanderen en dat geen enkel gebied hetzelfde is. Je hebt stedelijke gebieden en je hebt een aantal meer landelijke gebieden, waar er wat meer ruimte is voor de rivier. Collega Schauvliege heeft al gerefereerd aan het stedelijke gebied rond Gent, maar ik wil haar ook een beetje afhelpen van dat idyllische beeld van een groene vallei. In een stedelijk gebied is het nog moeilijker om ruimte voor de rivier te krijgen, nog moeilijker om bufferbekkens te gaan realiseren, om infiltratie te gaan realiseren en om daar pompen te gaan voorzien. Vandaar mijn vraag. U hebt nu een aantal experts die zich zullen buigen over de studies die u hebt laten uitvoeren. In welke mate zullen zij ook heel specifieke adviezen geven over hoe zij de waterproblematiek en het vrijwaren voor wateroverstroming kunnen aanpakken in welbepaalde, gerichte regio's?

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Collega's, ik denk dat het rapport ons inderdaad met de neus op de feiten drukt: dat ook Vlaanderen echt kwetsbaar is voor extreme waterval en wat daar ook de hoge kostprijs voor zou zijn die we allemaal zouden betalen. Ergens hoeft dat natuurlijk niet te verbazen, ik denk dat we ons allemaal de beelden van de overstromingen in Wallonië, maar ook in Limburg, herinneren. Het toont dus aan dat ook onze regio totaal niet gevrijwaard blijft van de gevolgen van de klimaatopwarming. Het is hier al gezegd: 'no time to waste'. Ik denk inderdaad dat er al een aantal stappen in de goede richting zijn gezet met het Sigmaphan, onder andere ook met de Blue Deal, maar dat er echt extra maatregelen nodig zijn. Het is hier al gezegd: dijken verhogen en versterken, extra ruimte voor water, rivieren verder uitdiepen. Dat zijn, wat ons

betreft, investeringen die absoluut zullen renderen, als je hoort dat de kostprijs tot de ettelijke miljarden euro's zou kunnen oplopen. Hier zijn een aantal pistes gelanceerd, maar er is nu natuurlijk, zoals u zelf ook zei, het expertenpanel dat aan de slag gaat. Wij zijn vooral heel geïnteresseerd in wanneer zij met hun voorstellen zouden komen. Want ik denk echt dat we, zoals gezegd, geen tijd te verliezen hebben.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Vlaanderen zal heel hard getroffen worden als dat hier zou gebeuren. We hebben een Sigmaplan, een plan in de Maasvallei, maar ook daar was het maar op het nippertje. We moeten niet kijken naar de plannen van de jaren '70 en niet naar de plannen van gisteren. We moeten kijken naar morgen, want het kan alleen maar meer voorkomen. We moeten kijken naar waar het kan voorkomen, want een waterbom valt heel plaatselijk. Is dat stroomopwaarts of stroomafwaarts of is dat midden in een stad? Dat is zeer belangrijk om te weten, maar we weten het natuurlijk nooit op voorhand.

Nu, het Vlaams Belang wil vooral geld voor adaptatie in de plaats van voor mitigatie. Het is belangrijk dat wij de problemen onder ogen zien, dat we ons wapenen tegen een catastrofe of een rampscenario. We moeten ook zorgen dat we bufferen. In Leefmilieu werken we met peilgestuurde buffers. Dat kan ook een oplossing zijn voor de bevaarbare waterlopen.

Hoe gaat u met deze studies – zowel de studie die al verricht is als de studie waar de experts mee bezig zijn – met de lokale besturen ook de betrokken gebieden die het hardst getroffen zijn ondersteunen? Hoe gaat u met hen ook de zones uitzoeken?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Collega's, dank u wel voor de bijkomende vragen en bedenkingen.

Het expertenpanel is vandaag en gisteren al heel intensief aan de slag gegaan met de studie rond dat wat-alsscenario. Ze hebben ons verzekerd dat ze tegen de zomer hun aanbevelingen zouden gaan meedelen. Ik ga nog niet vooruitlopen op concrete maatregelen of op waar ik wat ga doen. Daarvoor kijk ik juist naar de experts vanuit alle verschillende disciplines. Zij zijn veel beter geplaatst om te zeggen wat nu de meest prioritaire maatregelen zijn en wat je waar moet doen.

Dan kom ik aan de Gentse regio, die het meest geïmpacteerd zou kunnen worden in geval van een waterbom over heel Vlaanderen. In dat heel extreme scenario dat is uitgewerkt zou de Gentse regio heel erg geïmpacteerd worden. Ik geef even mee dat ik gisteren door de burgemeester en schepenen van Gent gecontacteerd werd om al aan tafel te gaan over hoe we daar een aantal bijsturingen inzake het beleid kunnen doen. We zullen daar in werkgroepen werken om samen met de mensen van De Vlaamse Waterweg te kunnen kijken wat de meest noodzakelijke dingen zijn. Ook de gouverneur van Oost-Vlaanderen maakt deel uit van het expertenpanel. Zij zal zeker waken specifiek over die regio, omdat de impact er sowieso enorm is. Ze zit trouwens niet louter en alleen om die reden, de Gentse regio, in het expertenpanel, want ook het beleid en de noodplanning worden mee onder de loep genomen. Noodplanning is natuurlijk een federale materie, maar ik denk dat we hier gewoon een allesomvattend plan moeten hebben inzake aanbevelingen, hoe we de weerbaarheid rond de wateroverlast kunnen verhogen.

Ik spreek me vandaag zeker niet uit over de ene of de andere concrete maatregel. Dat is niet aan mij. Natuurlijk hebben we een gamma aan mogelijkheden.

We hebben bufferbekkens. We hebben meer ruimte voor de rivier. Het Sigmaplan geeft een mooi beeld van hoe we op heel veel plaatsen ruimte maken voor de rivier, maar tegelijk ook voor natuurontwikkeling, voor recreatieve elementen en dergelijke meer. Dat is sowieso een heel belangrijk gegeven, dat is ook wat we in de Maasvallei gedaan hebben.

Mijnheer Pieters, wat betreft de investeringen van de afgelopen decennia in de Maasvallei, is toch gebleken dat dat ook wel degelijk werkt. Oké, het was kritiek. We hadden een aantal bottlenecks in Maaseik en ook in Lanaken, maar uiteindelijk heeft het door alle hens aan dek standgehouden. Ook daar zijn we toekomstgericht aan het kijken hoe we er verder kunnen werken. Aan de kant van Nederland werken we het – u wellicht bekend – Contelmoproject verder uit. We moeten rond Herbricht het uitdoofbeleid verder faciliteren, zoals de heer Keulen al perfect heeft toegelicht.

Jullie weten ook dat we, met degenen die in het weekend van 18-19 juli mee aan tafel zaten, op korte tijd, en weliswaar op vrijwillige basis, ruim 11.000 gezinnen hebben geëvacueerd. Ik heb geen exact cijfer van de mogelijke impact en de schade als er een dijkbreuk zou komen, maar we weten wel dat dit een enorme impact kan hebben, zeker met het oog op het mijnverzakkingsgebied. Ik denk dat we wel voldoende gewaarschuwd zijn. We weten welke enorme impact er kan zijn. Ik wacht nu vooral de adviezen van de experts af, en de aanbevelingen die we zullen krijgen. Ik heb er alle vertrouwen in, als ik zie welke disciplines, welke knowhow en kennis daar samenzit. Ik hoop dus dat we tegen de zomer meer duidelijkheid hebben, en dat we dan desgevallend onze plannen bijsturen en onze investeringsbudgetten herschikken. We hebben dat al deels gedaan, met die upgradering naar 90 miljoen, maar waarschijnlijk zullen er nog meer zaken nodig zijn. Dat laat ik over aan de experts. Ik heb daar alle vertrouwen in, en ik denk dat we daar sowieso hier in het parlement nog vaker op zullen terugkomen.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Collega Pieters, inderdaad, ook in de Maasvallei geldt: 'Plus est en nous, plus est en vous'. Ook daar moeten nog een paar bottlenecks worden weggewerkt. U hebt verwezen naar Heppeneert, Maaseik, dat is een bedevaartsoord. Maar beeldt u eens in dat Onze-Lieve-Vrouw een snipperdag heeft, dan kunnen we toch maar beter zorgen dat de infrastructuur in orde is, voorzitter.

Ik denk dat verzekeringsmaatschappijen eigenlijk de ultieme 'gamechanger' zijn. Dat heb ik ook geleerd. Je hebt een aantal mensen die hardleers zijn, of heel emotioneel. Sommige zijn kwaadwillig. Op een zeker ogenblik kun je de verzekeringsmaatschappijen mobiliseren, die dan zeggen: "Beste mens, goede vriend, ondertussen hebben we hier al zes, zeven, acht keer waterschade uitbetaald. Het is gedaan. Wij stoppen ermee u nog verder te verzekeren." Ofwel gaat die polis-waarde zodanig omhoog dat ze onbetaalbaar wordt. Dat is de ultieme stok achter de deur om een aantal mensen ervan overtuigd te krijgen om mee te gaan in het verhaal. Minister, soms moet je mensen ook tegen zichzelf beschermen. Dat zeg ik als geharnaste liberaal.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, collega's, wat afgelopen zomer in Wallonië is gebeurd, dat is verschrikkelijk. De beelden van de mensen die hun huis uit vluchtten om op hun dak te schuilen, of niet te schuilen, de wanhoop die we gezien hebben, dat staat op ons netvlies gebrand.

We debatteren hier vandaag over cijfers en studies, en over acties op lange termijn. Dat is natuurlijk heel belangrijk, maar wat we nodig hebben is daadkracht.

De lokale besturen doen op dit moment wat ze kunnen. Wij verwachten van deze Vlaamse Regering ook acties. Ik wil dan ook eindigen met een oproep aan de Vlaamse Regering: wanneer zullen jullie nu eindelijk werk maken van het openhouden van de open ruimte, die cruciaal is om ons te beschermen tegen grote en kleine overstromingen, van de betonstop en van het vrijwaren van bebouwing van de overstromingsgevoelige gebieden? Dat zijn de eerste maatregelen die ons zullen beschermen tegen grote en kleine waterbommen.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Minister, ik hoor hier een aantal dingen. Eerst en vooral sta ik achter het idee van natuurontwikkeling, want dat is belangrijk. Het is ook terecht dat de open ruimte gevrijwaard moet worden, zodat er meer infiltratie kan komen. Lokale besturen kunnen opritten ontharden, en dergelijke. Dat is allemaal goed.

Maar de essentiële eis blijft toch dat er zware ingrepen moeten gebeuren. Mevrouw Schauvliege, voor een burger zal het worst wezen als er een mooi open gebied is, maar zijn woning onder water staat. Mensen die tot hun oksels in het water staan: dat is zeer zwaar leed, dat mensen ervaren bij overstromingen. We weten allemaal voor een stuk wat er moet gebeuren in bepaalde gebieden, om die harde werken daar prioriteit te geven, zodat onze mensen in die watergevoelige streken het toch droog kunnen houden. Dat is een essentiële oproep. Het zal niet de laatste zijn, maar ik hoop dat we daar een volgende keer toch wat meer progressie kunnen vaststellen.

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Minister, dit is de zoveelste wake-upcall die we moeten vastnemen. We moeten voorbereidingen treffen, maar we moeten ook effectief dingen op het terrein gaan realiseren. We moeten prioriteiten durven te verleggen. U hebt terecht gezegd dat mensen de voeten droog moeten kunnen houden. Mensen moeten bescherming krijgen over de woning waar ze leven.

Ik hoop vooral, minister, dat het expertenpanel snel een degelijk advies zal neerleggen dat bruikbaar is op het terrein, zodat we daar geen kostbare tijd verliezen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jo Brouns aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het plan om alle verouderde bruggen te vervangen of renoveren

ACTUELE VRAAG van Bert Maertens aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het onderhoud van kunstwerken

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Brokkelbruggen. Toen ik dat de eerste keer las, dacht ik: dat gaat niet over Vlaanderen. Bruggen waar brokstukken omlaag vallen, collega's, ik denk dat we het daarover eens zijn, dat achtten we in het Vlaanderen van vandaag niet meer mogelijk. Maar helaas blijkt dat nog steeds de realiteit, gelukkig voor niet heel veel bruggen.

Eerlijkheid gebiedt te zeggen, minister, dat het niet correct zou zijn om dat alleen in uw schoenen te schuiven, alsof u alleen daarvoor verantwoordelijk zou zijn. Integendeel, u nam de handschoen op. U investeert in de kunstwerken, in de

bruggen, maar liefst 1,6 miljard euro, waarvan 770 miljoen euro in de bruggen. U stelt een prioritaire lijst op volgens een volgorde naar de staat van die bruggen.

Renoveren en nieuwe bruggen bouwen is heel belangrijk en heel goed. Maar minstens zo belangrijk is duurzaam onderhoud om te vermijden dat we hier opnieuw moeten komen spreken over 'brokkelbruggen'. We moeten ertoe komen dat die term uit ons collectief geheugen gewist wordt.

Hoe zult u een meer duurzaam onderhoudsbeleid voeren, minister, ten aanzien van al die mooie kunstwerken in Vlaanderen?

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Minister, u staat hier te blinken in het groen en ik heb gezien dat dat een modekleur is in regeringskringen. Mevrouw Crevits, die net weg is, was ook in het groen. Maar de toestand van de bruggen, zoals de collega net heeft geschetst, kleurt rood, soms donkerrood. Sommige bruggen zijn dringend toe aan herstel, aan renovatie. Maar voor sommige bruggen is dat eigenlijk al te laat. Zij moeten helemaal vernieuwd worden. Het gaat heel vaak over bruggen die gebouwd zijn in de jaren '60 of '70 en waarvan de houdbaarheidsdatum, die ze normaal hebben, eigenlijk al lang is overschreden. Met lap- en tapwerk zijn ze opgelapt, maar het is dringend tijd voor een grote renovatieoefening voor al die bruggen in Vlaanderen.

Ik ben heel blij dat u de handschoen opneemt. U maakt er middelen voor vrij en hebt er een plan voor opgesteld. Het gaat om die 770 miljoen euro die u daar tussen 2020 en 2023 in wilt investeren. U spreekt in uw communicatie ook over een plan tot 2050. Daar weten we het fijne nog niet van, maar dat zal ongetwijfeld nog wel komen.

Eigenlijk had ik dezelfde invalshoek als collega Brouns: we moeten kijken om die bruggen in slechte toestand op te kalefateren, te herstellen en helemaal te vernieuwen. Maar we mogen ook de recentere bruggen, die in goede toestand zijn, niet uit het oog verliezen. We moeten ervoor zorgen dat die bruggen over 10 of 20 jaar geen brokkelbruggen kunnen worden genoemd. Vandaar mijn vraag aan u: hoe zult u garanderen dat de bruggen die vandaag in goede toestand zijn, niet over afzienbare tijd de term 'brokkelbruggen' moeten krijgen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u, collega's, voor de vragen. Jullie hebben het zelf al geschetst. We hebben ruim 2980 kunstwerken in Vlaanderen waarvan de meerderheid dateert van de jaren '60 en '70. Ze zijn over hun houdbaarheidsdatum heen, met als gevolg dat we regelmatig te maken krijgen met schade aan die bruggen, 'brokkelbruggen' zoals we hier gehoord hebben. We hebben allemaal de beelden gezien van de brokkelbrug van Wommelgem, waar er betonbrokken naar beneden kwamen. Wel, daar moeten we op anticiperen. Dat moeten we trachten te voorkomen.

Dat is belangrijk voor de verkeersveiligheid en de veiligheid van al onze weggebruikers. Het is kortom zaak om daar ten volle op in te zetten.

Hoe bewaken we de veiligheid van de bruggen? We hebben wat dat betreft een heel plan van aanpak uitgerold, waarbij we al onze bruggen in een welbepaalde categorie hebben ondergebracht, gaande van 1 tot 5, waarbij 1 'in goede staat van onderhoud is', 4 'in slechte staat' en 5 zelfs 'in zeer slechte staat van onderhoud'. Ik geef jullie ook graag de cijfers mee. We hebben ruim 1140 bruggen in een goede toestand, ruim 1100 bruggen in een aanvaardbare toestand en 470 bruggen in matige toestand. En in categorieën 4 en 5, de bruggen in slechte

toestand, schommelt het om en bij de 250 bruggen. De bruggen in slechte toestand, zeker die van categorie 5, plaatsen we op de lijst van prioritaire kunstwerken. De woorden spreken voor zich: die moeten we prioritair aanpakken. We moeten die prioritair ofwel grondig renoveren ofwel volledig vernieuwen.

En dat doen we ook. We hebben het voorbije jaar, in 2021, ruim 300 miljoen euro uitgegeven om heel wat van die bruggen aan te pakken en te renoveren. Maar zoals al gesteld, hebben we ook voor de jaren 2020 tot en met 2023, specifiek voor die bruggen in categorie 5, maar ook categorie 4 en zelfs enkele van categorie 3 en lager, een bedrag van 770 miljoen euro uitgetrokken, om ervoor te zorgen dat die veilig zijn.

Jullie maken terecht de bedenking dat het enerzijds zorgen is voor een veilige staat van onderhoud van deze bruggen, maar anderzijds ook zorgen voor de middelen voor de vernieuwing. Hoe gaan we daarvoor tewerk? Hoe brengen we bepaalde bruggen in welbepaalde categorieën onder? Er worden voor al onze kunstwerken inspecties uitgevoerd en er wordt periodiek gecontroleerd. Aan de hand van die inspecties en controles krijgt een brug een welbepaald label en zal ze in een bepaalde categorie ondergebracht worden. En naargelang de noodwendigheid zal men dan beslissen of er snel grondige renovatiewerken moeten worden uitgevoerd, dan wel of het om louter onderhoudswerken gaat.

Uiteraard moeten we het allebei doen: renovatiewerken en vernieuwingswerken, maar tegelijk ook voorkomen dat er zich bijkomende schade ontwikkelt. Dus ook op dat reguliere onderhoud blijven we ten volle inzetten. Het is een en-en-verhaal: het reguliere onderhoud, maar ook het structurele onderhoud. Daar trekken we jaar na jaar heel wat middelen voor uit. Voor de vernieuwing van al die bruggen die op dit ogenblik in slechte tot zeer slechte toestand zijn, is er een plan van aanpak voor tien jaar. Want de sluizen, de oevers, de kaaimuren, de tunnels, waterbeheersingswerken, de kustverdediging en de jachthavens horen daar ook nog allemaal bij, vandaar een tienjarenplan van aanpak voor vernieuwingswerken en grondige renovatiewerken. Maar daarnaast hebben we ook ons jaarlijkse reguliere onderhoud, om er bijvoorbeeld voor te zorgen dat als er voegen zijn die loslaten, die onmiddellijk worden bijgewerkt om meer schade in de toekomst te voorkomen. Dat is dus het en-en-verhaal, de beide elementen die we doen.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Dank u wel voor uw antwoord, minister. In het kader van zo'n duurzaam onderhoudsbeleid, is het heel belangrijk dat we grondige inspecties doen. Ik heb begrepen dat daar een grote aanbesteding voor loopt. Ik begrijp daaruit dat het gaat om een eenjarig contract. Ik denk dat het omwille van de continuïteit van die inspectie belangrijk is dat dat langlopende contracten zijn voor dat duurzame onderhoud en die inspectie, zodat we dat permanent kunnen doen en we daar ook conclusies uit kunnen trekken. We mogen de mankementen en de gebreken die uit die inspectieverslagen blijken, niet laten liggen. We moeten daarmee aan de slag gaan, om te vermijden dat we hier over x-aantal jaren opnieuw moeten spreken over die brokkelbruggen.

Uiteraard kan ik vandaag niet anders dan u ook vanuit dit spreekgestoelte te danken, minister, voor de enige juiste keuze rond de vernieuwing van de belangrijkste Vlaamse brug, namelijk de Maasbrug. Ik heb daarover nog een belangrijke vraag. We hebben hier zojuist gesproken over een mogelijke waterbom in de toekomst. Ook daar zitten we met een trechter. Zult u aan de expertencommissie ook een advies vragen omtrent die nieuwe brug in Maaseik?

Ten tweede lijkt ook de financiële participatie van de Nederlanders aan die brug mij ook belangrijk. In 1886 hebben ze dat besloten. Vandaag wordt dat opnieuw bekrachtigd. Dus neem die vraag ook mee naar Nederland.

De voorzitter: Kunt u de naam van de belangrijkste brug in Vlaanderen nog eens herhalen, alstublieft?

Jo Brouns (CD&V): Voorzitter, voor u heel graag. Dat gaat over de Pater Sangersbrug.

De voorzitter: Aha. Nu u het zegt.

De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Soms kun je natuurlijk voorspellen wat collega's zullen zeggen, als je de commissie ook volgt.

Minister, bedankt voor uw antwoord. Voor het reguliere onderhoud moeten we echt wel jaar na jaar de juiste en nodige budgetten vrijmaken. Ik ben het daarmee eens.

U hebt het nog eens over het plan van aanpak, het tienjarenplan tot 2030. Ik ben zeer benieuwd hoe dat plan eruitziet, maar ik ga ervan uit dat een bespreking daarvan hier in de plenaire vergadering ons te ver zou leiden. Laten we dat dan in de commissie doen.

Ik wil echter nog iets anders aansnijden. In uw communicatie over die 1,6 miljard euro die wordt gespendeerd, gaat het onder andere ook over de sluizen. U zei bijvoorbeeld de sluizen voor de binnenvaart te zullen vernieuwen waar nodig en die meteen te zullen automatiseren, zodat ze op afstand kunnen worden aangestuurd. Dat zou een hele verbetering zijn, voor de scheepvaart, maar ook voor de personeelsinzet bij de waterwegen. Hoe gaat u daar prioriteren? Gaat u dat doen zoals bij de bruggen, met een inspectie op de technische toestand zoals die vandaag is, of gaat u ook rekening houden met de tonnages die door die sluizen moeten? Met andere woorden, gaat u de prioriteit leggen bij de drukst bevaren kanalen? Of hoe ziet u dat heel concreet?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, goede collega's, misschien wat duiding. Collega Brouns zal me niet tegenspreken, maar Pater Sangers is de beroemdste Maaslander, en die is dat geworden met de gevleugelde uitspraak: "Toen pissen plassen werd, is het gezeik begonnen." Het was een eerwaarde; hij kon zich dergelijk stout taalgebruik veroorloven. Dat gaat inderdaad generaties mee. We krijgen dat allemaal mee in de opvoeding. Dan moet u weten dat bij ons carnaval heel populair is. Dat wordt dus eigenlijk ook altijd gepresenteerd.

Minister, u hebt een plan van aanpak. Ik hoop nu maar dat u kunt doorzetten, want het zou goed zijn, mocht dankzij die inspanningen het begrip 'brokkelbrug' uit de woordenboeken verdwijnen.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Voorzitter, ik begrijp nu stilaan een beetje beter wat de heer Brouns bedoelde met de goede sfeer in de vervoerregioraad in Limburg.

In alle ernst, het was collega Rzoska die een aantal jaren geleden het probleem van de brokkelbruggen heeft aangekaart. Hij zei dat het niet kon dat Vlaanderen er niet in slaagt om zijn infrastructuur deftig te onderhouden, en dat daar iets aan moest gebeuren. Dat wou ik hier toch nog graag even vermelden.

Minister, ik heb een specifieke vraag. We weten dat we een enorme achterstand hebben en dat het veel geld zal kosten om die in te lopen. We weten ook dat de Vlaamse overheid de jongste jaren heeft bespaard op de inspecteurs die inhouse

actief zijn. Ik heb u daar in het verleden ook al over ondervraagd. Er wordt steeds meer uitbesteed en we hebben steeds minder knowhow in huis. Dat betekent dat we misschien ook te weinig bij machte zijn om goed te controleren wat de aannemers en de consultancybureaus ons allemaal vertellen. Zult u ook investeren in inhouse kennis om ervoor te zorgen dat al die miljoenen en miljarden goed worden besteed?

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Mijnheer Bex, even voor het verslag, in Limburg is het altijd gezellig.

Minister, wat de brokkelbruggen betreft, niemand wil natuurlijk een stuk beton op zijn auto krijgen als hij onder een brug door rijdt. Onderhoud is zeer belangrijk. U was in een gunstige bui op Valentijnsdag, want u hebt toen aangekondigd dat u gaat voor een nieuwe brug in Maaseik. Ik wil daar toch ook nog even aan refereren. Het is echter wel belangrijk dat, het punt van daarnet in gedachten houdend, er ook naar de toekomst wordt gekeken en dat die waterdruk ook geen probleem wordt bij een nieuwe brug. Zoals collega Brouns ook al aangaf, Nederland zal mee moeten investeren, zij het niet ook in een brug. Men moet immers van winterdijk tot winterdijk overbruggen. Is het in een of is het in twee bruggen? Dan zal Nederland inderdaad over de brug moeten komen.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Als we hier veel Maaslanders hebben, dan begrijp ik dat die Maasbrug zeker heel belangrijk is. De Maasbrug verbindt de Nederlandse en de Vlaamse oevers met elkaar. Uiteraard houden we in de toekomst rekening met wat de waterbeheersing, de waterbeveiliging daar betekent.

Aan Nederlandse zijde zullen we het Contelmoproject moeten uitvoeren om meer ruimte te geven aan de Maas. We moeten daar voor een bredere bedding zorgen, zodat de Maas daar beter kan meanderen en geen bottleneck meer vormt. Daar wordt uiteraard rekening mee gehouden, want specifiek voor die Maasbrug kan ik jullie verzekeren dat De Vlaamse Waterweg contact heeft opgenomen met Rijkswaterstaat, en dat zal een gezamenlijk initiatief worden waarbij we kijken naar Europese subsidiemiddelen.

Wat hier vandaag belangrijk is, is de manier van aanpak van de Maasbrug. Die brug zat in categorie 3 en we hadden daar al middelen voor uitgetrokken in het kader van het regulier onderhoud, zijnde het verstevigen van het bovendek. Omdat we tegelijk zoeken naar optimale fietsverbindingen en omdat we ingevolge de hoge waterstand van afgelopen zomer bijkomende inspecties hebben gedaan, blijkt dat die brug is overgegaan van categorie 3, zijnde 'in matige toestand', naar categorie 4, zijnde 'in slechte toestand'. Daarom is aan de hand van de inspecties en van de controles de volgende conclusie getrokken: we kunnen beter een nieuwe brug bouwen dan een brug van zeventig jaar oud herstellen. Ze is gebouwd in het jaar 1952 en is dus nog iets ouder dan de andere Vlaamse bruggen.

Het regulier onderhoud is uiteraard zeer belangrijk en daar blijven we ook op hameren. Ik heb de cijfers bij van dat regulier onderhoud. Dat geldt natuurlijk voor de verschillende entiteiten binnen het hele beleidsdomein MOW. We hebben daarvoor een bedrag van niet minder dan 460 miljoen euro op jaarbasis, inclusief de wegenwerken. Het zijn wegen, het zijn bruggen, kortom het gaat over alles in totaal. Dat bedrag dient voor het onderhoud van heel onze infrastructuur.

Daarnaast zijn er natuurlijk bijkomende investeringsmiddelen voor het structureel onderhoud om te voorkomen dat we nog spreken van brokkelbruggen, en dat we dat woord tout court uit de agenda kunnen halen.

Specifiek voor de inspecties hebben we heel wat knowhow in huis. Dat wil ik zeker benadrukken. We hebben de afdeling Expertise Beton en Staal (EBS) die sowieso heel wat werk verricht en heel wat kennis en knowhow heeft. We zijn heel blij dat ze al heel wat inspecties en controles doen.

Daarnaast schakelen we ook externen in om de controles allemaal zeer nauw op te volgen. Als er minieme schade is, voorkomen we dat die verder oploopt. Als er erge schade is, voorkomen we dat de veiligheid voor de weggebruikers in het gedrang komt. Daarom is die expertise zeer belangrijk, en helpen externen mee al die inspecties uit te voeren.

Het klopt dat we daar destijds naar aanleiding van een interpellatie van de heer Rzoska volledig hebben op ingezet. Ik ben blij te kunnen zeggen dat we ons plan van aanpak hebben voor de komende tien jaar. Het zal niet in één legislatuur kunnen, maar we zijn wel volop aan het werk.

Mijnheer Maertens, u had een bijkomende vraag over de sluizen. De Vlaamse Waterweg doet de prioritering van de automatisatie van de sluizen en van de beweegbare kunstwerken. Daarvoor hebben we geen externe experts nodig. Ze kijken na welke afstemming er zo snel mogelijk kan gebeuren. De Vlaamse Waterweg beheert heel wat bruggen, dus ook dat is een gestaag plan van aanpak, en daar wordt verder op ingezet.

Kortom, we blijven alles inspecteren en controleren en we hopen er zo voor te kunnen zorgen dat onze infrastructuur sowieso veilig is en dat het woord 'brokkelbruggen' kan worden geschrapt uit ons woordenboek.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, dat laatste deel ik met u: één, renovatie en vernieuwen, twee, een duurzaam onderhoudsbeleid. Die twee moeten hand in hand gaan om de brokkelbruggen definitief naar het verleden te verwijzen; ze moeten hier nooit meer terugkomen. Ik kan niet anders dan dit Maaslands onderonsje afsluiten, minister, met u nogmaals te bedanken. De Maaslanders, die 'leef luuj' in het Maasland, zijn u heel dankbaar dat u de enige juiste keuze hebt gemaakt voor de nieuwe brug over de Maas.

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Voorzitter, ik ben hier duidelijk de vreemde eend in de bijt met die Limburgse aangelegenheden.

Ik heb drie dingen gehoord die van belang zijn. Eén, 770 miljoen euro die de vorige jaren tot en met 2023 worden gespendeerd aan het oplossen van verschillende brokkelbruggen. Twee, we zijn heel nieuwsgierig naar dat tienjarig plan. Het is belangrijk dat er snel duidelijkheid komt over wat we daarmee gaan doen en hoe financieren we dat. Drie, we moeten inderdaad blijven investeren in het structureel onderhoud van de bruggen, zodat de bruggen en de kunstwerken die vandaag in goede toestand zijn, die even groen kleuren als uw outfit vandaag, over enkele jaren niet rood kleuren.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de arbeidsdeal

ACTUELE VRAAG van Ilse Malfroot aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de reactie van de Vlaamse Regering op de federale arbeidsdeal

ACTUELE VRAAG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de federale arbeidsdeal en de impact ervan op het Vlaamse arbeidsmarktbeleid

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, het was maandag valentijn. Elke collega hier weet hoe attent ik ben. Bovendien, minister, zeker vanochtend toen ik u hoorde op de radio, had ik het gevoel dat we de laatste maanden toch echt wel naar elkaar toegroeien. *(Gelach. Applaus)*

Dus heb ik me gepermitteerd om voor u een valentijnscadeau mee te brengen, een doosje pralines. Ik geef het u straks. Het is een doosje pralines dat in schril contrast staat met het cadeau dat u kreeg van De Croo. Dat was een lege lege doos. Een lege doos en ook nog een ferm verwijt. Hij verweet u dat u onvoldoende inspanningen doet om mensen aan het werk te helpen. Mijnheer De Croo, als u nu kijkt, heb ik toch een paar vragen voor u. *(Gelach)*

Minister De Croo, hoe durft u minister Crevits te verwijten dat ze zich onvoldoende inspannt, terwijl uitgerekend u, mijnheer De Croo, onze Vlaamse vraag tegenhoudt om mensen die tijdelijk werkloos zijn automatisch in te schrijven bij VDAB zodat we hen sneller kunnen helpen. Hoe durft u?

Twee, hoe durft u minister Crevits te verwijten zich onvoldoende in te spannen als u, uitgerekend u, Vlaanderen niet de vrijheid wilt geven om zelf te bepalen om de werkloosheidsuitkering in de tijd een stukje degressief te maken, te verminderen, zoals dat in elk ander land ter wereld gebeurt. Mijnheer De Croo, hoe durft u minister Crevits te verwijten dat er onvoldoende mensen in het SWT-stelsel (stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage) aan werk geholpen worden, terwijl u minister Crevits niet eens toestaat om ervoor te zorgen dat Vlaanderen kan verwachten van die mensen dat ze actief op zoek gaan naar werk?

Minister, ik pik het niet dat u op zo'n manier vernederd wordt, mijn fractie pikt dat niet, ik ga ervan uit dat de hele meerderheid in dit parlement dat niet pikt, zeker niet op valentijn. Minister, wat gaan we doen met die lege doos van minister De Croo? *(Gelach)*

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Gisterennacht kwam er witte rook uit de schouw, want de Vivaldi's hebben een compromis gevonden over de arbeidsmarkthervorming. Natuurlijk is het nu de vraag of de hervorming die zij voor ogen hebben, effectief zal zorgen voor meer mensen aan het werk, want dat is de uiteindelijke doelstelling.

Ik ben ervan overtuigd dat er in dat compromis heel veel goede zaken staan, vooral zaken die zullen zorgen voor het behoud van de jobs. Maar wat ik niet heb gelezen in dat compromis is het item over activering, het aantrekken van mensen die niet beroepsactief zijn of die, bijvoorbeeld, langdurig ziek zijn. Toen ik

gisteren naar de persconferentie keek, hoorde ik mijnheer De Croo zeggen: 'Ja maar, activering, dat is voor de regio's.' Minister, hij schuift dus de hete aardappel naar u door, en u moet het oplossen.

U hebt hier al meermaals gezegd dat u voorstander bent van een asymmetrisch arbeidsmarktbeleid, wat wil zeggen dat u ervoor pleit die bevoegdheden naar Vlaanderen te krijgen. Nu heeft hij u geen bevoegdheden gegeven. Hij heeft gezegd dat u verantwoordelijk bent, maar officieel krijgt u van premier De Croo niets. U moet het nu oplossen.

Mijn vraag is heel simpel: denkt u, minister, dat u op basis van deze deal, van dit compromis, voldoende handvatten in handen hebt om meer mensen aan de slag te krijgen? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister en collega's, deze week mochten we inderdaad kennisnemen van een arbeidsdeal op federaal niveau. De politieke reacties waren voorspelbaarder dan het gemiddelde valentijnscadeau van de gemiddelde Vlaamse man op 14 februari. De federale oppositie vond het allemaal te weinig, sommige anderen juichten het akkoord toe, alsof daarmee alles op onze arbeidsmarkt opgelost zou zijn.

Het is noch hel en verdoemenis, noch de definitieve doorbraak naar de 80 procent. Het is wat ons betreft niet 'de' maar 'een' arbeidsdeal, met nuttige maatregelen rond de modernisering van de arbeidsmarkt, rond meer flexibiliteit, meer opleiding en vorming: allemaal zaken, collega's, die we hier kamerbreed in juli hebben gevraagd met de resolutie die we hebben goedgekeurd over het asymmetrisch beleid en over de manier waarop we hopen dat de federale overheid 'copernicaans', inderdaad minister, zal werken ten dienste van de Vlaamse arbeidsmarkt en van het Vlaamse arbeidsmarktbeleid.

We zijn er nog niet, wat ons betreft. Er moet meer gebeuren. Minister, op welke manier kan deze arbeidsdeal helpen om onze doelstelling van 80 procent werkzaamheid te halen? En wat moet er nog meer gebeuren om ervoor te zorgen dat we meer mensen in Vlaanderen aan de slag helpen en de arbeidskrapte kunnen bestrijden? *(Applaus van Peter Van Rompuy)*

De voorzitter: U hebt een fan. *(Gelach)*

Allee, twee eigenlijk. *(Gelach)*

Minister Hilde Crevits: U ziet dat de ene fractie al enthousiaster applaudisseert dan de andere. Een woordje van activering voor mijn eigen fractie! *(Gelach)*

Collega's, ik wil jullie eerst en vooral bedanken voor deze schitterende doos. Collega Ronse heeft smaak, want dit is een Torhoutse pralinier, een Vlaamse kmo die schitterende chocolade maakt. Ze hebben heel fel mensen nodig die graag en met liefde in het bedrijf komen werken. Het is dus een symbolisch cadeau voor de uitdaging waar we op Vlaams en federaal niveau voor staan. Ik zal straks voor al wie het wil eentje trakteren. Het is op kosten van collega Ronse.

De voorzitter: Daar zult u niet mee toekomen. Hij is nogal gierig geweest. *(Gelach. Opmerkingen)*

Minister Hilde Crevits: Collega's, alle gekheid op een stokje. Jullie weten al langer dat ik een genuanceerde vrouw ben. Het akkoord dat werd gesloten door onze federale collega's, maakt mij gelukkig, ongelukkig en ongelukkig. Ik zal uitleggen waarom.

Het akkoord maakt mij ten eerste gelukkig omdat ik vind dat een aantal maatregelen in de deal goed zijn om het werk voor mensen werkbaarder te maken. We hebben hier allemaal op de barricade gestaan over de platform-economie, over de e-commerce. We weten allemaal hoe moeilijk het voor sommige mensen is om werken te combineren met voor de kinderen zorgen en een huis onderhouden. Hier zitten echt een aantal zaken in die goed zijn om werk werkbaarder te maken. Ik sta daar vierkant achter.

Ik ben ongelukkig omdat er rond het activeren van mensen niets in zit. Ik pik het inderdaad niet dat de premier zegt : 'O, dat is niet voor mij, dat is voor Vlaanderen.' Neen, collega's, we moeten dat samen doen.

Ik zal twee voorbeelden geven. We hebben in Vlaanderen 250.000 mensen die langdurig ziek zijn en thuiszitten. 250.000 mensen, een kwart miljoen, onvoorstelbaar veel. Een derde daarvan zegt dat ze graag willen werken, ondanks het feit dat ze ziek zijn. U hebt wellicht deze week ook de enquête over het geluksgevoel bij mensen gezien: mensen die langdurig werkzoekend zijn, mensen die langdurig ziek zijn, zijn substantieel ongelukkiger dan mensen die in een job aan de slag zijn.

Collega's, als we daar iets aan willen doen, heb ik de medewerking van mijn federale collega's nodig. Ik wil een nieuw protocol afsluiten met collega Vandenbroucke die niet – ik wil er eerlijk in zijn – heeft gezegd dat het voor Vlaanderen is. Hij zegt dat hij aan de kant van Vlaanderen staat en dat hij een protocol wil afsluiten om ervoor te zorgen dat meer mensen een uitkering en werk kunnen combineren, dat meer mensen vroeger in het ziekteproces toch in een traject naar werk kunnen stappen enzovoort. Hierrond heb ik dus een gevoel van onbehagen, en ik zou de komende week toch graag een akkoord bereiken.

Ik ben ook ongelukkig omdat in dit akkoord geen enkel element van asymmetrisch beleid zit, wat we hebben gevraagd. Sommigen vragen waarom dat nodig is. Wie naar de arbeidsmarkt in Vlaanderen kijkt en naar die in Wallonië en Brussel, moet toch wel de verschillen zien. We zijn erin geslaagd, dankzij de acties van VDAB, om de werkzaamheidsgraad op te krikken tot boven 76 procent. In Wallonië is dat 10 procentpunt minder, in Brussel 13 procentpunt minder. Het verschil is enorm. Maar als we kijken naar de mensen die werkzoekend zijn – die zijn gezakt tot onder de 190.000 voor 86.000 of 87.000 vacatures –, voel je dat we langzaam maar zeker de frictiewerkloosheid aan het benaderen zijn. Er zijn dus eigenlijk te weinig werkzoekenden, en dus moeten we ook andere kanalen aanboren.

Vandaar dat we vragen om de groep tijdelijk werkzoekenden in eerste instantie zelf te kunnen opleiden, zeker in periodes waarin ze heel intensief tijdelijk werkzoekend zijn. We vragen ook dat VDAB zelf zou kunnen beslissen welke trajecten voor de mensen goed zijn – stages, opleidingen – om niet langer de verplichting te hebben om te solliciteren. Dat kan helpen om mensen bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk toch op weg naar werk te zetten.

Collega's, hierover zitten we nu samen in een, zoals dat heet, interfederaal platform. We hebben daar onze dossiers ingediend. We dienen zelfs voorstellen in van hoe men de federale regelgeving kan wijzigen. Ook daar verwacht ik substantiële stappen vooruit.

Collega's, ik hoop dat u het allen gehoord hebt, maar ik was trouwens deze ochtend bijzonder gecharmeerd door de dame die op de radio een interview had voor mij. Het was mevrouw Alexandra Limage, zaakvoerster van Sprint Transport. Zij vertelde hoe ze er in haar bedrijf in slaagde om mensen aan te trekken door in te zetten op flexibele werkuren, door in te zetten op rekening houden met familiale toestanden en door mond-aan-mondreclame. Dit is eigenlijk

het nieuwe rekruteren bij veel werkgevers: rekening houden met de persoonlijke situatie van mensen om zo een goede, werkbare job aan te bieden.

Ook op dat vlak moeten we stoppen met elkaar verwijten toe te sturen. Ik zal dat ook niet meer doen. We moeten de handen in elkaar slaan. Ik kan zonder federale medewerking en samenwerking geen substantiële stappen vooruit zetten, maar zij kunnen dit ook niet zonder extreme inspanningen van de drie regio's in België.

Veel werk aan de winkel dus. Ik ben een beetje gelukkig en twee keer een beetje ongelukkig, maar ik geloof er wel in, en het is onze verdomde plicht, om de komende weken en maanden over de twee punten, waar ik nu nog op mijn honger blijft zitten, grondige en substantiële doorbraken te realiseren. *(Applaus van de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Eerst en vooral: een pluim aan CD&V. Ik ken geen enkele partij die op zo'n hoffelijke, verfijnde, beleefde manier kan zeggen dat iets op niets trekt. Proficiat. *(Applaus bij de N-VA)*

Proficiat, minister Crevits. Proficiat, collega Bothuyne.

Ik ken ook geen enkele partij die op zo'n overtuigende manier iets kan verdedigen waarvan ze vindt dat het op niets trekt. Proficiat, Vld. *(Applaus bij de N-VA)*

Collega's, ik hoor hier een minister die zegt dat die arbeidsdeal niet activeren is, Vlaanderen de vrijheid niet geeft om te doen wat het wil op vlak van werk. En we zitten hier met een parlement dat het van links tot rechts unaniem eens is over wat er moet gebeuren om het personeelstekort aan te pakken.

Ik hoor de minister zeggen dat er opnieuw een platform komt, een comité. 'On va parler, parler, parler et traîner, traîner beaucoup'. Zo kan het niet meer verder. Minister, wat kunnen wij doen vanuit de Vlaamse Regering om onze legitieme, Vlaamse eisen rond de aanpak van het personeelstekort echt kracht bij te zetten? *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, er is een spreekwoord dat zegt: veel beloven en weinig geven, doet de zotten in vreugde leven. Ik heb een beetje het gevoel dat dat hier het geval was en dat u zich door uw federale collega's, die weliswaar van alles beloofd hebben, toch een beetje in het zak gezet voelt. Ze hebben u heel veel beloofd, ze hebben u engagementen gegeven, maar in de praktijk krijgt u van uw federale collega eigenlijk niets. U krijgt wel de verantwoordelijkheid, maar u krijgt niet de handvaten die nodig zijn om meer mensen aan de slag te krijgen. Minister Vandenbroucke zei gisteren ook dat hij minister Crevits steunt en dat jullie op dezelfde lijn zitten. Dat is allemaal tof dat hij u steunt en dat u op dezelfde lijn zit, maar in de praktijk, in de feiten, staat daar niets tegenover. Minister, als u van het federale niveau niets krijgt, welke stappen gaat u dan zelf zetten op Vlaams niveau om meer mensen aan de slag te krijgen? Zult u bijvoorbeeld pleiten voor een vermindering of beperking van de werkloosheid in de tijd voor mensen jonger dan 50 jaar?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, dank u wel voor uw antwoorden. Uw antwoord is heel duidelijk. Niet iedereen achter mij heeft het helemaal begrepen.

Enkel samenwerking tussen het Vlaamse en het federale niveau zal helpen om vacatures in te vullen, zal helpen om meer mensen aan de slag te krijgen, zal helpen om onze gezamenlijke doelstellingen waar te maken. Collega's, het helpt inderdaad niet dat een premier van een land de verantwoordelijkheid doorschuift naar een deelstaat. Neen, wij verwachten een dienstbare Federale Regering die alles in het werk stelt en er ook alle belang bij heeft om Vlaanderen te ondersteunen op alle mogelijke manieren om hier een sterk arbeidsmarktbeleid te gaan voeren. Dat neemt natuurlijk niet weg dat Vlaanderen al heel wat hefbomen en bevoegdheden heeft. We hebben een sterke VDAB. We hebben met de laatste staatshervorming ook nieuwe bevoegdheden gekregen. Dus, minister, ik denk dat we onze federale collega's alleen maar kunnen meekrijgen door het goede voorbeeld te geven. Wat kunnen we nog meer doen vanuit onze Vlaamse bevoegdheden om die activering en het arbeidsmarktbeleid op een hoger niveau te tillen en op die manier iedereen op dezelfde lijn te krijgen?

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, ik begrijp dat de Vlaamse beweging lang strijd gevoerd heeft voor een eigen Vlaams Parlement, maar dat dat eigen Vlaams Parlement voor niets nog goed is behalve dan om een eigen regering in te zetten als stormram tegen een Federale Regering en om hier in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement actuele vragen te stellen aan de premier aan de overkant van de straat. *(Opmerkingen bij de N-VA. Rumor. Applaus bij Open Vld)*

Beste Vlaams-nationalisten, misschien kunnen we ineens voorstellen om deze club te sluiten, dan kunnen jullie dat aan de overkant gaan uitleggen en dan kunnen we daar al heel wat op besparen. *(Rumor. Applaus)*

Mijnheer Ronse, ik vind het symptomatisch voor de manier waarop jullie met die bevoegdheden omgaan. Vlaanderen is voor 100 procent bevoegd voor VDAB. Wat doen jullie ermee? Besparen, besparen, besparen en uitbesteden, uitbesteden, uitbesteden. Dat ding draait vierkant dankzij jullie beleid, maar wij wijzen naar de premier. Wat is vandaag een groot probleem? Minister Crevits heeft er terecht naar verwezen, namelijk de kwestie van de langdurig zieken, een kwart miljoen in Vlaanderen. Dat is meer dan er werklozen zijn. Wie activering zegt, zegt langdurig zieken en daar een oplossing voor vinden. Dan is genezen en weer aan het werk krijgen, een belangrijke opdracht. Maar ook voorkomen dat mensen ziek worden, is een belangrijke opdracht, want we zitten met een epidemie. Minister, wat wilt u daar binnen uw bevoegdheden verder aan doen?

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, dank u wel voor het antwoord en ook voor de nuance en het zoeken naar oplossingen. Dat siert u. Dat is een van uw eigenschappen.

Je kunt natuurlijk coalitiepartners hier een beetje belachelijk proberen te maken in het parlement – u hoeft zich niet aangesproken te voelen – of we kunnen proberen te zoeken naar oplossingen. Er is inderdaad een deal die inzet op een stuk flexibilisering maar ook op het versterken van arbeidsrechten. Ik denk dat de combinatie van die twee voor ons cruciaal is. Ik denk dat dat ook de sterkte is van de deal.

Het is inderdaad een deal die een compromis is en niet zorgt dat alles af is. Er blijven belangrijke opdrachten, zowel op federaal als op Vlaams niveau, als het gaat over onderwijs, vorming en activering. Dat zijn heel veel zaken waar we tijd genoeg aan kunnen besteden in dit parlement.

Het lijkt mij interessant om dat ook te doen. Ik zie een federale overheid – ik kijk inderdaad onder andere naar minister Vandenbroucke, maar u kunt ook op ons rekenen – die de hand reikt om daarmee aan de slag te gaan. Wij kunnen dat omgekeerd ook doen. Door het ten eerste zelf te doen, kunnen we tonen dat we het nog beter kunnen doen. Ten tweede kunnen we ook die hand reiken aan de federale overheid. Dus ik hoop alvast dat u die lijn blijft doortrekken. Misschien is het in het belang van alle Vlamingen dat we dat allemaal doen.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Collega Ronse, ik voel uw pijn. Het moet enorm frustrerend zijn te moeten vaststellen dat de regering-De Croo inzake arbeidsmarkthervorming meer doet dan de regering-Michel, waar uw partij de grootste partner van was. *(Applaus bij Groen, de PVDA en Open Vld. Opmerkingen bij de N-VA)*

Dus dat moet natuurlijk pijn doen, en ik heb het gevoel dat je al veel pralines hebt gegeten waar wat likeur in zit.

Dat gezegd zijnde, die arbeidsdeal is een goede zaak, ook voor Vlaanderen. Heel veel Vlamingen die werken zullen daarvan kunnen profiteren om de werkbaarheid te verbeteren, om opleidingen te versterken – wat toch ook voor ons belangrijk is –, en om bijvoorbeeld te activeren bij ontslag. Dat ligt ook helemaal in lijn met ons Vlaams beleid.

Maar natuurlijk liggen er nog vragen open. Dat is evident. Minister, u zult bij ons absoluut een bondgenoot vinden, zodat de engagementen die genomen zijn in het verleden, ook worden hard gemaakt. Zo vindt u bij ons ook een bondgenoot, minister, om ervoor te zorgen dat we, met wat we vandaag al kunnen in Vlaanderen, met de bevoegdheden en de middelen die we vandaag al hebben, betere resultaten boeken. Want 8 uitsluitingen door VDAB vorig jaar van werkzoekenden die te weinig inspanningen doen, en 0,08 sollicitatieopdrachten voor mensen in werkloosheid met bedrijfstoeslag (SWT)? Dan zeg ik: we kunnen als Vlaanderen zelf ook al een pak beter doen. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Minister, u bent een vrouw van de nuance. Vooruit is een fractie van samenwerking en is inderdaad ook voorstander, collega Ronse, van asymmetrisch arbeidsbeleid. Maar zoals al gezegd, zijn we honderd procent bevoegd om matching te doen inzake de knelpuntberoepen. Er zijn 207 knelpuntberoepen en 70.000 vacatures. Laat Vlaanderen daar zelf op inzetten, met levenslang leren, met opleiding en vorming. Om het met Jan Denys van Randstad te zeggen, bij mijn weten toch geen lid van de Federale Regering: "In Vlaanderen zijn de jobs er. Er is keuze genoeg. Maar het activeringsbeleid is inderdaad voornamelijk een regionale materie. En sinds de bevoegdheid in 2016 Vlaams werd, heb ik nog geen enkele vooruitgang gezien."

Ik vrees dat we hier, in dit parlement, in deze regering, de hand in eigen boezem moeten steken en moeten vragen hoeveel activerende maatregelen deze Vlaamse Regering al heeft genomen. Hoe activerend is de verplichte gemeenschapsdienst? Vooral, hoeveel bijkomende inspanningen zult u leveren om jobs te creëren en jobs in te vullen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Bedankt, collega's. Ik zal beginnen met mevrouw Gennez. Ik denk dat u toch eens de statistieken moet nalezen. We hebben sinds 5 jaar geleden, toen VDAB het overheidsbedrijf van het jaar was, 50.000

werkzoekenden minder. Dus kom hier niet zeggen dat VDAB niets doet of slecht werk levert. Ik denk dat we voluit onze verantwoordelijkheid nemen.

Ten tweede was ik bijzonder positief geluimd deze ochtend toen ik de grote baas van de Nationale Bank hoorde zeggen dat dit het moment is om een beetje te activeren, en dat de gemeenschapsdienst waarover Vlaanderen beslist heeft, en waar u zo tegen bent, absoluut als voorbeeld geldt van iets wat goed is. Want het is trouwens een opleidend traject voor mensen die al heel lang geen job meer hebben.

Bekijk ook de statistieken, collega's. Want ik bespeur ook dat Open Vld vindt dat we het allemaal niet goed doen in Vlaanderen. U zult in die statistieken trouwens ook merken dat de cijfers rond toeleiding naar werk van mensen met een migratieachtergrond, van mensen die al meer dan een jaar werkloos te zijn, net verbeteren. Die cijfers verbeteren. Maar zij die denken dat de wonderoplossing uit de lucht valt, en dat ik zomaar kan zorgen dat al die mensen met heel complexe problemen, met multiproblematieken ... Collega Bothuyne, in uw resolutie die hier goedgekeurd is staat ook dat de groep mensen die nu in de werkloosheid zitten, daar eigenlijk niet thuishoren, want je kunt die onmogelijk inzetten. Wel, ik kan daar niet voor zorgen, dus laat ons dan voor een apart statuut zorgen. Maar er is geen wonderoplossing.

Collega Gennez vraagt om de mensen toe te leiden naar knelpuntberoepen. Moet ik hen dan verplichten om daar aan de slag te gaan? Ik wens je nadien veel succes bij het opvolgen van de cijfers rond de ziekteprocessen bij mensen. Je moet mensen in een werkhouding krijgen, en je moet hen ook aan de slag houden.

Dat vraag heel veel inzet op heel veel fronten, en daar maakt VDAB heel goed werk van. Collega's, de tijd is voorbij dat we alles inzetten op de werkzoekenden en ons allemaal maar daarmee bezighouden. VDAB heeft nu een werkgeversaanpak. Die is echt indrukwekkend. Vooraleer te oordelen zou ik vragen dat alle journalisten eens meelopen met VDAB. Die gaat naar bedrijven met een portfolio van mensen die moeilijk inzetbaar zijn en zoekt met de bedrijven op welke manier mensen daar aan de slag kunnen via stages of via een individuele beroepsopleiding. Er zijn duizend-en-een mogelijkheden. Alles ligt op tafel, maar de mensen moeten toehappen. Een werkgever moet die persoon willen, en de werkzoekende moet zeggen dat hij er werk van wil maken. Daar ligt soms nog een grote opportuniteit, maar soms ook geen.

Collega D'Haese, ik ben blij dat u zegt dat we ook met zieke mensen aan de slag moeten. Ik ben het alleen niet helemaal eens met uw volgorde. Er zijn mensen die het voor hun zelfvertrouwen nodig hebben om aan de slag te kunnen blijven tijdens het ziekteproces. Ik vind dat we op dat vlak een niet-moderne samenleving zijn. We steken alles in hokjes. Je bent vandaag gezond en je werkt. Morgen word je ziek en blijf je volledig thuis. Als je helemaal genezen bent, kun je weer aan de slag.

Mensen zijn bang dat ze het ritme niet meer kunnen volgen, dat ze niet in dezelfde job nog aan de slag zullen kunnen. Mijn vraag is: geef ons hefboomen om mensen vroeger te kunnen begeleiden en hen in hun eigenwaarde te laten en hen ervan te overtuigen dat ziek zijn of een langdurige of ongeneeslijke ziekte hebben geen beletsel hoeft te zijn om waardevol te zijn op de arbeidsmarkt. Laten we uitgaan van wat mensen kunnen in plaats van wat ze niet kunnen. Ik heb daarvoor mijn federale collega's nodig. Ik wil ook die doelstelling van 80 procent waarmaken, maar ik heb maatregelen nodig, ook voor mensen die langdurig ziek zijn, voor mensen met een handicap die willen werken, maar bang zijn dat ze hun volledige tegemoetkoming zullen verliezen. Er liggen paden

waarop we kunnen wandelen en waar ik heel erg graag werk van zou willen maken.

Collega Vaneeckhout, ik ben heel bij met uw bijdrage, die heel genuanceerd was. Ik reik iedereen de hand, maar jullie moeten ook begrijpen dat ik soms een beetje lastig word, zeker als ik out of the blue hoor dat activeren de taak van de regio's is. Ik vind dat niet gepast. Ik vind dat iedereen bijzonder blij mag zijn dat ik er ben, zeker als ik alle uiteenzettingen hoor, om voor de nuance te zorgen en om samen tot oplossingen te komen. *(Gelach)*

Ik trakteer straks met de pralines. Dat zal misschien de geesten rijpen om tot een goede samenwerking te komen en ook aan de mensen in Vlaanderen die elke dag werken, te laten zien dat we op Vlaams en federaal niveau voldoende instrumenten kunnen inzetten om meer mensen de kans te geven om aan de slag gaan. *(Applaus bij CD&V, de N-VA en Open Vld)*

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik besluit met een oproep aan mijn goede vrienden van Open Vld met wie ik week na week in dit Vlaams Parlement werk aan een betere activering en waar we stappen vooruitzetten, met wie we een fantastisch Vlaams regeerakkoord hebben afgesloten, en met wie we samen tot de vaststelling zijn gekomen bij de afsluiting van het regeerakkoord en ook vorig jaar dat, als we ons werk hier goed willen doen, ze aan de overkant van de straat ons de vrijheid moeten geven om met de federale bevoegdheden te doen wat we willen. Keer op keer worden ze gekweld door het feit dat wat we vragen, wordt uitgesteld of verboden door hun premier, en onze minister van Werk van zowel Open Vld, de N-VA als CD&V, ons Hilde, wordt nu vernederd omdat ze te weinig zou activeren.

Collega's, u mag dat niet pikken. Ik pik dat niet, en ik voel ook uw pijn, collega Ongena, omdat u het niet meer kunt uitleggen aan al die werkgevers wat er in de arbeidsdeal staat. U kunt hun nul komma nul perspectief bieden. U kunt op geen enkele manier met fierheid kijken naar uw premier. Integendeel, u kunt alleen teleurgesteld zijn. Herpak u. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, u hebt zelfs niet op mijn vraag geantwoord, maar ik vergeef het u. Ik ben ook genuanceerd. Ik wil wel kwijt dat de Vivaldi's er met dit Belgisch compromis niet in zullen slagen om die werkzaamheidsgraad tot 80 procent te verhogen. De Vivaldi's houden nu in stand dat Vlaanderen de melkkoe blijft, want zo is de situatie momenteel.

Wallonië dopt, Brussel dopt en Vlaanderen betaalt de factuur. U hebt al gezegd dat u voorstander bent van een asymmetrisch beleid of van een asymmetrisch arbeidsmarktbeleid. Minister, wij reiken u daar de hand, wij steunen u. Wij zullen u ook blijven steunen wanneer u bij uw federale collega's op tafel zal slaan om daar meer bevoegdheden naar de regio's te trekken, dus naar de regio's die het nodig hebben om de problemen te kunnen aanpakken daar waar het moet, in de regio zelf. Minister, ga in overleg met uw federale collega's en sla er eens met uw vuist op tafel. Ik steun u. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, 181.000 werkzoekenden, 250.000 langdurig zieken, 90.000 openstaande vacatures. Dat zijn duidelijke cijfers met duidelijke uitdagingen en duidelijke problemen. Die zullen niet opgelost en aangepakt worden door politiek gehakketak en verwijten over en weer. Samenwerking is daarbij inderdaad essentieel. U slaat de juiste toon aan en u zet de

juiste instrumenten in met VDAB om meer werkzoekenden en meer inactieven te begeleiden naar een duurzame job. Maar we hebben de hulp nodig van de federale collega's. Ik hoor heel graag collega Gennez spreken over samenwerken en een uitgestoken hand. Het is een socialistische minister van Werk in de Federale Regering. U hebt daar ongetwijfeld goede contacten mee. Die socialistische minister van Werk heeft een laatste unieke kans om te tonen dat ook de federale overheid een beleid kan voeren ten aanzien van het Vlaamse arbeidsmarktbeleid. Ik hoop dat die kans gegrepen wordt. Het zou wel eens de laatste kunnen zijn. *(Applaus van Willem-Frederik Schiltz)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de beslissing van de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid omtrent het test- en tracingbeleid

ACTUELE VRAAG van Freya Saeys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de toekomst van het test- en quarantainebeleid in code geel

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Collega's, als de coronacijfers dezelfde richting blijven uitgaan, dan voorspellen zelfs experts dat we in de maand maart in code geel terechtkomen. Dat betekent dat we van het vermaledijde Covid Safe Ticket (CST) af geraken, maar er zijn nog drie letters waar we het eens over moeten hebben, minister: PCR. Wat bedoel ik? De vraag is of we in code geel ons huidige testbeleid, ons quarantainebeleid en ons contactopsporingsbeleid niet dringend op een nieuwe leest moeten schoeien. Want minister, iedereen met symptomen blijven testen, lijkt me eerlijk gezegd in code geel onzinnig te zijn. Het is niet alleen onzinnig, het kost ook handenvol geld: 3 miljoen euro per dag aan PCR-testen alleen. Minister, als de basisreflex wordt dat je thuis moet blijven als je symptomen hebt, dan moeten we eens nadenken of we niet op kwetsbare plaatsen, zoals in ziekenhuizen en woonzorgcentra, wel blijven testen met PCR en dat we het virus blijven opvolgen met steekproeven in ziekenhuizen, in bepaalde huisartsenpraktijken, maar dat we het testbeleid op een heel andere leest schoeien dan vandaag.

Minister, als we dat doen, heeft dat natuurlijk gevolgen. Dat betekent dat er geen automatische link meer gemaakt kan worden met de quarantaineregels zoals we die vandaag kennen. Een tweede gevolg is dat het contactopsporingsonderzoek zoals we dat vandaag kennen dan uiteraard ook zijn nut voor een heel groot deel verliest. Dus minister, het is uiteraard zinvol dat we een soort contactopsporingsonderzoek houden dat in waakstand blijft en dat we snel kunnen opschalen wanneer er een nieuwe uitbraak zou zijn. Minister, welk standpunt over test-quarantaine- en contactopsporingsbeleid hebt u daarover ingenomen deze ochtend tijdens de interministeriële conferentie (IMC) en wat is er beslist?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, als we in maart naar code geel zouden kunnen gaan, dan moet ons coronabeleid op de schop. Dat zegt coronacommissaris Pedro Facon. Massaal testen is dan niet meer nodig. We weten dat het ons handenvol geld kost, namelijk drie miljoen euro per dag. Dat is dus niet gering. Het zal wel heel belangrijk blijven om zicht te behouden op het aantal besmettingen, maar dat kunnen we doen door steekproefgewijs, bij een aantal huisartspraktijken en bij een aantal ziekenhuizen, te kijken hoe de verspreiding

van het virus kan gemonitord worden. Dat gebeurt vandaag eigenlijk sowieso al bij de seizoensgriep.

Het feit dat niet meer iedereen zal worden getest, heeft natuurlijk een effect op de quarantaine- en isolatieregels. Veel mensen zullen niet weten dat ze besmet zijn. Het blijft natuurlijk wel belangrijk dat we tegen de mensen zeggen: 'als je ziek bent, blijf dan alstublieft thuis'. Als we niet meer iedereen testen, dan zullen we ook onze contactopsporing moeten loslaten. De laatste maanden zijn er toch al heel wat vragen gesteld of het nog zinvol is om die contactopsporing te doen. Ik denk dat ook daarrond dringend een evaluatie moet gebeuren. Wanneer we het echt loslaten, of volledig afschalen, zullen we toch naar een systeem moeten gaan waarbij we, als het nodig zou zijn, snel kunnen opschalen.

U hebt vandaag overleg gehad met uw collega-ministers, over een mogelijke wijziging van het testbeleid, de quarantaine en de contacttracing. Mijn vraag is heel simpel: welke beslissingen zijn daar genomen en wat zullen de consequenties zijn voor de contactopsporing?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Ja, collega's, we zitten vandaag in code oranje. Ik hoop samen met u, dat de cijfers – die de goede kant opgaan – ons binnen afzienbare tijd kunnen brengen naar code geel. Zoals het er nu uit ziet zal dat ook zo zijn. Ik zie dat collega Keulen zijn gele markeerstift al heeft bovengehaald. Het moet ons op dit ogenblik bezighouden om daarover na te denken en voorbereidingen te treffen, onder andere inzake testen en quarantaine.

We hebben vandaag een gedachtewisseling gehad, met de Risk Management Group (RMG), de Risk Assessment Group (RAG), met de taskforce vaccinatie, en ook met Pedro Facon. We hebben ook een aantal beslissingen genomen. Ik zal eerst over de beslissingen spreken, want die gaan over de reizigers. Dat zal ingaan vanaf 18 februari. Vanaf 18 februari zal iedereen die ons land binnenkomt, zowel residenten als niet-residenten, die in het bezit is van één van de certificaten – vaccinatiecertificaat of herstelcertificaat – niet meer verplicht worden om zich te laten testen. Men moet zich niet laten testen op dag één, en ook niet op dag zeven, en moet ook niet in quarantaine gaan. Dat is de eerste beslissing.

De tweede is voor Belgische residenten die niet over een dergelijk certificaat beschikken, en die reizen vanuit een land met een ongunstige epidemiologische situatie. Zij moeten nog altijd een snelle antigeentest, bijvoorbeeld bij de apotheker, of een PCR-test laten afnemen, op dag één na aankomst in België. Voor mensen die komen uit landen of regio's waar er een VOC (Variants of Concern) is, een nieuwe zorgwekkende variant, blijven de huidige test- en quarantaine-regels gewoon ongewijzigd. Dat is wat we nu al beslist hebben.

Een tweede punt is dat we ons inderdaad aan het beraden zijn over een duurzame teststrategie en, daaraan gekoppeld, wat er dan in de toekomst moet gebeuren met de contactopsporing. Zoals u weet, voorzitter, volg ik de werkzaamheden van de commissie Welzijn op de voet. Collega Parys, ik weet dat u daarover uw conceptnota hebt neergelegd. Dat is een bijzonder interessante conceptnota, waarin u ook naar de toekomst gekeken hebt. Ik denk dat dat inderdaad één van de mogelijke richtingen is die we moeten uitgaan.

Het is zo dat we twee elementen voor ogen moeten houden. Dat zijn: wat doen we nu in deze situatie met omikron en wat doen we wanneer we opnieuw met verontrustende varianten worden geconfronteerd die ons nopen om een andere strategie te gaan hanteren? Dat zijn de twee sporen waar we nu op werken, waarover we vragen gesteld hebben en waar we op 7 maart 2022 – dat is de

woensdag na de krokusvakantie – op terugkomen, om dan hopelijk beslissingen rond te nemen.

We hebben nog een andere beslissing genomen, voorzitter en collega's. Dat gaat over de mensen die aanvankelijk gevaccineerd zijn met het Janssen-vaccin. Ik breng het even aan omdat ik daar veel vragen over heb gekregen, ook van verschillende collega's hier in het parlement. U weet dat zij een tweede vaccin hebben gekregen eind 2021, begin 2022. Zij hadden aanvankelijk maar één vaccin – ze hebben een mRNA-vaccin gekregen. We hebben beslist dat zij ook naar de vaccinatiecentra kunnen gaan voor een derde vaccin, minstens drie maanden na hun vorige vaccin. De meesten zijn in december 2021 of in januari 2022 gevaccineerd. Dat betekent dat zij in maart en april aan bod zullen komen.

Dat zijn de heel concrete beslissingen die we daaromtrent genomen hebben en de werkzaamheden die we wat dat betreft op onze tafel hebben liggen voor de komende dagen en weken.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Eerst en vooral, minister, ben ik blij dat u met de ideeën die we hebben aangereikt aan de slag gaat. Wij vinden dat uiteraard zeer positief.

Dat de reizigers een zekere versoepeling krijgen is een goede zaak. 7 maart 2022 is wel nog lang, minister, omdat we dan eventueel al in code geel zijn, als we een aantal experten mogen geloven. De vraag is waar de discussie dan eigenlijk nog over gaat in de interministeriële conferentie (IMC).

Ik weet dat er een rapport is besteld over de teststrategie bij het European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). De vraag is: is dat rapport er al en wat staat daarin, minister, over onze teststrategie?

Als we een beetje vooruitkijken, dan komt het beslissingsmoment eraan om eventueel een contractverlenging te doen voor het contactopsporingsonderzoek zoals we het vandaag kennen. De vraag is: hebben we al de resultaten van het fraudeonderzoek waarover we hier gedebatteerd hebben, minister? Wat bent u van plan in verband met die contractverlenging? Moeten we daar niet iets helemaal anders gaan optuigen dan het systeem dat we vandaag hebben?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Ik denk inderdaad dat het een goede zaak is dat er vereenvoudigingen en versoepelingen komen wat betreft de reizigers. Maar ik blijf natuurlijk een beetje op mijn honger zitten wat betreft het testen, quarantaine, isolatie en ook de contactopsporing omdat we weten – ik heb het al aangehaald – dat het massaal testen ons 3 miljoen euro per dag kost. De contacttracing heeft ons ook al heel wat geld gekost en we hebben al heel wat vragen gesteld over de zinvolheid ervan.

U weet dat er een audit werd besteld naar de fraude die daar werd vastgesteld. Ook vanuit het parlement hebben we een audit gevraagd aan het Rekenhof. Ik vroeg me af of daaromtrent al resultaten zijn. Binnenkort wordt dat contract eventueel opnieuw verlengd. Ik ben vooral ongerust dat we geen plan gaan klaar hebben omtrent het systeem, hoe we dat willen organiseren in de toekomst. We zullen dan verplicht zijn om die verlenging te doen, terwijl ik denk dat het belangrijk is dat we, alvorens we dat contract eventueel zouden verlengen, duidelijk weten waar we naartoe willen met die contactopsporing.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, bedankt voor het verslag van de IMC en de beslissingen die er genomen zijn, maar ik heb een belangrijk element in de vraagstelling van de collega's gemist, zeker van collega Parys. Hij was nochtans goed begonnen met te zeggen dat waarschijnlijk, wanneer we in code geel gaan, het Covid Safe Ticket (CST) wordt afgeschaft. Hij is er natuurlijk vergeten bij te vertellen dat een aantal weken terug hier een decreet op initiatief van onder andere collega Parys werd goedgekeurd dat het gebruik van het CST met drie maanden verlengde.

In Brussel, Wallonië, Schotland, Groot-Brittannië, Nederland: overall worden coronamaatregelen per direct afgeschaft. Heel wat landen schaffen nu al het CST af. En wij, als Vlaanderen, moeten niet wachten – tenzij collega Parys dat wel wil doen – op het federale niveau en op de IMC om zelf het CST af te schaffen. Mijn vraag is dan ook klaar en duidelijk: wanneer zult u als Vlaams minister het CST in Vlaanderen afschaffen? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Dank u wel, collega's. De cijfers dalen. Dat is goed nieuws. We kunnen dus hopelijk binnenkort inderdaad van code oranje naar code geel. Normaal houd ik veel meer van de kleur oranje dan van geel, maar in dezen wil ik daar gerust een uitzondering voor maken.

Minister, dat kan dan aanleiding zijn voor een aanpassing van het test- en quarantainebeleid en een aantal bijkomende versoepelingen ter zake, waar u daarnet ook naar hebt verwezen. Maar natuurlijk is het heel belangrijk dat we toch de vinger aan de pols houden voor de epidemiologische evoluties en dat we weer kunnen opschalen qua testbeleid als dat nodig zou zijn. U hebt gezegd dat dat ook voorligt op de volgende IMC, begin maart.

Nu lazen we ook dat er wordt gewerkt aan nieuwe testen, die accurater en ook goedkoper zouden zijn. Worden die dan eventueel, wanneer er opnieuw sprake zou moeten zijn van opschaling, daarin meegenomen?

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (Vooruit): Minister, ik heb een heel concrete vraag. Er zullen nog reizigers terugkeren, mogelijk uit een gebied met een zorgwekkende variant. We kunnen dat niet uitsluiten. Op welke manier wil Vlaanderen er specifiek voor zorgen dat de quarantaine van die mensen wordt gehandhaafd? Ik denk dat dat belangrijk is, in die zin dat het erop lijkt dat we naar een bijna normaal – hopelijk dan toch – zullen kunnen terugkeren en dat als er dan ergens toch een zorgwekkende variant ontstaat, we die buiten kunnen houden.

Ziet u daar dan een taak voor de contacttracing of de gezondheidsinspectie? Of waar zou u die verantwoordelijkheid leggen? Hoe gaan we ervoor zorgen dat die quarantaine zeer correct wordt gehandhaafd?

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik wil toch ook eventjes wat verder vooruitblikken dan enkel over drie weken, wanneer we misschien naar code geel gaan. We moeten inderdaad de vraag stellen hoe we voorbereid zijn op wat er eventueel in de toekomst nog komt. En dan wil ik het toch vooral over de contactopsporing hebben, want eigenlijk zijn we in de commissie al anderhalf jaar of bijna twee jaar aan het zeggen dat het systeem niet perfect is, maar dat we hebben moeten improviseren op het moment zelf, dat we een aanbesteding hebben moeten doen enzovoort. Daar zijn toch wel wat problemen mee naar buiten gekomen, zowel operationeel als qua effectiviteit als wat betreft een

aantal frauduleuze aspecten. Die zijn momenteel inderdaad in onderzoek. Die worden geaudit. En ook het Rekenhof buigt zich daarover. Maar ik hoor u nu zeggen dat u in maart beslissingen wilt nemen over wat u gaat doen. Dan maak ik me wel grote zorgen dat de lessen die we kunnen trekken uit de voorbije twee jaar, niet gaan worden meegenomen.

Dus, aansluitend bij de vraag van collega Saeys: wanneer is er zicht op de rapporten die daaruit komen? En hoe ziet het traject eruit om ervoor te zorgen dat we, als het zich nog zou voordoen dat we dit nodig hebben, naar een contactopsporing gaan waar die beginnersfouten niet meer aanwezig zijn? Want nu hebben we die ene kans om het beter te doen.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Ik voel, zoals iedereen, in de praktijk dat het aantal besmettingen heel snel vermindert. En dat is heel goed nieuws. Ik ben heel blij dat dat vermindert en dat we versoepelingen kunnen doorvoeren. Maar, minister, ik wil echt wel oproepen om niet blind te worden door het hoeragejuich en niet al de dijken die we hebben opgebouwd, opnieuw af te breken. Want elke keer opnieuw zegt u bij het begin van een nieuwe golf dat we niet voldoende contacttracers en testcapaciteit hebben en dat we weer achter de feiten aanlopen. Laat het alstublieft een les zijn dat we dat nu structureel moeten verankeren.

En dan ben ik een beetje ongerust als er gesproken wordt over een snelle afbouw van contacttracing en van het testen. Het blijft wel belangrijk om controlemechanismen te hebben die een nieuwe uitbraak tijdig kunnen onderkennen en tijdig kunnen ondervangen.

Ik roep al heel lang op om de contacttracing structureel in te bedden in de eerste lijn, via preventieve gezondheidscentra. We werken al heel lang met commerciële callcenters die contacttracing doen, maar dat moet structureel ingebed worden in de eerste lijn, door de dienst infectieziektebestrijding uit te bouwen. Ik hoop dat u daar oor naar hebt en dat u niet zorgt voor een afbouw van de dijken, zodat we een nieuwe golf niet gaan onderkennen.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, wij hebben het vanmorgen gehad over twee mogelijke scenario's die door het coronacommissariaat zijn uitgewerkt, samen met de experts van de RMG en de RAG. Het eerste scenario is het omikron-scenario. Het tweede scenario is het scenario van andere, nieuwe varianten, die ons in een andere wereld brengen of die ons misschien terug zullen duwen. Ik hoop dat dat tweede scenario zich niet zal voltrekken, maar we weten dat niet. We moeten daarop voorbereid zijn.

Dat zijn de twee scenario's waarover we nu hebben gesproken, met de vraag wat dat betekent. Wat betekent dat voor de totale populatie, voor kwetsbare groepen, in de diverse groepen die mogelijk kunnen worden gevat? Er is inderdaad een rapport van het ECDC. Ik denk dat dat zelfs publiek is. Daarin wordt een analyse gemaakt, en het is onder andere op die analyse dat de RMG, de RAG en het coronacommissariaat zich hebben gebaseerd om die eerste voorzet te doen.

Daar zijn een aantal zaken van afhankelijk. Eerst komt het testen en dan de contactopsporing. We hebben bij het begin van de pandemie de contactopsporing moeten loslaten omdat er geen testen waren. We hebben die opnieuw kunnen opnemen op het ogenblik dat er voldoende testen waren. Toen stonden we klaar, natuurlijk op een grotere schaal dan aanvankelijk het geval was. De eerste vraag

zal dus zijn: hoe zien we die teststrategie voor de toekomst? De tweede is dan: hoe gaan we onze contactopsporing daaraan koppelen? Wordt daarover nagedacht? Jazeker. U hebt het agentschap Zorg en Gezondheid in de commissie uitgenodigd om daarover van gedachten te wisselen. We hebben daarover met het agentschap uiteraard ook van gedachten gewisseld: wat zijn de mogelijke scenario's die wij voorzien? Scenario A, scenario B, scenario C ... Alles hangt echter af van de vraag hoe we onze teststrategie zien. Daaraan kun je dan die contactopsporingsstrategie koppelen, niet omgekeerd. Het is dus in die volgorde dat we werken, maar wij zijn daar uiteraard mee bezig.

Het parlement heeft een opdracht gegeven aan het Rekenhof. Het is aan het parlement om te bekijken wat de stand van zaken is wat dat betreft. Wij hebben ook een audit gevraagd. Die wordt door Deloitte uitgevoerd. Ik heb daar nog geen resultaten van. Ik heb begrepen dat ze informatie hebben opgevraagd, ook bij Smals, en dat zij die informatie nu verder aan het verwerken zijn.

Wij zijn ons dus op verschillende scenario's aan het voorbereiden. Dat lijkt me ook hetgeen we moeten doen. Wat betekenen die verschillende scenario's op de verschillende vlakken, op het vlak van testen, op het vlak van contactopsporing enzovoort?

Wat de quarantaine betreft: er is gegevensdeling met de federale politie. Het is op basis daarvan dat de politie wat inkomende reizigers betreft ook de quarantainehandhaving kan organiseren.

Voorzitter, wat het CST betreft: die discussie ga ik hier niet aanvatten. Het Overlegcomité heeft daarover een aantal beslissingen genomen in de diverse kleurcodes die er zijn. Wanneer het code geel is, dan zal dat CST ook op de schop moeten. Ik denk dat het wel belangrijk is, zoals ik eerder ook al heb gezegd, dat we een aantal zaken wel in onze gereedschapskist houden, of het nu gaat over testen of over andere zaken. We weten immers niet wat het najaar biedt. Ik hoop dat de gunstige evolutie die we vandaag kennen, zich zal doorzetten, maar ik ben daar niet zeker van. Ik hoor hier nu zeggen dat dat testen 3 miljoen euro kost. Dat is ook zo. Dat kost 3 miljoen euro per dag, aan de federale overheid, maar goed, wij zijn allemaal belastingbetaler, dus dat moet ons ook bekommeren. Aan de andere kant hebben wij hier met zijn allen de voorbije twee jaar toch ook wel gezegd dat testen ook een belangrijk element blijft. Ik denk dus dat we daar op een heel doordachte manier mee moeten omgaan. Laten we daar eerlijk in zijn: we weten niet wat er op ons afkomt. We hebben geen glazen bol. We moeten dus op alle vlakken en te allen tijde voorbereid zijn op de verschillende scenario's, en dat was ook hetgeen waarover we het deze ochtend in de interministeriële conferentie hebben gehad.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, de overheid staat weer voor een nieuwe test. In de coronacrisis hebben we gezien dat de overheid al een aantal keer door het ijs is gezakt met de aanpak van die crisis. Dit is een opportuniteit om het beter te doen. Wat nu voorligt, is de vraag om een slimme overheid te zijn. Sommigen zien daarin een grote overheid, maar neen, voor mijn fractie – de plannen die we hebben ingediend in dit parlement duiden daarop – is dat een flexibele overheid. Dat is een heel moeilijke oefening. Iedereen zegt dat vandaag testen onzinnig is en te veel kost, maar we zullen hier opnieuw staan wanneer er een nieuwe outbreak zou zijn van zoiets als een omikronvariant die het land overspoelt, om te zeggen dat we voldoende testen moeten hebben.

Minister, het is dus aan u en uw federale collega's om ervoor te zorgen dat we een strategie hebben die wat testen, quarantaine en contactopsporing betreft,

flexibel opschaalbaar en afschaalbaar is. Dat is de opdracht waar de overheid nu voor staat.

Ik hoop dat we de resultaten van de audit van Deloitte naar fraude bij het contactopsporingsonderzoek, die ons beloofd was midden januari – maar we zijn intussen midden februari –, goed op voorhand zullen hebben, vooraleer we weer worden gedwongen een beslissing te nemen over het vervolg van het contract van ettelijke tientallen miljoenen euro's voor dat contactopsporingsonderzoek. Minister, ik vraag u om daar vaart achter te zetten.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, ik denk dat we optimistisch mogen zijn, maar we moeten realistisch blijven. We weten inderdaad niet wat er op ons afkomt. Hopelijk gaan we een goede zomer tegemoet en geeft ons dat een beetje ademruimte, want op dit moment doen we vooral aan crisisbeheer. Net als het wat kalmer is, als het wat beter gaat, is het heel belangrijk om een systeem terdege uit te werken dat ons in staat stelt om, als we tegen de herfst en de winter weer zouden worden overspoeld, wat toch vrij realistisch is, klaar te staan met een opschaal- en afschaalbeleid, zowel voor het testen als voor de contacttracing.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Immanuel De Reuse aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de vergeten sectoren bij de federale energiedeal, met name de woonzorgcentra en de onthaalouders

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de impact van de btw-verlaging voor elektriciteit op de dagprijs van de woonzorgcentra

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Minister, ik trap vandaag een open deur in als ik kom pleiten voor betaalbare energiefacturen voor iedereen. De energieprijzen swingen de pan uit en ze brengen heel wat van onze Vlaamse gezinnen in betaalproblemen.

Niet enkel onze gezinnen voelen dit, ook verschillende sectoren, waarvan enkele onder uw bevoegdheid, komen in ademnood. Ik wil vandaag twee sectoren voor het voetlicht brengen. Het zijn twee sectoren die de federale maatregelen, hoewel ze worden geconfronteerd met de hogere energieprijzen, aan hun neus zien voorbijgaan. Het zijn twee sectoren die belangrijke pijlers zijn in ons zorg-systeem.

Ten eerste gaat het over de sector van de onthaalouders. Het water stond hen al aan de lippen en de forfaitaire onkostenvergoeding die ze ontvangen, is voor velen onvoldoende om het hoofd boven water te kunnen houden. Nu krijgen ze daar nog eens de stijgende energieprijzen bovenop. Voor hen moeten er dus dringend bijkomende maatregelen worden getroffen.

Ten tweede is er de sector van de woonzorgcentra, waarvan de bewoners om onbegrijpelijke redenen uit de boot vallen om te kunnen meegenieten van de compensaties voor de hoge energiefacturen. De Raad van State trad hen deze week bij. In een advies stelt de Raad van State dat het inderdaad onbegrijpelijk is dat die bewoners niet zouden kunnen genieten van het lagere btw-tarief. Als er

geen maatregelen komen, zullen onze woonzorgcentra natuurlijk de hogere energieprijzen doorrekenen in een stijgende dagprijs aan hun bewoners. Eerste simulaties spreken van gemiddeld 60 tot 80 euro boven op de hoge en voor vele mensen niet te betalen woonzorgcentrumfactuur.

Minister, mijn vraag is heel simpel: hoe zult u deze sectoren, die onder uw bevoegdheid vallen, steunen? Wat zal Vlaanderen doen om de hoge energiefacturen voor hen betaalbaar te maken? Hoe zult u daarover in overleg gaan met uw federale collega?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, dit lijkt een beetje op een aflevering van Groundhog Day waarin steeds weer dezelfde dag zich afspeelt. Op 2 februari stond ik hier ook en heb ik gewaarschuwd voor het feit, minister, dat onder andere honderdduizend oudere kwetsbare mensen in woonzorgcentra (wzc's) vergeten zijn in de federale energiedeal. Ze hebben geen recht op een sociaal tarief, ze hebben geen recht op de btw-verlaging op elektriciteit, en ze hebben geen recht op de energiecheque. U zei toen dat het geen vergetelheid was, dat men er geen rekening mee had gehouden. Ik heb toen gezegd dat er een sluimerende ongelijkheid in zat want dat binnenkort onze ouderen in een woonzorgcentrum meer gaan betalen voor hun energie dan de rest van het land. Dat, minister, is echt onaanvaardbaar.

Vandaag is er het advies van de Raad van State dat letterlijk zegt: "Aan natuurlijke personen die gehuisvest zijn in een woonzorgcentrum wordt het voordeel van het verlaagde btw-tarief niet toegekend. Aangezien moet worden aangenomen dat deze personen evenzeer kunnen worden getroffen door de hogere energieprijzen, valt niet goed in te zien waarom niet ook voor afnemers zoals de woonzorgcentra, die natuurlijke personen huisvesten, wordt voorzien in een verlaging van het btw-tarief."

Minister, OKRA, de Ouderenraad, het Vlaams Welzijnsverbond, het Vlaams Onafhankelijk Zorgnetwerk (Vlozo) en Zorgnet hebben allemaal aangekondigd naar het Grondwettelijk Hof te trekken tegen deze federale regeling. Op diezelfde zitting van 2 februari heb ik u gevraagd om ten minste iets op Vlaams niveau te doen. Ik heb gevraagd om aan te passen dat je maar één keer per jaar de woonzorgcentrumprijs kunt indexeren, en om ervoor te zorgen dat elke keer als de spilindex wordt overschreden en dus ook de basistegemoetkoming stijgt, woonzorgcentra een indextoepassing kunnen doen op hun dagprijs. Anders kom je in de situatie terecht dat de huidige generatie bewoners eigenlijk de factuur doorschuift naar de volgende generatie bewoners van een woonzorgcentrum.

Welke positie neemt de Vlaamse Regering in ten opzichte van de federale beslissing om onze ouderen te vergeten? Zult u de indexatieregeling aanpassen?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Voorzitter, ik heb begrepen dat het hier deze namiddag vaak gaat over de bevoegdheden van de Kamer. Ik zal me beperken tot onze bevoegdheden.

We hebben in verband met de betaalbaarheid van de woonzorgcentra al heel wat maatregelen genomen. Ik zal er u vier opsommen. Ten eerste hebben we compenserende maatregelen genomen ten gevolge van leegstand door covid. Die is er doordat mensen naar een ziekenhuis gaan, doordat mensen overlijden. De verminderde verblijfsduur hebben we gecompenseerd om de zorg, de continuïteit en betaalbaarheid van de wzc's te verzekeren. We hebben een continuïteitsborg gemaakt. Die zorgt ervoor dat als er minder bewoners zijn, men dat niet zou

doorrekenen in de dagprijs of op een andere manier. Dat heeft alles samen 244,5 miljoen euro gekost. We hebben gezorgd voor de mogelijkheid om bijkomend personeel in te zetten, niet alleen in financiële middelen dus, maar ook om studenten, externe medewerkers en andere in te schakelen. Dan heb ik het nog niet over beschermingsmateriaal en andere die we hebben aangekocht voor de wzc's. Ten slotte, last but not least, is er een sociaal akkoord.

Is dat alles? Neen, dat is niet alles. Maar het zijn belangrijke ingrepen die we in de voorbije twee jaar gedaan hebben en dat gaat over honderden miljoenen om de wzc's bij te springen. In het regeerakkoord staat dat voor de betaalbaarheid van de ouderenzorg het zorgbudget voor ouderen in de loop van deze legislatuur zal worden opgetrokken. Vanaf het ogenblik dat er budgettaire ruimte voor bestaat, zullen we dat ook doen.

Wat de indexering betreft, collega Parys, daar ben ik inderdaad op zich voorstander van. Die beslissing zullen we ook nemen.

Wat de kinderopvang betreft, is het hetzelfde verhaal. We hebben ook in de kinderopvang de voorbije twee jaar een uitgebreide compensatieregeling doorgevoerd. Alles samen gaat dat, alleen al in de kinderopvang, over 183 miljoen euro. Dus hebben wij, collega De Reuse, aan de twee sectoren waarover u spreekt, de voorbije jaar honderden miljoenen aan steun gegeven, om ze te ondersteunen in de moeilijke periode waarin ze zitten. Wat de kinderopvang betreft, weet u dat de onkostenvergoeding van onthaalouders gekoppeld is aan de spilindex. Dat wil zeggen dat bij overschrijding van de spilindex hun onkostenvergoeding automatisch omhoog gaat. Ze is in oktober een eerste keer verhoogd, ze is nu, op 1 februari, opnieuw verhoogd. Zij hebben dus wat dat betreft ook een extra compensatie.

Ten slotte hebben wij ook energiescans. Dan gaat het over het preventieve luik. Hoe kunnen wij inzetten op zo weinig mogelijk gebruik van energie? Wij hebben energiescans die via het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) kunnen worden aangevraagd. Alleen al in de kinderopvang zijn er meer dan 130 voorzieningen die daar gebruik van hebben gemaakt, om op die manier efficiënter en energiezuiniger te kunnen werken.

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Minister, mensen willen oplossingen, geen zoveelste opsomming van initiatieven die u en de Vlaamse Regering genomen hebben om te proberen de woonzorgfactuur betaalbaar te maken zoals voor de energiecrisis. De realiteit is vandaag nog altijd dezelfde. De mensen zijn ongerust als ze naar het woonzorgcentrum moeten. Eerst moeten ze verhuizen en is er de onrust die er nu is en die in een volgende actuele vraag aan bod komt. Maar er is altijd ook de ongerustheid over de vraag: 'Zal ik met mijn inkomen en met mijn pensioen nog de factuur van mijn woonzorgcentrum kunnen betalen?'

Er zijn verschillende mogelijkheden. U kunt de bewoners van een woonzorgcentrum gelijkstellen aan particulieren, die ook in hun woonomgeving worden geconfronteerd met de stijgende energieprijzen maar die wel kunnen genieten van de federale tegemoetkoming. U kunt ook een korting geven op de dagprijs aan de bewoners. Of u kunt ingrijpen in de energiefactuur van de woonzorgcentra. Er zijn verschillende mogelijkheden.

U spreekt over een extra compensatie voor de onthaalouders. Maar ook dat is nog altijd te weinig. U weet dat ook. Toon dat u hen waardeert en kom eens met een echte oplossing voor de onthaalouders.

Minister Beke, uw partijgenoot, minister van Financiën Van Peteghem, bekleedt de sleutelpositie wat betreft de compensaties en de mogelijkheden om tegemoet te komen. Ga alstublieft met hem in debat en toon hoe belangrijk het voor de Vlaamse zorgsector is dat ook deze mensen niet worden vergeten. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik vind het erg dat uw collega Vincent Van Peteghem als antwoord op de bezwaren van de Raad van State in zijn aangepaste KB zegt: 'We moeten ervan uitgaan dat woonzorgcentra sterkere onderhandelingsposities hebben dan een individuele eindgebruiker door een groter aankoopvolume, waardoor ze betere algemene contractuele voorwaarden bij energieleveranciers kunnen afdwingen.' Dat vind ik, eerlijk gezegd, zeer cynisch. Minister, ik zou dat graag eens voorleggen aan de sector zelf en ik zou graag eens de vergelijking maken. Ik ben er 100 procent zeker van dat niet elk woonzorgcentrum daarin slaagt, gewoon omdat ze te klein zijn.

Minister, als wij onze kwetsbare ouderen vergeten en hen meer laten betalen dan de rest van Vlaanderen, dan zijn we als overheid slecht bezig. Zult u tussenkomen en zult u de vraag aan het Grondwettelijk Hof ondersteunen van, waarschijnlijk ook, het Vlaams Onafhankelijk Zorgnetwerk (VLOZO), Zorgnet, de Ouderenraad en het Vlaams Welzijnsverbond?

Minister, we hebben zoiets als een Vlaamse sociale bescherming. Er is een zorgfonds met middelen om te investeren en om achtergestelde leningen toe te kennen. Maak ze beschikbaar, minister, om bijvoorbeeld zonnepanelen en windenergie op woonzorgcentra mogelijk te maken.

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Collega's, vorig jaar, in ongeveer dezelfde periode van het jaar, konden we in de media lezen dat de gemiddelde prijs voor een verblijf in een woonzorgcentrum gestegen was met ongeveer 166 euro per maand in vijf jaar tijd. De conclusie was dat de prijzen van de rusthuizen sterker waren gestegen dan de inflatie over die periode. Eigenlijk was het alleen de Vlaamse Ouderenraad die zich over deze dagprijsstijging grote zorgen maakte. Het werd niet ruim uitgesmeerd in de pers.

Ouderen hebben het heel moeilijk om met hun pensioen en hun zorgbudget van 130 euro een maandelijkse factuur te betalen. Nu komt nog de mogelijk sterke dagprijsstijging door de energiekosten.

Minister, u hebt een aantal maatregelen opgenoemd die eigenlijk vooral voor de uitbaters van woonzorgcentra zijn. Welke maatregelen gaat u nemen om de dagprijs voor de ouderen betaalbaar te houden?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): De stijgende energieprijzen en de inflatie hebben niet alleen invloed op de financiën van de gezinnen maar ook van de welzijnsvoorzieningen. Vanuit die sectoren komen er verschillende signalen dat zij de kosten niet meer zouden kunnen dragen. Vaak komen hun inkomsten uit subsidies of deels uit cliëntenbijdragen, maar die bijdragen worden deels bepaald, en de subsidies ook, door de overheid of door een beperkt aantal indexaties ervan.

De koepels zijn vragende partij voor eventueel twee mogelijkheden. Eén mogelijkheid is om te gaan naar een automatische indexatie van de dagprijzen. Een andere mogelijkheid is financiële compensatie.

Minister, hebt u intussen overleg gehad met de koepels over de mogelijkheden die zij aanbieden?

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Collega's, we weten allemaal dat de dagprijzen in de woonzorgcentra bijzonder hoog liggen en vaak veel hoger zijn dan mensen met hun pensioen kunnen betalen. Toch hoor ik hier een aantal collega's die blijkbaar meer bezig zijn met de rentabiliteit van de woonzorgcentra te verzekeren dan wel om de kostprijs voor de mensen onder controle te houden. Er wordt gepleit voor een automatische en snellere indexatie van de dagprijzen enzovoort.

Ik sluit me graag aan bij de vraag van collega De Martelaer. Minister, ouderenzorg is een volledig Vlaamse bevoegdheid. Hoe gaat u ervoor zorgen dat de dagprijzen onder controle blijven? Rentabiliteit is één ding, maar de portefeuille van al die mensen die veel te veel betalen voor hun zorg, is ook een belangrijke bezorgdheid.

Het gaat over vergeten sectoren. Ik wil graag ook de sector van personen met een handicap even aanstippen. Ook daar zijn heel wat mensen die in een zorgvoorziening verblijven en gedomicilieerd zijn. Zijn er plannen om ook in die sector te kijken of er compensaties mogelijk zijn?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Collega's, de betaalbaarheid van woonzorgcentra is een absolute prioriteit. Ik denk dat er ook al heel wat inspanningen voor gebeurd zijn en ook de volgende jaren nog moeten gebeuren.

Nu wordt men natuurlijk ook geconfronteerd met de verhoging van de energieprijzen. Woonzorgcentra rekenen een dagprijs aan, en energieprijzen zijn er één component van. Er zitten natuurlijk ook heel wat andere componenten in die we ook moeten blijven monitoren.

Minister, toen het hier vorige keer ter sprake kwam, heb ik ook al gevraagd naar maatregelen om initiatieven te stimuleren voor energiebesparing, ook in onze welzijnssector. U hebt er toen ook op geantwoord.

Minister, we zullen er in de volgende periode toch echt wel op moeten toezien op welke manier de aanvragen van dagprijsverhogingen gebeuren. Ik wil u daarom oproepen om echt een monitoring te doen, met de sector rond de tafel te gaan zitten, zodat we een goed zicht blijven hebben en kunnen ingrijpen wanneer het echt nodig is.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, ik reken erop dat u ervoor gaat zorgen dat de stijgende energiekosten er niet toe gaan leiden dat de bewoners nog meer moeten betalen voor hun woonzorgcentra. Zoals hier al meerdere keren is gezegd, zijn die woonzorgcentra vandaag al heel erg duur voor de mensen. Vandaag betaalt men gemiddeld 1850 euro per maand.

Dat is bijna 600 euro meer dan het gemiddelde pensioen. Vandaag moeten mensen al een beroep doen op hun kinderen of op het OCMW om het woonzorgcentrum te kunnen betalen. Dat is niet normaal. Ik hoor dat de Vlaamse Regering wil inzetten op de betaalbaarheid en dat de betaalbaarheid prioritair is voor de Vlaamse Regering. Als ik dan even terugspoel, dan zie ik dat die prijzen de laatste jaren serieus gestegen zijn, minister. In 2016 was de gemiddelde maandelijkse prijs nog 1560 euro. Dat is vandaag 300 euro meer. Ik hoop dat er echt

werk wordt gemaakt van die prijzen en dat het principe dat een woonzorgcentrum niet duurder kan zijn dan het pensioen dat iemand ontvangt, ingang gaat vinden.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega De Martelaer, u zegt dat er honderden miljoenen gaan naar die woonzorgcentra, maar dat dat naar de uitbaters is. Hadden we dit niet gedaan, namelijk 244 miljoen euro, wat denkt u dan dat de impact zou zijn geweest op de aanvragen voor de ligdagprij? Dan zou er natuurlijk een druk zijn geweest om meer te vragen want er is inkomstenverlies door corona. Wij hebben dat gedaan, en met resultaat. Als u de cijfers neemt van 1 mei 2020 tot 1 mei 2021, toen er nog geen sprake was van stijgende inflatie, dan ziet u dat de prijzen gestegen zijn met 1,23 procent terwijl de inflatie gestegen is in die periode met 1,46 procent. De prijzen zijn dus minder gestegen dan de inflatie. Als u vraagt wat wij eraan doen om die kosten te beheersen, wel, dit hebben we gedaan, en met resultaat. Dat is een eerste element.

Ten tweede, collega Vandecasteele, zijn wij, zoals ik daarstraks heb gezegd, aan het kijken hoe wij in de loop van deze legislatuur het zorgbudget voor ouderen kunnen optrekken om op die manier die stijgende kosten te kunnen compenseren via dat zorgbudget, want ik erken de stijgende kosten. Dat zijn we aan het doen.

Collega Parys, u komt hier heel sterk verontwaardigd zeggen dat het een schande is wat er federaal gebeurt. Ik nodig de collega's De Martelaer en Anaf uit om ook hun partijen te mobiliseren om daar toch eens naar te kijken. Ik heb eens gekeken wat het voorstel was van u en uw partij om voor de energie iets te doen. Het voorstel van de N-VA was een belastingvermindering koppelen aan het belastbaar inkomen en op die manier 500 euro geven. Weet u wat dat betekent voor een gemiddelde gepensioneerde die in een woonzorgcentrum zit? Die geniet daar niet van! Die heeft daar niets aan! (*Opmerkingen van Lorin Parys*)

Jawel, want de belastingvrije som voor een gepensioneerde is hoger en die heeft daar dus eigenlijk niets aan. Aan de ene kant zeggen dat het een schande is wat daar gebeurt en aan de andere kant afkomen met een voorstel dat daar ook geen antwoord op biedt? Laat ons redelijk zijn en zoeken naar oplossingen. Ik ben altijd bereid om te zoeken naar oplossingen. Ik wil dat ook doen in de schoot van de regering. Maar ik hou eigenlijk niet van zwartepieten. Laat ons zoeken naar oplossingen. Ik denk dat de mensen daar het meeste baat bij hebben.

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Minister, dank u wel. Ik gaf u ook drie opties om in te grijpen. U bent er mooi omheen gefietst. U hebt er zelfs niet eens op gereageerd. Spijtig, want de sector maar ook de mensen die er werken en er verblijven, vragen daden en geen woorden. Praatjes vullen geen gaatjes. Ik denk dat u als minister voor twee dingen moet zorgen: ten eerste voor goede zorg in onze woonzorgcentra tegen een betaalbare factuur en dat voor alle mensen, zeker ook nu met de hoge energieprijzen, en ten tweede voor de onthaalouders. Zorg nu ook eens voor de broodnodige financiering zodat die sector weer adem krijgt en kan overleven. Ze is broodnodig, niet enkel voor welzijn maar ook voor uw collega, minister Crevits, die u wel het belang van die sector zal kunnen aantonen.

Dat zijn twee sectoren die vormgeven aan ons warm Vlaanderen. Zorg ervoor dat die mensen op u kunnen rekenen. Bedankt. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, tot 1000 euro per jaar: dat is de mogelijke kostprijs voor iemand die in een woonzorgcentrum verblijft, onder andere door wat de Federale Regering hier nu doet. U leest ons voorstel verkeerd. Wij hebben gezegd 500 euro per maand, en ook gepensioneerden komen daarvoor in aanmerking. En als u bereid bent om daar met ons werk van te maken op het federale vlak, dan steek ik heel graag de hand uit.

Maar mijn vraag aan u, minister, is om op tafel te slaan bij uw collega Vincent Van Peteghem. U kent hem heel goed, hij is van dezelfde partij. Kom tussen bij het Grondwettelijk Hof, minister. Pas ten derde die indexatieregeling inderdaad aan, en zorg er ten vierde voor dat we via het Zorgfonds en via VIPA middelen kunnen inzetten om energiezuinige investeringen mogelijk te maken. En maak waar, minister, waar u zegt voor te staan, namelijk een warm Vlaanderen. Zorg ervoor dat iedereen gelijk wordt behandeld, en laat onze ouderen niet in de steek. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Hannes Anaf aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de wantoestanden bij Orpea

ACTUELE VRAAG van Lise Vandecasteele aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de controles van de Zorginspectie bij Orpea

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Minister, we worden opnieuw geconfronteerd met een aantal schrijnende verhalen uit de sector van de ouderenzorg. Er zijn berichten van mensen die heel veel geld betalen voor hun zorg maar die eigenlijk verwaarloosd worden. Er zijn besparingen op incontinentiemateriaal, en mensen liggen urenlang op de grond als ze vallen. Eigenlijk kennen we de verhalen, want het is niet de eerste keer dat we ermee geconfronteerd worden. Hoe dikwijls hebben we het hier in het parlement al gehad over een aantal woonzorgcentra – het zijn echt uitzonderingen, dat moeten we nog eens zeggen – die echt alle regels aan hun laars lappen, en die het eigenlijk verzieken voor de hele sector. Er is Le Clos Bizet, en we hebben het vorige week nog over Beuprez in Geraardsbergen gehad. En nu gaat het over Orpea.

En dat vraagt dan een sterke overheid die die mistoestanden ook echt opspoort en aanpakt. En dat is waar wij al heel lang voor pleiten, maar dat is ook wat al die hulpbehoevenden verwachten van de minister van Welzijn. En in de feiten laat u dat na. Het lijkt soms zelfs eerder alsof u de bescherming opneemt van die cowboys en hun winsten, dan van de mensen die uw bescherming echt nodig hebben, ook nu weer.

Ik kijk eens naar de tijdslijn. Op maandag 24 januari worden de eerste fragmenten uit dat boek van Victor Castanet, 'Les fossoyeurs', gepubliceerd in Le Monde, en ook in de Vlaamse kranten. Op 26 januari wordt dat boek dan gepubliceerd. En op 27 januari al stuurt uw Waalse collega-minister Morreale de zorginspectie af op die woonzorgcentra van Orpea in Wallonië.

En hier duurt dat tot 1 februari, wanneer we de commissie Welzijn hebben, waarin verschillende collega's u de vraag stellen of u hier in Vlaanderen ook extra controles zou doen. Ik kijk naar u, collega Parys. U hebt er tot drie keer toe op aangedrongen. En pas op 3 februari valt dan Zorginspectie binnen bij een aantal van die woonzorgcentra, en dan nog alleen maar bij die woonzorgcentra van die groep waar al meer dan drie jaar geen controle is geweest.

Minister, u doet juist wat u 'echt, echt, echt' moet doen, en alleen onder druk van de pers, of vanwege druk van het parlement. En u klopt zich dan op de borst, maar eigenlijk loopt u achter de feiten aan. En in de feiten geeft u die Orpea-groep daarmee eigenlijk tijd om schoon schip te maken voor de inspectie eraan komt.

Mijn heel concrete vraag is wat nu het resultaat is van die extra inspectie-bezoeken bij de Orpeagroep. En wat gaat u doen om de kwaliteit bij Orpea te verbeteren?

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister Beke, sinds ik hier in dit parlement zit, heb ik u keer op keer gewaarschuwd voor het gevaar van die commercie in de zorg.

Ik heb keer op keer gezegd dat er grote multinationals zijn die heel mooie winsten maken, maar ondertussen betalen de bewoners en het personeel daarvoor de prijs. U zegt dat er geen structureel probleem van commercie is en dat het u niet uitmaakt wie de zorg organiseert, of dat nu een commercieel bedrijf is of een vzw of een openbaar bestuur.

Minister, ondertussen blijven die alarmsignalen zich opstapelen. De commerciële zorg zet gemiddeld minder personeel in, vraagt gemiddeld hogere facturen aan de bewoners en staat vaker op de zwarte lijst van Zorginspectie. Er zijn heel wat verhalen over besparingen op incontinentiemateriaal en op voeding. Maar goed, voor u was dat allemaal geen reden tot ongerustheid. Nu het grote schandaal van de Franse zorgmultinational Orpea naar boven komt, kunt u er niet meer omheen.

Ook in België heeft Orpea zestig woonzorgcentra. Minister, van die zestig woonzorgcentra in België staan er vandaag negen onder verhoogd toezicht van de inspectie. Een op de zes woonzorgcentra van Orpea in België heeft een probleem dat het de kwaliteit niet kan garanderen. Laat het heel duidelijk zijn: dat ligt niet aan de inzet van het personeel, maar aan een gebrek aan personeel. Het personeel zelf spreekt van onvrijwillige verwaarlozing. Ondertussen maakt Orpea wereldwijd 160 miljoen euro winst.

Minister, u zegt dat het u niet uitmaakt wie de zorg organiseert en dat de overheid zal zorgen voor de zorgkwaliteit voor de bewoners. Vandaag blijkt dat acht van de woonzorgcentra van Orpea al drie jaar geen controle hebben gekregen. U hebt daar vorige week wel werk van gemaakt. Zorginspectie is in zeven woonzorgcentra tegelijkertijd binnengevallen, blijkbaar omdat Orpea op andere momenten Zorginspectie heeft proberen te misleiden door personeel te verschuiven. U hebt dat nu wel gedaan en dat is heel goed. Wat zijn de signalen die uit die inspecties naar boven zijn gekomen?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega Anaf, ik vind het een beetje verbazend wat u in uw inleiding vertelt. U zegt eigenlijk dat de minister in het parlement moet aankondigen dat er onaangekondigde inspecties in woonzorgcentra zullen zijn. Dat zal ik natuurlijk niet doen. Een inspectie moet onaangekondigd zijn. Ik heb daar op 1 februari inderdaad niets over gezegd. Ik ben niet gek. Die inspecties komen onaangekondigd. Dat is toch het beste wat je kunt doen.

Als u het hebt over andere deelstaten, dan wil ik met u die vergelijking wel eens maken. Mevrouw Vandecasteele spreekt over 1 op de 6 woonzorgcentra in België. Dat kan best zijn. In Vlaanderen gaat het om 2 op de 24 woonzorgcentra

die onder verhoogd toezicht staan. In 7 andere zijn er onaangekondigde inspecties geweest; in 1 niet omdat er een corona-uitbraak was. Collega Anaf, ik neem die handschoen op. Dankzij de investeringen in Vlaanderen is er in de Vlaamse woonzorgcentra 25 procent meer personeel dan in de woonzorgcentra in Wallonië. De Vlaamse Regering doet een gigantische inspanning om te zorgen voor bijkomende personeel met de gelijkstelling van een rustoord voor bejaarden (rob) met een rust- en verzorgingstehuis (rvt).

Ik heb de vergelijking gemaakt tussen de sociale akkoorden met de andere deelstaten. Als u die zou maken, zou u die vergelijking hier niet op de tribune naar voren brengen. Stop met die vergelijking of ik kan nog wel een aantal andere voorbeelden geven die niet in het voordeel van de andere deelstaten zullen zijn. Maar dat is niet de essentie van de zaak. We moeten ons huiswerk maken. Dat heeft Zorginspectie gedaan. Ze is in 7 van de 24 woonzorgcentra op bezoek geweest. Dat is een bijzonder belangrijk signaal dat we het van nabij opvolgen want wat we vernomen en gelezen hebben, is zorgwekkend.

Wat zijn nu de volgende stappen? Voor de inspecties en de inspectieverslagen is er een bepaalde procedure van tegensprekelijkheid. Dat lijkt me ook logisch. We leven in een rechtstaat waar tegenspraak mogelijk moet zijn. Dat betekent dat elke voorziening daarop commentaar kan geven. Dat is niet nieuw, maar dat is de klassieke procedure. Als de inspectieverslagen definitief zijn, zal het agentschap Zorg en Gezondheid beslissen wat er moet gebeuren.

Remediëren, aanmanen, schorsen en eventueel sluiten. Dat het ook kan leiden tot een sluiting, daar heb ik het bij een vorige casus, woonzorgcentrum Beuprez, over gehad. We hebben dus gezien dat dat een van de elementen is die tot de mogelijkheden behoren. Ik ben er ook mee bezig om een aantal handhavingsinstrumenten verder op te lijsten en te versterken.

Ten slotte wil ik ook een sterkere transparantie. Dat heb ik hier een paar weken geleden in het parlement ook al gezegd. Ik herhaal het. Wat betekent die transparantie? Dat betekent dat vanaf 1 maart op de website van Zorginspectie de rapporten van Zorginspectie openbaar gemaakt zullen worden in het kader van de actieve openbaarheid. Ten tweede zullen we de lijst met voorzieningen die onder verhoogd toezicht geplaatst worden ook publiceren op de website. Ten derde wil ik verdergaan in twee richtingen, waar we ook al in de commissie over gesproken hebben, namelijk het versterken van de controle op de dagprijzen door heel goed aan te duiden wat nu de component is in de dagprijs die naar zorg gaat, wat de component is die naar leefkosten gaat en wat de component is die naar vastgoed gaat, zodat men dat kan vergelijken. Ook wil ik kijken op welke manier we basisgegevens van elk woonzorgcentrum over de dagprijs, personeelsinzet, overheidssubsidies, enzovoort transparant en op een gebruiksvriendelijke manier op de overheidswebsites kunnen zetten.

Collega's, het gaat hier over een aantal woonzorgcentra die onder verhoogd toezicht staan, een aantal woonzorgcentra waar Zorginspectie naartoe is gestapt. Maar in de 826 woonzorgcentra die we in Vlaanderen hebben, wordt niet gewaardeerd dat er een veralgemeende negatieve beeldvorming is over de werking en de inzet van het personeel in de verschillende woonzorgcentra. Daar waar de misbruiken zijn, moeten die aangepast worden. Maar laat ons voor wat betreft de beeldvorming van de woonzorgcentra en datgene wat er elke dag met bijzonder grote genegenheid, warmte, engagement, hart en ziel voor de mensen die er wonen gebeurt, het kind niet met het badwater weggooien.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Ik voel me door de laatste opmerking absoluut niet aangesproken. We zeggen elke keer heel duidelijk dat het om heel grote

uitzonderingen gaat en dat het zeker niet de mensen op de vloer zijn die met de vinger gewezen moeten worden.

Minister, uiteraard verwacht ik niet van u dat u hier in het parlement gaat aankondigen wanneer u controles gaat doen. Ik verwacht van u dat u proactief optreedt, dat u voor één keer zelf eerst het initiatief neemt en niet wacht tot er dingen in de krant staan, niet wacht tot parlementsleden verschillende keren moeten aandringen om actie te ondernemen om eindelijk in gang te schieten. Hoelang kennen we deze problematiek nu al? We hebben het er al zo vaak over gehad. Het probleem is gewoon dat er te weinig manschappen zijn bij Zorg-inspectie om al de taken die ze heeft op een goede manier te kunnen doen. Het probleem is dat u daardoor te laat komt en ook nu weer. De heer Castanet heeft gisteren nog in een interview in De Standaard gezegd toen het over Frankrijk ging dat die controles eigenlijk niet zo veel uithalen, want ze hebben nu tijd gehad om zich voor te bereiden op de inspecties die gaan komen. Dat is exact wat hier gebeurd is. Ze hebben in Frankrijk controles zien gebeuren binnen hun groep, vervolgens in Wallonië en pas een week later komt men hier in Vlaanderen in actie. Nogmaals: minister, u hebt een gigantisch draagvlak binnen het parlement om dat eindelijk strenger aan te pakken. Kunt u vandaag garanderen dat de cowboys in de sector beter gecontroleerd gaan worden en ook strenger aangepakt zullen worden?

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister Beke, met iedereen die ik spreek, met bewoners, personeelsleden, iedereen in de straat, allemaal zijn ze gechoqueerd als ze horen dat er multinationals zijn die in de zorg actief zijn, die mooie winsten kunnen voorleggen op de beurs en op de markt, die dividenden kunnen uitkeren aan de aandeelhouders, maar die ondertussen besparen op de zorg, op de zorg nota bene voor kwetsbare ouderen die de laatste levensjaren in een woonzorgcentrum verblijven. Hoe is dat mogelijk? Hoe is het mogelijk dat mensen woonzorgcentra uitbaten om daar winst op te maken? Minister, hoe komt het dat ik dat ongeloof dat er zoiets gebeurt niet bij u voel? U maakt zich daar helemaal geen zorgen over. Dat is toch ongelooflijk. Orpea maakt 160 miljoen euro winst, maar tegelijk is er het ene na het andere verhaal over dat er wordt bespaard op het personeel, wordt bespaard op zorg, wordt bespaard op verzorgingsmateriaal voor ouderen die de laatste levensjaren in een woonzorgcentrum wonen. Dat is toch ongelooflijk.

En u zegt nu: 'Ja, we moeten inderdaad werk maken van meer transparantie.' Dat zegt u nu al een paar jaar. In 2019 is er al gesproken over transparantie. Wanneer gaat u eindelijk zorgen dat de mensen die 2000 euro per maand betalen, weten waar hun geld naartoe gaat? Waar gaat hun geld naartoe? Naar wonen, naar de zorg, naar de leefkosten? Zij moeten weten waar hun geld naartoe gaat, en u moet daar dringend werk van maken.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, het is goed, en meer dan nodig, dat de situatie bij de woonzorgcentra (wzc's) van Orpea van kortbij wordt opgevolgd. De inspectie kan een bevraging doen bij de bewoners en familieleden. We lezen nu dat er heel wat verhalen naar boven komen, onder meer van de familieleden.

Minister, niet iedereen wendt zich tot de Woonzorglijn. Daarom denk ik dat een proactieve en gerichte bevraging van een aantal bewoners en familieleden ook zinvolle informatie kan opleveren, en een beeld kan geven van de dagelijkse werking. Ik wil u daarom vragen om dat mee in te calculeren bij de inspectie. Ook bij de opvolging van inspecties en de plannen van aanpak, als gevolg

daarvan, is het belangrijk, denk ik, om bewoners en familieleden op de hoogte te houden, en mee te betrekken.

Er komt transparantie met betrekking tot de inspectieverslagen, maar ik denk dat ook het meer actief betrekken van bewoners een grote meerwaarde zou kunnen hebben, minister. Vandaar mijn bijkomende vraag: hoe worden bewoners en familieleden op de hoogte gehouden van inspecties, en hierbij betrokken, alsook bij de opvolging van die inspectieverslagen?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, u maakte zich daarjuist wat kwaad. Maar of het nu 1 wooncentrum op 6 is, waar er problemen zijn, of 2 op 24, dat maakt mij feitelijk niet uit. Het is wel een feit dat we moeten vaststellen dat er telkens parlementaire vragen moeten komen, of dat er iets moet verschijnen in de media, vooraleer er eigenlijk wordt ingegrepen.

Ik ben even aan het googelen gegaan. Ik zoek naar Orpea, en het eerste wat ik zie staan, is de aandelenkoers. Ik wil niet veralgemenen, en ik wil daarmee ook niet zeggen dat er een probleem is in alle private woonzorgcentra, maar het is toch wel duidelijk dat het veelal gaat over multinationals, die dan nog gevestigd zijn in Frankrijk. Daardoor zijn er waarschijnlijk soms ook wel juridische problemen om op te treden. Als je die webstek openklikt, dan is het eerste wat je ziet: 'een verblijf waar je het warm van krijgt'. Nu, als ik de verhalen lees, en hoor wat er gebeurt in die woonzorgcentra, of toch een aantal van die woonzorgcentra, dan krijg ik het daar helemaal niet warm van.

Als ik de procedures zie – en u hebt de procedures uitgelegd – dan lijkt me dat nu, na al de schandalen, het moment gekomen is om die procedure te analyseren, te evalueren, en waar nodig bij te sturen.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Ik wil eerst en vooral zeggen: wij hebben meer dan 800 woonzorgcentra, en het gros doet dat heel goed. Jammer genoeg zijn er altijd cowboys in de sectoren, en die moeten we eruit krijgen. En jammer genoeg straalt dat inderdaad negatief af op alle andere, die het wel goed doen. Voor mij hangt dat niet af van een of andere rechtsvorm. Of dat nu privaat is, een vzw, een openbaar bestuur, dat maakt mij eigenlijk niet uit. Voor mij is de essentie dat mensen goed verzorgd worden, dat er kwaliteit wordt geleverd. Daarom vind ik het zo belangrijk dat Zorginspectie kordaat optreedt. Als ik zie dat sommige woonzorgcentra pas na drie jaar een inspectie gehad hebben, dan baart me dat wel zorgen. Blijkbaar zijn er maar 22 personeelsleden om die inspecties te doen. Ik weet niet of dat wel echt voldoende is om kort op de bal te spelen bij die woonzorgcentra. Daar zou ik toch graag wat meer duidelijkheid over willen: bent u van plan om meer personeel aan te werven, opdat Zorginspectie meer aanwezig kan zijn binnen de woonzorgcentra?

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Minister, collega's, het gaat hier over controle, over de kwaliteit, en over financiële aspecten. Ook uw voorganger, minister Vandeuren, onderkende reeds dit probleem. Het siert u dat u in het Vlaams regeerakkoord hebt opgenomen dat de Vlaamse Zorginspectie zou worden versterkt, en beter uitgerust, en dat de boekhouding van de woonzorgcentra ook transparanter moest worden gemaakt. Maar ondertussen zijn we wel halfweg in deze legislatuur, en vorig jaar in november hadden we ongeveer dezelfde actuele vraag rond deze problematiek.

Gisteren heb ik in de commissie Welzijn collega Vaneeckhout gevolgd in zijn bevraging rond de versterking van de administratie van het agentschap Zorg en Gezondheid. Ik heb u daar 'prioriteit' horen zeggen, maar ik heb u geen prioriteit horen leggen bij de Zorginspectie voor de woonzorgcentra, noch bij een betere equipe om de boekhouding te controleren.

U zegt 'ja, transparantie, goed, goed, goed'. Maar hoe gaat u dat structureel aanpakken als u op dat vlak geen versterking hebt op uw administratie?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik ben blij dat u op mijn vraag bent ingegaan om Orpea te controleren. Ik vind het wel een beetje laat, minister, maar goed, het is gebeurd.

We zijn niet voor het model van de PVDA, dat alle private voorzieningen wil nationaliseren. We zijn wel voor het model, minister, waar woonzorgcentra die het te bont maken, veel sneller worden gesloten. Dat zal een ongelooflijke schokgolf door de sector sturen en dat zal die enkelingen, minister, die het voor de rest verpesten, snel een duidelijke boodschap sturen. Vandaag kun je, Le Clos Bizet indachtig, jaren op de lijst met verhoogd toezicht staan. Minister, voor ons kan dat niet. Zes maanden, en dan ga je dicht.

Twee, minister, maak een zwarte lijst van uitbaters zoals we gezien hebben in Geraardsbergen. Dat zou andere grote ongelukken kunnen voorkomen.

En drie, maak snel werk van de hervorming van de inspectie. Stop met afvinken, minister, start met controleren op kwaliteit. Zijn de bewoners tevreden? Maak een gespecialiseerd keurkorps van inspecteurs.

Minister, we hebben u twee jaar geleden gevraagd op een Tripadvisor te maken met onder andere de informatie over de inspectieverslagen op. Er moet altijd een ongeluk gebeuren vooraleer er in actie wordt geschoten. Minister, die verslagen zijn vandaag niet openbaar en niet leesbaar voor de doorsnee Vlaming. Maak daar alstublieft ook werk van, want dat is echte transparantie.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, ik hoor hier mensen die verwijzen naar Frankrijk. Ik heb me verdiept in de wijze waarop wij de woonzorgcentra controleren en inspecteren. Frankrijk kan daaraan nog een puntje zuigen. Ik zou dus die situatie en de manier waarop de overheid in Frankrijk optreedt, toch niet willen getransponeerd zien naar datgene wat wij in ons land of in Vlaanderen doen. Dat is één.

Twee, hier wordt gezegd 'besparen op de zorg'. Wat mij betreft kan en mag er niet bespaard worden op de zorg. En dat is in onze regelgeving ook onmogelijk. In de Vlaamse sociale bescherming krijgt men een basistegemoetkoming zorg en die wordt per bewoner per dag gefactureerd aan een woonzorgcentrum. Daar kun je geen winst op maken. Er zijn ook andere zaken, en daarom is het belangrijk om die transparantie te hebben, niet alleen in de totaalkost – wat kost een woonzorgcentrum? –, maar ook: hoeveel daarvan gaat er naar zorg, hoeveel daarvan gaat er naar leefkosten, hoeveel daarvan gaat er naar infrastructuur en andere? Op die manier weet men dat en kan men op basis daarvan zijn keuzes maken.

Die transparantie – ik heb het daarstraks aangekondigd – is daarvoor belangrijk. Hebben we daarvoor moeten wachten op een incident in Frankrijk? Neen. Voorzitter, er is zoiets als corona waarbij de equipes van het agentschap in de uitvoering van datgene wat we in het regeerakkoord hadden omschreven, zich

volledig toegelegd hebben op uitbraken in woonzorgcentra, in het bestrijden van het vuur. Wat mij betreft hadden we daar al sneller werk van kunnen maken, hadden we corona niet gehad. Maar we hebben corona gehad en ik denk dat niemand mij zal tegenspreken dat het goed was dat we daar de eerste prioriteit op gesteld hebben.

Ik hoop dat we nu naar een andere periode kunnen gaan – hout vasthouden – en dat we nu die andere zaken kunnen doen. En de eerste stap is al gezet of zal gezet worden op 1 maart 2022. Ook, collega Parys, op een gebruiksvriendelijke manier alle componenten en elementen, de basisgegevens, dagprijs, personeelsinzet, overheidssubsidie per dag enzovoort kenbaar te maken, valt er wat mij betreft onder.

Collega's, we hebben een Europese Unie. We kunnen denken wat wij willen over een aantal zaken, maar wij zijn gehouden aan Europese regels van mededinging. Dat wil zeggen dat wij als overheid geen onderscheid mogen maken tussen commercieel en non-profit. Dat is nu eenmaal zo. Dat zijn de Europese regels waar we onder vallen.

Waar wij naar moeten kijken, is datgene waar wij die voorzieningen voor subsidiëren: de zorg. We financieren ze via het sociaal akkoord van VIA 6 meer dan ooit. We moeten zorgen dat die middelen ook effectief naar de zorg gaan. De commerciële sector zei vroeger tegen mij dat ze een historische achterstand hadden omdat ze veel meer rob-bedden (rustoord voor bejaarden) hadden en de andere veel meer rvt-bedden (rust- en verzorgingstehuis). Dat argument zullen ze nu niet meer kunnen gebruiken. Wij financieren ze. Zij moeten ook zorgen dat daar zorg tegenover staat.

Dat is wat mij betreft niet alles. Collega Schryvers, u hebt gesproken over een bevraging bij de bewoners. Ik heb gevraagd aan het Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg (VIKZ) om – en trouwens niet alleen voor woonzorgcentra – bewonersbevragingen te doen bij gebruikers, cliënten en bewoners als een element van kwaliteitsmeting. Ik denk dat dat bijzonder belangrijk is.

Collega Sintobin, u zegt dat u het daar niet warm van krijgt. Neen, ik krijg het daar koud van, van datgene wat ik gelezen en gehoord heb. En dat moeten we wat mij betreft dus aanpakken. Er wordt hier nu gezegd dat men maar in actie schiet als er iets in de krant staat. De belangrijkste bron van informatie voor de inspectie is de Woonzorglijn. Als er klachten zijn via de Woonzorglijn, worden die bekeken en gecontroleerd. Dan wordt dat doorgestuurd naar Zorginspectie en dan kijkt Zorginspectie of ze kan afstappen op het terrein. Dat is niet de enige bron, maar wel de belangrijkste bron om Zorginspectie te activeren. En ja, we zijn aan het kijken om dat te versterken, niet alleen de inspectie, maar ook de handhaving. Want inspectie is één zaak. Maar dan kijken hoe je het traject van zo'n woonzorgcentrum gaat opzetten, is ontzettend belangrijk.

Sluiten mag je niet uitsluiten. Dat is de laatste stok achter de deur. Maar ik moet u wel zeggen dat het wat simpel klinkt om te zeggen dat na zes maanden gewoon alles dicht gaat. Waar gaan we naartoe met die bewoners? Hoe staan die families daar tegenover? Mensen hebben vaak weken, maanden gezocht, niet alleen naar een woonzorgcentrum dat in de buurt is, maar ook naar een woonzorgcentrum dat datgene uitademt wat zij en hun familie eigenlijk willen van zorg. En dan van de ene dag op de andere zeggen dat de zaak dicht gaat? Je kunt die mensen niet op straat zetten. Je kunt die families niet zomaar aan hun lot overlaten. We hebben in de commissie gesproken over Beauprez. Daar is een heel traject met het lokale bestuur en met sociale diensten aan voorafgegaan, om te kijken waar we al die verschillende mensen kunnen plaatsen. Het is een goed voorbeeld om te zeggen dat we dat doen, als 'lender of last resort'. Als het

echt niet anders kan, dan moet dat. Ik sta er ook achter dat dat een van de instrumenten is die we naar voren kunnen brengen. Maar het is een beetje gemakkelijk om te zeggen: na zes maanden op een lijst boeken toe en deur dicht. Want uiteindelijk staan die bewoners daar en ik denk dat dat het eerste uitgangspunt voor ons allemaal moet zijn, de zorg voor die bewoners. Hoe kunnen we maximaal zorg dragen voor die bewoners? Hoe kunnen wij als overheid onze verantwoordelijkheid daarin opnemen? En hoe kunnen we diegenen die die zorg organiseren, ook dwingen om die verantwoordelijkheid op te nemen waar ze voor de zorgcomponent ook voor gefinancierd worden vanuit de overheid?

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Minister, met alle respect, maar dit is eigenlijk geen incident meer. Er zit een patroon in. Elke keer opnieuw vragen wij en verschillende parlementsleden uit de meerderheid en oppositie om in actie te komen, in de commissie en in de plenaire vergadering. Telkens opnieuw gebeurt dat pas als het in de kranten staat of als er zoveel druk komt, dat u niet anders meer kunt dan iets te doen. *(Opmerkingen van minister Wouter Beke)*

Heel recent nog was er de BelRAI-screener, de situatie van de weeskinderen, dit verhaal over de zwarte lijst. Het is elke keer opnieuw. Als ik dan zie dat zelfs de coalitiepartners de uitdrukking 'een beke laat' beginnen te gebruiken, denk ik dat die frustratie niet alleen bij de oppositie zit. Het is elke keer hetzelfde. Maar wees dan ook consequent. Ik hoop dat u vandaag dan ook de krantenkop in De Morgen gezien hebt. Daar werd de situatie van de halfwezen en de wezen nog eens te berde gebracht. Als u dan toch op krantenkoppen wilt regeren, zorg dan ook deze keer dat daar een oplossing voor komt. Die mensen verdienen dat. Die kinderen verdienen eindelijk een oplossing daarvoor.

Maar ik vind eerlijk gezegd dat de Vlaming een minister van Welzijn verdient die nu eens eindelijk proactief gaat handelen en die de zaken aanpakt, in de plaats van alleen maar te ageren als het echt niet meer anders kan. *(Applaus bij Groen en Vooruit)*

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, het is hoog tijd om een fundamentele keuze te maken in onze samenleving over de ouderenzorg: willen wij een ouderenzorg die dient om aandeelhouders zoet te houden of willen wij een ouderenzorg die de bewoners altijd centraal zet en zorgt voor kwaliteitsvolle laatste levensjaren? Willen wij een zorg waarbij de zuurverdiende spaarcenten van die bewoners én ons belastinggeld verdwijnen in de zakken van Franse aandeelhouders, of willen wij dat elke euro wordt gebruikt voor kwalitatieve zorg voor die bewoners? Ik kies voor het tweede. Ik denk dat we dat allemaal moeten doen. We moeten een zorg hebben waarbij de bewoners altijd centraal staan.

Minister, dan moet u echter ook wel een fundamentele keuze maken. Wat vandaag gebeurt, is immers een toenemende commercialisering van die ouderenzorg, waaraan u bovendien actief meewerkt. Jullie willen immers de publieke woonzorgcentra ook openstellen voor die commerciële zorgmultinationals. Ik wil er echt toe oproepen dat er een moratorium komt voor nieuwe bedden in de commerciële sector. U zegt dat u dat niet kunt vanwege Europa, maar u kunt daar wel voor kiezen. U kunt wél gaan voor een moratorium op nieuwe bedden bij de commerciële zorgmultinationals. U moet kiezen voor de uitbouw van kwalitatieve zorg, waarbij de bewoners altijd centraal staan.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

Collega's, we zijn aan het einde van het vragenuurtje, maar ik stel voor om dat in de toekomst 'vragenuren' te noemen.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering een kwartiertje. Kan iedereen thuis en hier al inloggen in de stemtoepassing?

– De vergadering wordt geschorst om 17.29 uur.

– De vergadering wordt hervat om 17.48 uur.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft het inschrijvingsrecht in het gewoon onderwijs in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad – 1053 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft het inschrijvingsrecht in het gewoon onderwijs in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): We gaan tegen dit ontwerp van het decreet stemmen om dezelfde reden waarom we op 2 februari tegen het eerste Inschrijvingsdecreet voor de gemeenten buiten Brussel hebben gestemd. De dubbele contingentering wordt afgeschaft, en daar zijn wij fundamenteel tegen. Het systeem had zijn tekortkomingen, maar uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat de dubbele contingentering wel een positieve impact heeft gehad op de sociale mix, zeker in een complexe grootstedelijke context als Brussel. Bovendien blijkt dat de dubbele contingentering de keuzevrijheid van ouders niet inperkt. We hebben nood aan meer sociale mix, niet minder. We vrezen ook dat met dit ontwerp van decreet de voorrangsregels op basis van kansarmoede-indicatoren zullen worden losgelaten, wat de creatie van scholen met vooral rijke of arme kinderen enkel zal doen toenemen. Ook de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) zegt duidelijk in zijn adviezen dat het vermijden van uitsluiting, segregatie en discriminatie en het bevorderen van sociale cohesie te weinig worden gewaarborgd.

In plaats van de voorrangsregels voor kansengroepen om segregatie tegen te gaan, voert u nu extra voorrangsregels in voor Nederlandstaligen in het Nederlandstalig onderwijs. Het is niet mis dat er voldoende talige mix is in scholen. Een concentratie aan de ene of de andere kant is niet oké. Ook taalarme kinderen leren immers van taalrijke kinderen, en omgekeerd. Wat ons wel stoort, net zoals bij het vorige decreet, is de exclusieve focus op taal, zonder de onderliggende problemen van capaciteitstekort in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel aan te pakken. Bovendien blijkt uit cijfers van het lokaal overlegplatform (LOP) dat het verhogen van het percentage Nederlandstaligen van 55 naar 65 procent in de praktijk maar voor een handvol gezinnen iets zal veranderen. Het is bijzonder jammer dat de voorrangsregels er niet echt toe doen, dat die voor kansengroepen wegvallen en dat in de plaats voorrangsregels worden ingevoerd die niet meer zijn dan symbolen om het Nederlandstalig karakter van Brussel te bevorderen. We gaan dan ook tegen dit ontwerp van decreet stemmen.

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Voorzitter, collega's, minister, onderwijs en Brussel zijn twee zaken die mij na aan het hart liggen en als fiere Vlaamse Brusselaar ben ik dan ook bijzonder tevreden met de inschrijvingsregels die in het ontwerp van decreet staan. Het is een ontwerp van decreet op maat van onze hoofdstad, op maat van Brussel. Dat kan uiteraard niet los worden gezien van het algemeen Inschrijvingsdecreet waarover we al uitvoerig hebben gediscussieerd, en dat we twee weken geleden met de volle steun van de N-VA-fractie in de plenaire vergadering hebben goedgekeurd.

De principes uit dat decreet gelden dus ook voor Brussel. Dus ook in Brussel vervangen we de dubbele contingentering door een voorrangregel voor ondervertegenwoordigde groepen tot maximaal 20 procent en verhogen we daarbij het lokale draagvlak. In Brussel heeft de raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) over de invulling hiervan het laatste woord. We gaan dus ook in Brussel resoluut voor flexibiliteit vanuit een bottom-upbenadering en dat is een goede zaak.

Het geeft scholen de ruimte om een inschrijvingsbeleid op maat uit te werken dat tegemoetkomt aan de specifieke noden van elke school, want de noden zijn natuurlijk niet overal dezelfde. Doch dit terzijde, want wat hier nu voorligt, is de bespreking van de specifieke inschrijvingsregels die van toepassing zijn op het Vlaams onderwijs in Brussel.

Het onderwijs in onze hoofdstad heeft over de jaren heen een uitstekende reputatie opgebouwd en is een echt kwaliteitsmerk geworden. Daardoor vinden heel wat anderstalige kinderen ook hun weg ernaartoe. Ouders kiezen bewust voor ons Vlaams onderwijs omdat ze weten dat hun kind tweetalig, of zelfs drietalig afstudeert. Dat kunnen we alleen maar toejuichen.

Voor de N-VA is het echter onaanvaardbaar dat Nederlandstalige ouders of ouders die de moeite hebben genomen zich het Nederlands eigen te maken, de dupe worden van het succes van het Vlaams onderwijs in Brussel. Daarom is het een uitstekende zaak dat we vasthouden aan de verhoging van de voorrang voor Nederlandstaligen van 45 naar 65 procent uit het decreet van 2019. Op die manier creëren we een kritische massa van Nederlandstaligen, wat in het belang is van zowel het Nederlandstalig schoolkarakter als van de onderwijskwaliteit. Onderwijskwaliteit staat of valt nu eenmaal met een goede kennis van het Nederlands.

Collega's, de inschrijvingsregels belonen niettemin iedereen die consequent heeft gekozen voor de Vlaamse Gemeenschap en dus voor het Nederlands, ongeacht de thuistaal. De invoering van de bijkomende voorrangsgroep van 15 procent in het eerste jaar van het secundair onderwijs voor leerlingen die negen jaar school liepen in het Nederlandstalig onderwijs, getuigt daarvan. Deze voorrangsgroep zal bovendien nog meer ouders aanmoedigen om zo vroeg mogelijk te kiezen voor het Vlaams onderwijs in Brussel, en dus voor onze Nederlandse taal.

Maar laten we wel wezen, deze voorrangregels zouden overbodig zijn, mochten we aan de andere kant van de taalgrens dezelfde onderwijskwaliteit hebben, en dat ze die onderwijskwaliteit even hoog in het vaandel zouden dragen.

Nederlandstalige maar ook anderstalige ouders kiezen bewust voor het Vlaams onderwijs omdat ze het beste voorhebben met hun kinderen. Wanneer zullen ze aan de andere kant van de taalgrens eindelijk eens inzien dat inzetten op het Nederlands een ware troef is? Het is in het belang van elk ketje om ten minste tweetalig af te studeren. We moeten daarom in beide gemeenschappen aan hetzelfde zeel trekken.

Collega's, deze inschrijvingsregels zullen uiteraard het capaciteitstekort niet oplossen. Dat hebben we ook nooit beweerd, het is een en-enverhaal. Daarom investeert deze Vlaamse Regering historisch hoge bedragen in extra capaciteit daar waar de noden het hoogst zijn. Uit de cijfers blijkt dat Vlaanderen goed bezig is. Daar mogen en moeten we fier op zijn. Vlaanderen laat Brussel niet los. Sinds jaar en dag gaat 15 procent van onze capaciteitsmiddelen naar onze hoofdstad, naar Brussel. Dat is drie keer zoveel als de Brusselnorm vereist. Vlaanderen investeert zelfs meer dan de Franse Gemeenschap waardoor ons aandeel groeide.

Tijdens de bespreking in de commissie gaf de minister de exacte cijfers voor Brussel. Ik herhaal deze graag. Vlaanderen investeerde van 2010 tot 2022 meer dan 90 miljoen euro in bijkomende Brusselse capaciteit, goed voor 8200 plaatsen in het basis- en secundair onderwijs. Vorig jaar kende Vlaanderen 4,4 miljoen euro toe aan 5 Brusselse projecten om de capaciteit in het secundair onderwijs te verhogen, goed voor meer dan 500 extra plaatsen. Hier is ook een rol en verantwoordelijkheid weggelegd voor de Brusselse gemeenten. Er zijn nog altijd te veel Brusselse gemeenten zonder een Nederlandstalige gemeenteschool. Het zou de collega's sieren om op lokaal niveau hun collega's aan te zetten tot echte dadendrang in het belang van onze kinderen.

Ik had nog kort iets willen zeggen over de wijze van aanmelden. Wij vinden het een goede zaak dat men voor de Brusselse scholen centraal moet aanmelden. Dat vermijdt dubbele inschrijvingen, biedt ouders meer zekerheid en maakt het inschrijvingsproces een stuk eenvoudiger en transparanter. Ook zal de ombudsdienst inschrijvingen ouders op laagdrempelige wijze bijstaan als ze klachten hebben. Problemen worden op die manier zo dicht mogelijk bij de scholen en ouders aangepakt. Dat is goed nieuws voor onze ketjes. In uitzonderlijke gevallen, en met akkoord van de school, kan dat zelfs leiden tot een inschrijving in overcapaciteit.

Collega's, het zal u niet verbazen dat wij dit ontwerp van decreet met veel veel overtuiging zullen goedkeuren. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Voorzitter, collega's, de voorrangsregel in Brussel wordt meer dan terecht opgetrokken van 55 naar 65 procent. Dat is heel zeker een stap in de goede richting, maar wij vrezen dat dit nog niet genoeg zal zijn. Uit recente cijfers in antwoord op mijn schriftelijke vraag blijkt dat het percentage niet-toegewezen kinderen groot blijft. Bij de groep voorrang Nederlands ging het dit schooljaar om 372 kleuters en 167 lagereschoolkinderen die in geen enkele school van hun aanmeldingslijst terechtkonden. Daardoor gingen er ook spijtig genoeg naar het Franstalig of het Nederlandstalig onderwijs buiten Brussel. Het laatste cijferboek Vlaamse Rand bevestigt dat ook. We zien daar een stijgende pendelbeweging van leerlingen uit het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die schoollopen in de Vlaamse Rand, van 3522 leerlingen in het schooljaar 2011-2012 naar 4826 leerlingen in het schooljaar 2020-2021. Dat is toch een toename van 37 procent op tien jaar tijd.

Bijna een derde van de leerlingen uit het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die schoollopen doen dat in Dilbeek. Daarnaast nog heel wat leerlingen in Vilvoorde, Zaventem en Wemmel.

Het capaciteitstekort begint ook op te schuiven naar het secundair onderwijs, waar het aantal nergens toegewezen leerlingen steeg van 236 naar 318. Dat tekort vormt dus nog steeds een beperking op de vrije schoolkeuze in Brussel. We hopen natuurlijk dat die cijfers met dit ontwerp van decreet zullen dalen.

Maar we twijfelen eraan of men met die verhoging tot 65 procent die cijfers helemaal zal kunnen wegwerken.

Het klopt dat het Nederlandstalige onderwijs in Brussel het slachtoffer is van zijn eigen succes, maar ook van het gebrek aan investeringen in capaciteit in het Franstalige onderwijs en van het kwaliteitsverlies daar. Dat moeten wij dan maar allemaal opvangen, met toch een hoop nadelen van dien.

De facultatieve voorrang van 20 procent moet hier niet worden voorgelegd aan de gemeenteraden maar wel aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC). Dat zal allicht iets minder problemen opleveren dan in Vlaanderen, waar soms meerdere schepencolleges of gemeenteraden hun zeg moeten doen. Maar toch blijft nog altijd het risico bestaan dat hier tegenstrijdige belangen spelen tussen een politiek orgaan en een schoolbestuur. De praktijk zal het uitwijzen. We zullen afwachten hoe het de volgende jaren evolueert.

Wij zullen ons, zoals de vorige keer, op dit ontwerp van decreet onthouden.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): De beoordeling van de CD&V-fractie van dit ontwerp van decreet voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad komt – en dat zal u niet verbazen – in essentie overeen met deze van het ontwerp van decreet dat we een tweetal weken geleden in deze plenaire vergadering hebben besproken.

Minister, het zal u niet verbazen dat het voor ons belangrijk is te onderstrepen dat het cruciale uitgangspunt net die vrijheid van de ouders is om te kiezen voor de school die ze zelf willen. Een aantal collega's hebben al aangehaald dat de nieuwe invulling van het inschrijvingsdecreet nooit het capaciteitsprobleem zal oplossen. Net daarom is het zo belangrijk dat als we leerlingen op een billijke manier willen weigeren, we op zoek moeten gaan naar de voorgangers, de mensen die we dan een duwtje in de rug willen geven.

Voor Brussel is, net zoals voor de andere decreten, nabijheid in het basisonderwijs waar ook de broers en de zussen zitten, belangrijk. We willen op die manier de kinderen van Nederlandstalige ouders voorrang geven. Het is belangrijk dat we op die manier ook het signaal geven dat we de betrokkenheid van de ouders belangrijk vinden.

Ook bij de instroom van het secundair onderwijs kunnen de leerlingen die al een volledig traject hebben afgelegd in het Nederlandstalige onderwijs voorrang krijgen.

Wat betreft de ondervertegenwoordigde groepen is het belangrijk dat we benadrukken dat we er alles aan doen om uitsluiting en discriminatie tegen te gaan. De enkelvoudige voorrang van de 20 procent ondervertegenwoordigde groepen kan er alleen maar voor zorgen dat de lokale school ook een goede afspiegeling blijft van de lokale samenleving.

Wij hebben er alle vertrouwen in dat de lokale actoren op een zeer positieve manier met dit nieuwe instrument aan de slag zullen gaan en het doelmatig zullen inzetten. Het is ook meer op maat van de lokale context. Daarom is het evident dat wij voor zullen stemmen.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): De kern van de beide ontwerpen van inschrijvingsdecreet die vandaag voorliggen, is dezelfde als van deze die we

onlangs in deze plenaire vergadering hebben goedgekeurd. Daarin komen toch wel een paar zaken naar voren die om een niet nader verklaarbare reden door sommigen op een verkeerde manier worden geïnterpreteerd.

Onder andere het feit dat de dubbele contingentering wegvalt, zou dan betekenen dat deze niet meer sociaal zou zijn. Dat is geenszins het geval. Dat is toch al heel belangrijk om even naar voren te brengen. Als je wilt weigeren, moet je sowieso met een aanmeldingssysteem werken, heb je een centrale tijdslijn, worden de dubbele inschrijvingen vermeden, en verdwijnt er een dubbele meerderheid van het lokaal overlegplatform (LOP), waardoor het geheel op een andere en democratischere manier wordt bekeken. Dat zijn toch wel belangrijke zaken die hier naar voren komen.

Wat hier verschillend is, is dat in Brussel de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) moet bekrachtigen en niet de verschillende gemeenten. Ik denk dat het belangrijk is dat er op een goede manier wordt samengewerkt.

Het overeenkomstige zijn de capaciteitsgroepen, de uitbreiding van die groepen leerlingen die met een verslag worden toegevoegd. Overcapaciteitsgroepen zijn geadopteerde kinderen. De omschrijving van geplaatste kinderen door de jeugdrechtbank wordt aangepast, zodat de omschrijving conform is aan de geldende regelgeving en dus ook pleegkinderen kunnen vallen onder de overcapaciteitsgroep. Ook verhuizende leerlingen worden toegevoegd. In het basisonderwijs wordt de omschrijving van de overcapaciteitsgroep voor anderstalige nieuwkomers aangepast zodat ook kleuters worden gevat. Dat zijn toch wel belangrijke zaken.

De collega's hebben er reeds op gewezen dat we van 55 naar 65 procent optrekken. Dat is belangrijk, maar heeft ook een belangrijke symbolische waarde. Op dit moment komt men slechts in 12 scholen aan die 55 procent. Het kan natuurlijk veranderen, maar het is realiteit.

Daarnaast is er een bijkomende voorrangsgroep van 15 procent ingevoerd in het secundair onderwijs voor leerlingen die negen jaar Nederlandstalig basisonderwijs hebben gevolgd. Wat is er bijzonder aan negen jaar Nederlandstalig basisonderwijs? Men gaat er eigenlijk van uit dat je vanaf 3 jaar ingeschreven bent. Voorzitter, dat is heel belangrijk omdat het nog maar eens duidt op het belang van de leerplicht die nu op 5 jaar ligt. We hebben die al eens verlaagd, maar in de toekomst zullen we die nog verder verlagen. Zo zorgen we ervoor dat kinderen vanaf 2,5 of 3 jaar worden ingeschreven in het kleuteronderwijs zodat de taalkennis van in het begin wordt meegenomen. Kinderen zijn, zeker op jonge leeftijd, als een spons wanneer het gaat over taal. Het is een bijzonder goede zaak. Laat ons daar samen met de andere kant van de straat in overleg gaan, minister, om ervoor te zorgen dat we de leerplicht kunnen verlagen om net die mensen die soms moeilijk hun weg vinden, op die leeftijd naar de school krijgen met hun kinderen.

Capaciteitsmiddelen zijn al aangehaald. Het is niet onbelangrijk te melden dat sinds 2004 er al meer dan 480 miljoen euro in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel is geïnvesteerd door de VGC. Dat is toch wel een heel mooi bedrag. Aan de andere kant moet je er natuurlijk ook rekening mee houden, zoals ook in Antwerpen en Gent, dat het in een grootstad ook niet zo heel eenvoudig is om plaats te vinden voor grote nieuwe schoolgebouwen. Je moet er ietwat vindingrijk ermee omgaan, maar dat gebeurt ook wel. Het is bijzonder moeilijk, laat ons daar eerlijk in zijn.

Dit ontwerp van decreet gaat het probleem van capaciteit niet oplossen, maar het is niet altijd eenvoudig om dat in een grootstedelijke context op een goede

manier te doen, tenzij men massaal investeert in nieuwbouw met speelplaatsen op hoogte enzovoort. Dit wordt trouwens in Brussel al toegepast.

Om de noodzakelijke toekomstige investeringen beter te plannen, heb je natuurlijk een capaciteitsmonitor nodig. De capaciteitsmonitor is door de minister aangekondigd en we kijken ernaar uit.

Ten slotte: Vlaanderen zal meer moeten investeren in het Nederlandstalig onderwijs. Ik ben er mij van bewust dat Vlaanderen al veel doet, maar als je de druk op de Vlaamse Rand wil verlichten, dan zullen er extra middelen moeten komen voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Ik vond het heel mooi hoe de collega van de N-VA de ketjes omschreef. Ik denk dat het langs de ene kant juist is dat veel Franstalige of anderstalige ouders het Nederlandstalig onderwijs heel belangrijk vinden en een meerwaarde vinden voor hun kinderen. De Nederlandstaligen in Brussel gaan achteruit, maar de tweetaligen, en dus het aantal dat het Nederlands machtig is Brussel, gaan erop vooruit. Dat is onder andere dankzij het schitterend onderwijs. Laat ons daar verder in investeren. Het is in het belang van, als ik me niet vergis, de Vlaamse hoofdstad maar ook in het belang van de toekomst van die mensen van onze Vlaamse hoofdstad om daar het beste onderwijs te verschaffen wat mogelijk is.

De voorzitter: Mevrouw Ampe heeft het woord.

Els Ampe (Open Vld): Open Vld steunt de nieuwe inschrijvingsregels. Maar, zoals al gezegd, er is een capaciteitsprobleem. Er zijn te weinig plekken en er moeten plekken bijkomen. Oké, er is geïnvesteerd, maar vorig jaar is er bijvoorbeeld 1 procent plekken bijgekomen terwijl de bevolking veel meer stijgt. Daardoor geraken de scholen in de Rand vol en deint dat uit. Vorig jaar heeft een op de drie ouders in juli te horen gekregen dat er geen plek was voor hun kind. Dat heeft een hele zomer voor stress gezorgd bij die mensen. Uiteindelijk zijn er in september nog plekken toegewezen.

Ik heb u gevraagd hoeveel van de kinderen die eerst een weigering hadden uiteindelijk een plek hebben gekregen en hoeveel niet. U hebt geantwoord dat de lokale overlegplatforms die cijfers niet bijhouden. Ik zou toch willen vragen om aan die lokale overlegplatforms te vragen om die cijfers wel bij te houden zodat we weten wat er gebeurt met al die aanmeldingen.

Brussel is een meertalige stad. Ik hoor hier nog vaak spreken over Frans en Nederlands maar u moet weten dat in Brussel maar een derde van de bevolking puur Franstalig is. De hele grote groep is meertalig of anderstalig. Ik vind het net een meerwaarde dat wij zorgen voor zoveel mogelijk Nederlandstalig onderwijs voor zoveel mogelijk mensen die in de hoofdstad wonen omdat dat ook een promotie is voor het Nederlands en omdat dat ervoor zorgt dat het Nederlands meer gesproken wordt in de hoofdstad.

Dus, alle steun voor de inschrijvingsregels, maar graag extra inspanningen om het aantal plekken in Brussel te verhogen.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Ik moet eerlijk zeggen dat ik de verwarring bij collega Vandecasteele goed begrijp omdat de situatie van het onderwijs in de Rand rond Brussel en de situatie van het onderwijs in Brussel zelf zeer nauw met elkaar verbonden zijn. Ik heb in de commissiebesprekingen zelf het voorbeeld gegeven van een jongere uit Ukkel die bijvoorbeeld met de trein veel sneller in een school in Halle is dan wanneer hij zich naar het centrum van Brussel zou begeven. Dat is gewoon een geografische realiteit die maakt dat mensen kiezen voor de oplossing

die voor hen het gemakkelijkste en het interessantste is en daarbij niet kijken of ze in het ene dan wel in het andere gewest naar school gaan.

We weten dat er zowel in Brussel als in de Rand een sterke bevolkingstoename is en dat daar veel jonge inwoners bijkomen. Dan heb je een ongelooflijke druk op dat onderwijs. Ik vind het dan eerlijk gezegd een beetje jammer dat hier in het Vlaams Parlement gezegd wordt dat het vooral de Franse Gemeenschap is die inspanningen moet doen want dat wij ons deel al doen. De Brusselnorm betekent inderdaad dat we 5 procent van de gemeenschapsmiddelen uitgeven aan Brussel, maar de Brusselnorm betekent ook dat we ervan uitgaan dat ons doelpubliek in Brussel 30 procent van de Brusselaars is. Als je een enorme verjonging en een ongelooflijke bevolkingsgroei krijgt in Brussel, dan is het logisch dat Vlaanderen sterk moet investeren in onderwijs in Brussel, want het is essentieel dat elk kind dat in Brussel naar het Nederlandstalig onderwijs wil komen, eigenlijk een plaats zou moeten krijgen. Vandaag is dat niet het geval. We zouden dus eigenlijk nog meer moeten investeren. Ik weet dat je zoiets niet op een, twee, drie kunt doen maar de terechte inspanningen die hier zijn aangehaald, moeten we nog veel sterker uitdragen. Dat is ook een goede zaak voor Vlaanderen want dat betekent dat je zowel in de metro als in winkels, op de arbeidsmarkt en om het even waar in Brussel steeds meer Nederlands kunt horen.

Collega De Gucht heeft terecht gezegd dat er steeds minder gezinnen zijn in Brussel die je als eentalig Nederlandstalig of eentalig Franstalig kunt beschrijven. Maar er zijn wel steeds meer Brusselaars die perfect Nederlands spreken voor dagelijks gebruik, en dat is fantastisch. Dat is een ongelooflijke toegevoegde waarde. Dus eerst en vooral, collega's, moeten we blijven inzetten op extra plaatsen in dat Nederlandstalig onderwijs in Brussel.

Minister, als we dan naar dit ontwerp van decreet kijken, dan betreuren wij, net als twee weken geleden bij de bespreking van het algemeen decreet, dat de aanbevelingen van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) en van het Kinderrechten-commissariaat, om vast te houden aan de dubbele contingentering, niet gevolgd worden. Zeker voor Brussel pleiten die organen daar sterk voor, zij het met enkele verbeteringen die mogelijk waren. En hier in het Vlaams Parlement wordt eigenlijk heel de tijd gezegd dat we vertrouwen moeten hebben in de lokale besturen, dat we de mensen die de situatie op het terrein het beste kennen, de beslissingen moeten laten nemen.

Wel, dat was hier ook perfect mogelijk. We hadden als Vlaams Parlement kunnen zeggen dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) de autonomie behoudt om in Brussel te kiezen voor een dubbele contingentering. Wij met de fractie van Groen betreuren alleszins dat dit niet zo in het ontwerp van decreet is opgenomen.

Wat wij wel goed vinden, minister, is dat die aanmeldingen ook in Brussel voortaan geconcentreerd zullen gebeuren. Dat is zeker een goede zaak. Maar we blijven toch vinden dat de aanpassingen die nu gebeuren aan die voorrangsregels vooral symbolisch zijn. Collega De Gucht heeft ook al gezegd dat er eigenlijk weinig scholen zijn in Brussel die tot 80 procent Nederlandstaligen bevatten. Ik heb de cijfers hier bij. Er zijn eigenlijk vier basisscholen, collega's, met iets meer dan 50 procent Nederlandstalige leerlingen – iets meer, dus dat gaat niet in de richting van 80 procent.

Er zijn 8 van de 37 secundaire scholen die meer dan 50 procent Nederlandstalige leerlingen tellen, waarvan er 4 aanzienlijk meer Nederlandstalige leerlingen tellen. Dat gaat dan over cijfers van 71, 75, 80 en 91 procent. Ik weet niet of het duidelijk is voor alle collega's, maar door die percentages in het voorrangsdecreet te gaan verhogen, gaan we er echt niet voor zorgen dat er meer Nederlandstalige

kinderen in het Brussels onderwijs zitten. En het is ook zo dat, wanneer je nog meer Nederlandstaligen in 1 school concentreert, dat er natuurlijk ook voor zorgt dat er minder Nederlandstaligen, of kinderen die van thuis uit Nederlandstalig zijn, in een andere school zitten. Dus wij denken dat dat opkrikken van die percentages toch eerder een op de borst kloppen is van een Vlaamse meerderheid, dan een beleid dat ingegeven is door de kennis van de situatie op de schoolvloer in Brussel.

Nu, wat de specifieke voorrangsregels in Brussel betreft, minister: we kunnen over de percentages discussiëren, maar we zijn het er absoluut wel over eens dat de Vlaamse overheid het recht en zelfs de plicht heeft om voorrangsregels voor Nederlandstaligen in Brussel te voorzien. Maar dan moeten we gaan kijken naar wat we het beste kunnen doen. En vandaag is er een regeling die voor dat percentage van de leerlingen – die 55 procent, en het gaat naar 65 procent – kijkt naar wat de ouders eigenlijk hebben gedaan. Hoe spreken zij Nederlands, welke opleidingen hebben zij gevolgd? En zal er nu ook voor 15 procent van de leerlingen die naar het secundair gaan, gekeken worden naar de schoolloopbaan van die kinderen?

In de Vlaamse Rand – daar komen we straks op terug – wordt er enkel en alleen gekeken naar de schoolloopbaan van de kinderen. Minister, net als de Vlor vinden wij dat eigenlijk een veel beter en een veel eerlijker systeem. Want het is eigenlijk onmenselijk om aan een kind dat negen jaar naar het Nederlandstalig onderwijs in Brussel naar school gegaan is, en dat dus van in de kleuterklas tot het zesde leerjaar naast een kindje naar school is gegaan dat misschien wel een Nederlandstalige ouder heeft, te zeggen: jij komt niet in aanmerking voor 65 procent van die voorrangsregel. En als jouw vriendje naar de middelbare school gaat, dan heb jij minder kans dan dat vriendje om ook naar de middelbare school te gaan, enkel en alleen door wie jouw mama of papa is. Dat vinden wij geen goede zaak, minister.

Ik denk dat u in de commissie geïnsinueerd hebt dat u eigenlijk op termijn ook in Brussel naar zo'n systeem zou willen evolueren, maar dat u eigenlijk afwacht wat de procedure voor het Grondwettelijk Hof geeft van de vorige wetgeving, het vorige decreet dat we daarrond hebben goedgekeurd. Ik zie u knikken. Dat vinden wij met Groen alleszins een positieve evolutie.

Maar wij zullen dus tegen dit ontwerp van decreet stemmen voor de redenen die ik heb aangehaald.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Collega's, we vinden de nieuwe inschrijvingsregels voor Brussel vooral een typisch voorbeeld van de 'Weytsiaanse' aanpak. Het klinkt misschien goed en gemakkelijk, maar het zal het probleem in de praktijk helemaal niet oplossen. De minister laat uitschijnen dat hij daarmee een doorbraak forceert voor al die Nederlandstalige ouders die geen plaats vinden voor hun kind in de school van keuze, maar dat klopt natuurlijk niet. Het probleem is nochtans acuut. Daar zijn we het over eens. Ik veronderstel dat wanhopige ouders elk jaar opnieuw contact opnemen met de collega's omdat ze geen plaats hebben gevonden voor hun kind in de school van hun keuze. Sommigen krijgen in de loop van het jaar toch nog goed nieuws omdat er onder meer door dubbele inschrijvingen in de Rand toch nog een plaats is vrijgekomen in een school in Brussel. Anderen beslissen uiteindelijk om hun kind in een Franstalige school in te schrijven in Brussel. Ik ken ook koppels die uiteindelijk hebben beslist om Brussel te verlaten omdat ze geen plaats vonden in een Nederlands-talige school naar keuze.

Ik vind het belangrijk om te benadrukken dat je je vooral niet mag laten wijsmaken dat die nieuwe voorrangsregels dat probleem zullen oplossen. Het verhogen van de voorrangsregels van 55 naar 65 procent is een staaltje van pure symboolpolitiek. Ik heb het Open Vld expliciet horen toegeven. Het is al gezegd. Weet u hoeveel Nederlandstalige scholen in Brussel op dit moment aan het voorrangspercentage van 55 procent Nederlandstaligen geraken als alle vrije plaatsen in de onthaalklas – als die er überhaupt zijn na de inschrijving van broers en zussen – worden toegewezen aan Nederlandstalige kinderen? Dat zijn er op dit moment 12. 12 van de 131 Nederlandstalige scholen in Brussel die een onthaalklas inrichten, geraken op dit moment aan die 55 procent. Dat blijkt uit een studie van het Brusselse lokaal overlegplatform (LOP) op basis van de cijfers van 2019. Het gaat hier over de onthaalklassen, maar op die manier zien we toch een duidelijke tendens.

Het punt is, collega's, dat er in Brussel meer dan genoeg plaatsen in Nederlandstalige scholen zijn voor alle kinderen die een of twee Nederlandstalige ouders hebben. Dat kan natuurlijk ook moeilijk anders als je weet dat Vlaanderen voor 20 procent van de Brusselse kinderen een plaats ter beschikking stelt. De Brusselnorm is 30 procent. We moeten daarnaar streven, maar vandaag is dat 20 procent. Als je kijkt naar het aantal Brusselaars dat een belastingaangifte in het Nederlands doet – om dat als graadmeter te nemen –, dan gaat het om 8 procent. Het lijkt me niet meer dan logisch dat er voor elk Nederlandstalig kind, een kind dat thuis Nederlands praat, een plaats is in een Nederlandstalige school in Brussel. Waar het vastloopt, is dat veel Nederlandstalige ouders hun kinderen allemaal in hetzelfde handjevol populaire scholen willen inschrijven. Daar zijn er dus elk jaar opnieuw sowieso veel meer aanmeldingen dan beschikbare plaatsen. In de praktijk zal het verhogen van het voorrangspercentage van 55 naar 65 procent ervoor zorgen dat er slechts een heel beperkt aantal extra Nederlandstalige gezinnen in de toekomst nog een plaatsje vinden in datzelfde heel beperkt aantal scholen dat vandaag al compleet overbevestigd is door Nederlandstalige ouders. Die kunnen voortaan een paar extra vrije plaatsen voorbehouden voor Nederlandstaligen. Doe nu niet of het voorliggende voorstel een oplossing is voor al die ouders die jaar na jaar niet weten wat ze moeten doen omdat hun kind geen plaats heeft gevonden in vaak dezelfde scholen.

Nog erger is dat we denken dat de nieuwe regels een aantal andere problemen nog zullen vergroten. De heer Bex zei het ook al: meer Nederlandstaligen in een school betekent natuurlijk minder in een andere. Dat zijn communicerende vaten. Er worden niet elk jaar Nederlandstalige kinderen bij getoverd. De nieuwe regels zullen ervoor zorgen dat er nog meer concentratie van Nederlandstalige kinderen is in een beperkt aantal populaire scholen en nog minder in Nederlandstalige scholen waar het – als we eerlijk zijn – vandaag al zoeken is om kinderen in te schrijven die thuis Nederlands spreken. Dat is geen goede zaak. Kinderen leren ook taal van elkaar. We moeten dus streven naar een mix.

Die tendens zal nog verder worden versterkt door het afschaffen of zelfs het verbod op de dubbele contingentering, ook in Brussel. Dat is nog een maatregel waartegen we ons verzetten. Het is geen geheim dat veel kinderen die beantwoorden aan de gelijke onderwijskansen-indicatoren (GOK) vaak ook uit andersstalige gezinnen komen.

Wij denken dus dat uw nieuw inschrijvingsbeleid in Brussel de deur openzet voor nog meer tweedeling in het Brusselse onderwijslandschap tussen enerzijds Nederlandstalige scholen in Brussel met veel Nederlandstalige kinderen die vaak ook uit redelijk welgestelde gezinnen komen met hoger opgeleide ouders en anderzijds even goede Nederlandstalige scholen met veel kinderen die thuis geen Nederlands spreken en die niet kunnen rekenen op de steun van hun ouders, financieel, maar ook niet bij hun schoolwerk. Ik reken natuurlijk op de Vlaamse

Gemeenschapscommissie om daar serieus tegengas te geven. Zij gaat inderdaad samen met het LOP van Brussel het laatste woord krijgen bij het bepalen van de nieuwe voorrangsgroep van 20 procent voor ondervertegenwoordigde groepen. Ik ga uit van hun wijsheid om daar inderdaad rekening te houden met de socio-economische achtergrond van leerlingen. Dat neemt dus niet weg dat uw beleid eigenlijk gewoon de deur wagenwijd openzet in de toekomst voor meer tweedeling tussen elitescholen en de rest die dan maar hun plan moeten trekken.

Minister, wat ik nog het ergste vind, is dat ik gewoon de indruk krijg dat dat de bedoeling is, dat u niet wakker ligt van de kwaliteit van alle Nederlandstalige scholen in Brussel. De realiteit is dat er vandaag veel te weinig steun is voor alle Nederlandstalige scholen die worstelen, omdat ze heel veel kinderen op de schoolbanken hebben met taalachterstand, met leerproblemen, met familiale en financiële problemen. Ik denk nochtans – dat is de essentie voor mij in dit debat – dat daar een belangrijk deel van de oplossing ligt, ook voor de inschrijvingsproblematiek in Brussel. Want als we willen vermijden dat er altijd ouders teleurgesteld gaan worden omdat er geen plaats is in datzelfde handje populaire scholen waar iedereen naartoe wil en als we de inschrijvingen ook beter willen spreiden, dan moeten we ervoor zorgen dat elke Nederlandstalige school in Brussel sterk en kwaliteitsvol onderwijs kan bieden aan elk kind. Dat is de enige manier om de perceptie, maar ook soms de realiteit van goede en slechte scholen te keren en om ouders dus te overtuigen om ook de school om de hoek te overwegen om hun kind in te schrijven in de plaats van altijd opnieuw in te schrijven in datzelfde clubje van populaire scholen. Op dat vlak vinden wij dat de Vlaamse Regering gewoon te weinig doet. Straks hebben we zelfs geen leerkrachten meer om voor de klas te staan. Ik wil echt nog eens in de verf zetten wat voor een ongelooflijke bedreiging dat dat op dit moment is voor de kwaliteit van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel.

Wat moet er daarnaast nog meer gebeuren? Dat hebben de collega's natuurlijk ook al gezegd. Ja, er moet absoluut nog meer geïnvesteerd worden in capaciteit, in extra plaatsen, zeker in wijken waar het capaciteitsprobleem oploopt. Daar moet elke overheid haar verantwoordelijkheid nemen. Minister, ik heb al gezegd dat u daar inspanningen doet. Dat mag absoluut nog meer zijn. De gemeenten moeten daar inderdaad over de brug komen. Ik ken een heel aantal projecten die in de gemeenten op stapel staan, niet toevallig meestal ook op plaatsen waar wij mee besturen. *(Opmerkingen van minister Ben Weyts)*

Jawel, we zullen het er straks over hebben.

Once again, minister, ook op dat vlak rekenen op u om iets te doen aan het lerarentekort. Want wat zijn we met extra klassen als er straks geen leerkrachten zijn om ervoor te staan?

Natuurlijk zijn we wel blij dat er inderdaad een voorrangscategorie wordt ingevoerd voor leerlingen die hun schoolcarrière in het Nederlandstalig onderwijs doorlopen. Dat is een goede zaak. Het lijkt ons inderdaad ook veel logischer dat er gekeken wordt naar het parcours van het kind en niet naar dat van de ouders. Wie in het Nederlands naar de lagere school is gegaan, zal wat ons betreft ook gewoon in het Nederlands naar het middelbaar moeten kunnen. Dus we begrijpen niet goed waarom u gekozen hebt voor negen in de plaats van zes jaar om in aanmerking te komen voor die voorrang. Dat lijkt ons te lang, niet heel eerlijk en ook gewoon niet slim. Want je gaat dus eigenlijk een deel van de kinderen waar je in het lager onderwijs al zes jaar in geïnvesteerd hebt om onder andere Nederlands te leren, misschien kwijtraken. Dat lijkt me een vergissing en bovendien ook een verlies voor de Vlaamse Gemeenschap en voor het Nederlands in Brussel, terwijl ik denk dat we al de anderstaligen die vandaag kiezen

voor het Nederlands – dat is hier al een paar keer gezegd – moeten omarmen. Dat is alleen maar een meerwaarde voor onze stad.

Collega's, als ik dat allemaal bij elkaar leg – dat hadden jullie al voelen aankomen –, dan zien wij toch geen redenen om niet tegen dit decreet te stemmen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: In Brussel hebben we bij uitstek, en zeker in een verrijkend perspectief, een uitstekend, kwalitatief hoogstaand Nederlandstalig onderwijs. We zijn het slachtoffer van ons eigen succes. Het oefent een aantrekkingskracht uit, binnen en buiten Brussel, en zowel ten aanzien van Nederlandstaligen als ten aanzien van Franstaligen. Bijgevolg hebben we capaciteitsbehoeften. We zorgen voor gigantische investeringen. Wij zeggen niet dat de Franse Gemeenschap het maar moet oplossen, wij zeggen gewoon dat het fantastisch zou zijn als de Franse Gemeenschap gelijke tred zou houden met de investeringen die wij doen in de Vlaamse Gemeenschap. Als het gaat over de 5 procent-norm: inzake onderwijs hebben wij de afgelopen twaalf jaar niet 5 procent van het Vlaamse onderwijsbudget geïnvesteerd, maar 14 procent. Dat is bijna maal drie. Dat is er ver over.

Wat zit er in dit ontwerp van decreet?

Ten eerste – zoals in het algemene Inschrijvingsdecreet – is er de afschaffing van de dubbele contingentering. Dat is volgens mij de logica zelve. We stappen af van het systeem waarbij de overheid aan elke school gaat dicteren welke mensen voorrang krijgen, onafhankelijk van de lokale situatie. Iedereen gelijk: elke school krijgt opgelegd wie voorrang zal krijgen. Wij willen nu veel meer vrijheid en verantwoordelijkheid geven aan scholen en aan lokale overlegplatformen (LOPs) die, afhankelijk van de lokale situatie, bepalen aan welke ondervertegenwoordigde doelgroep men desgevallend voorrang wil geven bij de inschrijving. En, voor maximaal democratisch draagvlak, zorgen we ervoor dat die beslissing van de school, of van het LOP, wordt bekrachtigd door de gemeenteraad, of, in het geval van Brussel, door de VGC. Democratischer kan niet, denk ik.

Ten tweede: in geval van capaciteitsnoden, welke keuzes moet je dan maken? Daar zeggen wij: geef voorrang aan diegenen die kiezen voor de Vlaamse Gemeenschap. Dat zijn degenen die Nederlandstalig zijn, of die voor hun kinderen effectief de keuze maken voor de Vlaamse Gemeenschap en voor het Nederlands, in onze hoofdstad. Het is toch de evidentie zelve dat, als je keuzes moet maken, je dan daar voorrang aan geeft? Daarenboven werken we met een tweede voorrangsgroep. Enerzijds trekken we de 55 procent op naar 65 procent voor degenen die als thuistaal het Nederlands hebben, en daarnaast is er nog een aparte voorrangsgroep, van maximaal 15 procent, voor degenen die voor hun kinderen al gekozen hebben voor het Nederlandstalig onderwijs. Dat heeft natuurlijk ook te maken met onze bekommernis omtrent de onderwijskwaliteit. Dat heb ik hier niet gehoord. Als je keuzes moet maken, en je hebt aan de ene kant kinderen die negen jaar lang geen Nederlandstalig onderwijs hebben gevolgd, en aan de andere kant kinderen die negen jaar lang wel Nederlandstalig onderwijs hebben gevolgd, dan is het vanuit de bekommernis voor de kwaliteit van ons onderwijs toch evident dat je kiest voor de tweede groep?

Samen vormt dat een voorrangsbepaalde van 80 procent. Dat is heel veel, dat is juist. Ik hoor u dan zeggen dat dit niet voor alle scholen zinvol zal zijn. Dat erken ik absoluut: dat zal niet voor alle scholen zinvol zijn, maar voor veel scholen zal het wel zinvol zijn. U zegt hier dat u tegenstemt omdat het niet zinvol is voor alle scholen. Wel, ik zeg u: stem voor, omdat het zinvol is voor sommige scholen. Het doet geen afbreuk aan die scholen voor wie het niet zinvol is. Die lijden daar niet onder, die hebben daarvan geen nadeel.

Als ik uw discours doorgrond, dan stel ik mij grote vragen. Mijnheer Bex, u begint met het argument dat men in Ukkel vrij kiest als ouders, dat men geen rekening houdt met gewestgrenzen, en dat men misschien kiest vanuit een ratio van nabijheid, of van de kwaliteit van een bepaalde onderwijsinstelling die men beoogt. Maar vervolgens hoor ik u zeggen dat je de Nederlandstaligen eigenlijk zou moeten gaan spreiden over de scholen. Dat impliceert dat je de vrije keuze nog zou gaan inperken. Dat zou ertoe leiden dat, in plaats van percentages om voorrang te verlenen, u de Nederlandstaligen zou gaan spreiden, en dan zou u in plaats van een minimum een maximum aan Nederlandstaligen per school gaan instellen. Dus, we zouden het van overheidswege gaan spreiden, als het wat onevenwichtig verdeeld is?

Ik denk dat wij hier een goede keuze maken en dat wij, gelet op de capaciteitsnoden die er zijn, heel wat scholen tegemoet komen door een regeling in te voeren waardoor we voorrang geven aan diegenen die thuis Nederlands spreken of diegenen die een duidelijke keuze hebben gemaakt voor hun kinderen in het voorafgaande curriculum, de voorafgaande negen jaar. Het is evident dat we aan hen voorrang geven want ze hebben, wat ons betreft, een goede keuze gemaakt. En dat willen we valideren en waarderen. Het komt ook de kwaliteit van ons onderwijs ten goede.

Tot slot merkt u op – en dat is juist – dat we voor de Vlaamse Rand, waarover we het straks gaan hebben, zeggen dat het criterium voor de tweede voorrangsgroep niet is dat men negen jaar voorafgaand aan het secundair onderwijs in het Nederlandstalig onderwijs heeft gevolgd. We hanteren in de Vlaamse Rand de leeftijd vanaf drie jaar als criterium. Maar waarom werken we zo of moeten we zo werken? Dat is omdat we gewoon hernemen wat in dit gremium, in dit parlement al is goedgekeurd, maar tot mijn grote spijt wordt aangevochten door Franstalige meerderheidspartijen van de Brusselse Gewestregering. Als u zou willen dat we die regeling voor drie jaar versneld zouden invoeren: à la bonheur. Op voorwaarde, natuurlijk, dat dan de juridische procedures gestaakt worden en dat u de vriendelijke vraag kan stellen aan uw Franstalige coalitiegenoten in de Brusselse Gewestregering om te stoppen met het steken van stokken in de wielen van de Vlaamse Gemeenschap die bekommerd is om de kwaliteit van haar onderwijs, zowel voor de Nederlandstalige als voor de Franstalige kinderen die kiezen voor het kwaliteitsvol onderwijs van die Vlaamse Gemeenschap. *(Applaus bij de N-VA en van Peter Van Rompuy)*

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Ik heb nog drie korte bedenkingen.

Ten eerste, minister, u zegt dat het Brussels Nederlandstalig onderwijs slachtoffer is van zijn eigen succes. Ik vind dat geen mooie uitdrukking. Ik geef dat maar mee. Het lijkt alsof er kinderen zouden zitten van wie we liever zouden hebben dat ze er niet zitten. Ik denk niet dat dat uw bedoeling is, maar ik roep u op om die uitdrukking toch niet meer te gebruiken.

Het tweede puntje is het volgende. U zegt dat we vanuit Vlaanderen de dubbele contingentering niet langer willen opleggen aan lokale besturen, aan de LOP's wat ze moeten doen. U doet dat hier natuurlijk wel want in Brussel is er maar één LOP. De beslissing die dat LOP neemt moet goedgekeurd worden door de VGC. De meerderheid verbiedt met dit decreet dat een bepaalde regelgeving waarvan specialisten zeggen dat dat voor Brussel de aangewezen regelgeving is, gevolgd zou worden. Dus, in plaats van de lokale autonomie hier te stimuleren, gaat u eigenlijk de lokale autonomie beperken.

Tot slot. Ik denk dat we gewoon van mening verschillen. Voor alle duidelijkheid: mijn fractie is absoluut geen vragende partij om een bepaalde bovengrens van

het aantal leerlingen die in een bepaalde school mogen schoollopen op te leggen. Maar u bent wel – en dat is een eerlijke, democratische keuze – voorstander van concentratiescholen in Brussel, van die kinderen die van huis uit Nederlandstalig zijn. U vindt dat perfect legitiem dat er systemen ontstaan waardoor zij geconcentreerd in één school samenkomen. Wij vinden dat niet de beste optie voor Brussel. Maar het is een legitieme keuze. Wij stemmen ertegen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik wilde nog even tussenkomen op wat collega Goeman zei. Jullie spreken elkaar nu toch wat tegen. Concentratiescholen langs de ene kant en langs de andere kant de scholen in Brussel en een publiek dat heel veel mensen aantrekt uit een lagere sociale klasse en dergelijke meer en dat er meer ondersteuning moet zijn. Maar je kunt toch niet ontkennen dat de volledige middelen langs de ene kant en de regelgeving op uren langs de andere kant, allebei gebaseerd zijn, zowel in het lager als in het secundair onderwijs, op de indicatoren en de achtergronden van kinderen. Dat is ook zo in Brussel. Dus die Brusselse scholen die een dergelijke populatie hebben, die Nederlandstalige Brusselse scholen, die krijgen veel meer middelen op basis van die populatie.

Dus u zegt dat ze meer moeten krijgen, maar ze krijgen al meer. Daarenboven weet u natuurlijk ook dat in bijlage 2, met betrekking tot de minimumpakketten, die u zeker ook kent, Brussel in dezelfde categorie wordt gezet als de scholen in regio's met minder dan 125 inwoners per vierkante kilometer. Dat is in Brussel niet het geval, maar toch worden die minimumpakketten daar ook nog eens bovenop toegekend.

Ik vind toch dat u hier niet moet laten uitschijnen dat onze Vlaamse Gemeenschap, wij, dit Vlaams Parlement, die Brusselse scholen met een kwetsbaar publiek aan hun lot zou overlaten. Integendeel zelfs, ze krijgen net als de andere scholen in Vlaanderen extra middelen, en hebben daarenboven ook nog eens recht op minimumpakketten die men in andere steden in Vlaanderen zelfs niet krijgt. *(Applaus van Karl Vanlouwe)*

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Ik wil daar heel kort op repliceren. In dezen geef ik de heer Daniëls deels gelijk. Het GOK-beleid bestaat. En het is er inderdaad op gebaseerd dat scholen met een kwetsbaarder publiek en met veel leerlingen die op de GOK-indicatoren aantikken, meer middelen krijgen. We hebben ondertussen natuurlijk de twee studies gelezen waaruit blijkt dat dat GOK-beleid niet altijd even efficiënt wordt ingezet. Ik merk gewoon in de praktijk dat heel veel Brusselse scholen voor ongelooflijke uitdagingen staan en dat de ondersteuning vandaag niet volstaat. Ik wil gerust met u de discussie voeren over hoe we het GOK-beleid kunnen hervormen om die middelen nog veel gecentreerder te kunnen inzetten op scholen die vandaag voor de allergrootste uitdagingen staan. Want dat is wat er vandaag moet gebeuren, als we inderdaad ook Nederlandstalige ouders veel vaker willen overtuigen om niet altijd voor dezelfde scholen te kiezen met een goede reputatie, die ze natuurlijk ook deels om een reden hebben verworven, maar om ook te kiezen voor die scholen in de buurt, die vandaag, wat mij betreft, te veel aan het watertrappelen zijn om ouders te overtuigen.

De voorzitter: U kunt volgende week samen gaan lunchen.

Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het is wel een vrij fundamenteel debat. Ik sta ervan te kijken. De heer Bex maakt zich zorgen over het feit dat er in sommige scholen te

veel Nederlandstaligen zijn in Brussel. Alsof dat een probleem is! (*Opmerkingen van Koen Daniëls*)

Maar wees dan consequent. Als u mij verwijt dat ik zou pleiten voor of via de regelgeving aanleiding zou geven tot concentratiescholen waar er dus te veel Nederlandstaligen zouden zijn, en als u dat een probleem vindt, moet u consequent zijn. Dan wil dat zeggen dat je gaat ingrijpen op de vrije keuze van ouders en dat je dus quota gaat invoeren, dat je dus gaat zeggen dat er maximaal zoveel Nederlandstaligen mogen zijn, omdat, als je over die drempel zit, dat echt wel een probleem is. Ik weet niet waarom dat een probleem zou zijn. In het kader van de onderwijskwaliteit of zo? Ik zou het niet weten.

Ik vind dat een heel vreemde redenering. En u gaat nog een beetje verder. U zegt dan ook nog eens dat het toch goed zijn, mochten we ouders begeleiden naar andere scholen en voor een goede spreiding zorgen. Wat is het nu? Het is toch vrije keuze enerzijds en een bekommernis om de garantie van onderwijskwaliteit anderzijds? Hoe meer Nederlandstaligen, hoe beter, toch?

Zouden we willen dat er overall heel veel Nederlandstaligen zijn? Vanzelfsprekend, maar dat is niet het geval. Maar daar ga je toch niet gaan ingrijpen door te zeggen dat concentratiescholen niet mogen? Als je dan consequent bent, is de consequentie dat je dan per school een maximum gaat bepalen van zoveel Nederlandstaligen. En de rest moet ergens anders gaan. Excuus, dat wil deze meerderheid uitdrukkelijk niet.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Voorzitter, ik wil gewoon zeggen dat de minister mij woorden in de mond legt die ik absoluut niet heb uitgesproken. En wat hij er dan vervolgens mee probeert te doen, lijkt een beetje op het godsbewijs vanuit het ongerijmde. Maar ik blijf bij de standpunten die ik daarnet heb ingenomen. En wat de minister zegt, is voor zijn rekening, maar heeft niets te maken met wat ik gezegd heb.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Voor het verslag wil ik toch ook even aanstippen dat ik helemaal niets heb gezegd over het begeleiden van ouders. Ik heb het over het overtuigen van ouders. Ja, er is een vrije schoolkeuze, maar als er manieren zijn om ouders te overtuigen om niet altijd voor dezelfde Nederlandstalige populaire scholen te kiezen – waardoor je het probleem ook nooit opgelost gaat krijgen, want er gaan dan altijd ouders teleurgesteld worden, omdat er nu eenmaal veel meer ouders een aanvraag doen dan er ooit plaatsen zullen zijn –, dan ga je ze moeten overtuigen om ook andere scholen een kans te geven. Dat is wat ik zeg. En dat kan, denk ik, door heel gericht te investeren in die scholen, zodat die ook heel aantrekkelijk worden.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1053/3)

– *Er zijn geen opmerkingen bij artikel 1 tot en met 46.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft bijkomende maatregelen voor het inschrijvingsrecht betreffende voorrangs- en ordeningscriteria – 1052 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft bijkomende maatregelen voor het inschrijvingsrecht betreffende voorrangs- en ordeningscriteria.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Coel heeft het woord.

Arnout Coel (N-VA): Voorzitter, we hebben het twee weken geleden al uitgebreid over het algemene Inschrijvingsdecreet gehad, en zojuist hadden we een stevig debatje over Brussel. Onze fractie is zeer tevreden dat met dit ontwerp van decreet de ambitie uit het regeerakkoord wordt uitgevoerd om op zoek te gaan naar versterkende voorrangsregels specifiek voor de Vlaamse Rand, naast het inzetten op onder andere de koalatest om kinderen van jongs af aan via taalbegeleiding een goede start te kunnen geven, naast de massale investeringen in extra capaciteit in de Vlaamse Rand. Ik heb er veel vertrouwen in dat we bij de volgende ronde van de capaciteitsmiddelen opnieuw een forse investeringsinjectie in de Vlaamse Rand zullen kunnen zien. Daarnaast creëren we met dit ontwerp van decreet twee instrumenten om het Nederlandstalige karakter van ons onderwijs in de Vlaamse Rand te versterken. Ten eerste maken we het mogelijk voor het basisonderwijs om het criterium afstand te definiëren als afstand binnen dezelfde gemeente, wat van de lokale school echt een buurtschool moet maken en maximaal het lokale karakter, het buurtschoolkarakter kan versterken. Ten tweede maken we het voor het secundair onderwijs in de Vlaamse Rand mogelijk dat er een facultatieve voorrangsgroep wordt ingericht voor kinderen die vanaf 3 jaar naar het Nederlandstalig onderwijs zijn gegaan. Het is voor ons toch ook een evidentie dat mensen die er bewust voor hebben gekozen om dat traject af te leggen, dan ook in het secundair onderwijs kunnen genieten van kwaliteitsvol Nederlandstalig onderwijs.

We zijn dus zeer tevreden dat deze twee maatregelen nu worden genomen, en dat we zo het Nederlandstalige karakter van het Vlaamse onderwijs in de Vlaamse Rand versterken.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Wat dit ontwerp van decreet specifiek voor de Vlaamse Rand betreft, is er eerst de aanpassing van het criterium afstand naar voorrang voor kinderen uit de eigen gemeente. Dat kan wellicht soelaas bieden in een aantal gemeenten aan de grens met Wallonië of Brussel waar men te kampen heeft met een grote instroom van daar. Ik denk dan aan Overijse, ik denk aan Dilbeek en zo verder. Dit biedt echter natuurlijk geen oplossing voor die gemeenten waar er al zeer veel allochtonen en Franstaligen wonen. Dan denk ik aan Machelen, Zaventem, Vilvoorde, Strombeek-Bever, Grimbergen enzovoort. Misschien kunnen de gemeentebesturen daar wel creatief omspringen met die 20

procent facultatieve voorrang, in de hoop dat er dan toch nog ten minste een paar Nederlandstalige kindjes in de klas zullen zitten.

Ik blijf me ook wel wat ongerust maken over de gevolgen voor de Vlaamse scholen in de faciliteitengemeenten indien de gemeenteraad daar bijvoorbeeld geen groen licht zou willen geven voor het gewenste voorrangsbbeleid van de Vlaamse scholen.

In het middelbaar onderwijs krijgen we dus die bijkomende facultatieve voorrang voor leerlingen die al minimaal vanaf hun 3 jaar in het Nederlandstalig onderwijs hebben gezeten. Natuurlijk is die voorgeschiedenis in ons basisonderwijs in heel veel gevallen een logische indicator van het kennen van de Nederlandse taal, maar in sommige gevallen laat dat toch nog te wensen over. Dan verwijs ik naar de situatie in een middelbare school in Groot-Bijgaarden, waar bijna de helft van de leerlingen die in het eerste jaar A beginnen, niet eens slaagt voor leestesten voor het vierde leerjaar basisonderwijs. Dan gaat het, voor alle duidelijkheid, toch over leerlingen die uit ons eigen Vlaams basisonderwijs komen. Zelfs met die voorrang blijf je dus nog altijd met grote problemen zitten, maar – ik weet het – die vragen uiteraard nog andere oplossingen.

Bovendien mogen recent verhuisde leerlingen uit Brussel of Wallonië ook gebruikmaken van die voorrang, ook al hebben ze maar zeer kort, bijvoorbeeld één schooljaar, gebruikgemaakt van ons Vlaams onderwijs en hebben ze voor de rest een Franstalige voorgeschiedenis, wat dan toch voor bijkomende taalachterstandsproblemen zal zorgen.

Kortom, ook dit ontwerp van decreet is een stap in de goede richting, maar door onze bedenkingen gaan we ons, net zoals bij het vorige ontwerp van decreet, onthouden.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Ook hier is de vrijheid van schoolkeuze voor ons de leidraad. Specifiek voor de Vlaamse Rand proberen we met dit wijzigingsdecreet een aantal facultatieve instrumenten in het leven te roepen die kunnen worden ingezet.

Zoals ook in de vorige decreten gaan we ervan uit dat we, als er stoelen te kort zijn, naar een manier moeten zoeken om die op een eerlijke manier toe te wijzen. Voor het basisonderwijs wordt er een ordeningscriterium toegepast waarbij we uitgaan van nabijheid en van lokale inbedding. Voor het secundair onderwijs kijken we naar het onderwijstraject dat de leerlingen hebben gelopen in het basisonderwijs. Wat de nieuwkomers betreft, houden we ook rekening met hun domiciliëring.

Collega's, het is duidelijk dat ook wij opnieuw voor gaan stemmen en dat het voldoende is voor ons.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Sorry, mijn stem begint het te begeven. Maar ik had het wel degelijk over u, mijnheer De Gucht.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Ik vraag me af of het een compliment is dat u door uw stem schiet door mijn naam, of is het gewoon toeval? (*Gelach*)

De voorzitter: Collega, het is gewoon vermoeidheid. Dat heeft niets met de persoon in kwestie te maken.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Voorzitter, dank u voor het woord.

We hebben het daarnet al gezegd bij de bespreking van het inschrijvingsrecht voor Brussel: eigenlijk schrijven we die twee ontwerpen van decreet apart van elkaar omdat er natuurlijk een verschil is. Je hebt een tweetalig gebied en je hebt een Nederlandstalig gebied, dus schrijven we daar twee verschillende ontwerpen van decreet voor, maar het zijn natuurlijk wel twee communicerende vaten en de twee hebben natuurlijk een effect op elkaar.

Als je er voor wilt zorgen dat je de problemen in de Rand de baas kunt, dan moeten we verder investeren in capaciteit zowel in de Rand als in Brussel. Ik ben ervan overtuigd, zeker gezien de investeringen die we in deze en in de vorige legislatuur al hebben gedaan, dat we dit ook bewijzen, maar het kan altijd beter.

In het eerste jaar van de eerste graad van het Nederlandstalig secundair onderwijs wordt er voorrang verleend voor maximum 70 procent van de bepaalde capaciteit aan leerlingen die al vanaf de leeftijd van drie jaar Nederlandstalig basisonderwijs volgden. Dat ligt in lijn met wat er in het vorige ontwerp van decreet staat. Het enige wat me is opgevallen, is dat er in het ene ontwerp van decreet staat dat men negen jaar les gevolgd moet hebben in het Nederlandstalig onderwijs, en in het andere dat dat geldt vanaf drie jaar les in het Nederlandstalig onderwijs. Dit komt voor een stuk op hetzelfde neer, maar het kan ook anders zijn. Ik vraag me toch af hoe het nu zit.

Wat wel goed is, is dat in de afwijking op het voorgaande ook de leerlingen die vanaf het moment van domiciliëring in het Vlaamse Gewest of in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest onafgebroken hebben gekozen voor Nederlandstalig basisonderwijs, gerekend worden als behorend tot deze voorrangsgroepen. Dat is wel belangrijk, zodat we daar op een juiste manier mee kunnen omgaan.

We gaan dit ontwerp van decreet goedkeuren, dat spreekt voor zich. We hebben dit vanuit de meerderheid mee ondersteund. In het regeerakkoord hebben we daar al verschillende zaken over opgenomen. Dat ligt ook in lijn met wat we daarover hebben geschreven.

Wat heel belangrijk is, is de capaciteitsmonitor. We moeten dringend zicht krijgen op hoever het daarmee staat. Minister, ik heb het daarnet al aangeraakt, maar kunt u nog enige duiding geven over de die negen jaar en die drie jaar, en hoe die zich juist tot elkaar verhouden?

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Voorzitter, wij hebben net als de collega's onze opmerkingen gemaakt bij het decreet dat we veertien dagen geleden hebben besproken en bij het decreet over Brussel dat we daarnet hebben besproken, en onze kritiek op dit ontwerp van decreet ligt in dezelfde lijn. Ik zal het verhaal van de dubbele contingentering en dergelijke niet herhalen. Ik wil wel nog even benadrukken dat de Vlaamse Rand en Brussel communicerende vaten zijn wat betreft onderwijs-capaciteit. Het is dus absoluut nodig dat aan beide kanten van de gewestgrenzen geïnvesteerd wordt in extra capaciteit in het Nederlandstalig onderwijs.

We moeten er gewoon rekening mee houden en erkennen dat meer anders-taligen – kinderen waarbij Nederlands niet de thuistaal is – in het Nederlandstalig onderwijs nu eenmaal een demografische realiteit is. Dat is zo in Brussel en in de Rand, in Antwerpen en Gent en op vele andere plaatsen in Vlaanderen. Ik hoor collega Laeremans zeggen dat deze regeling niet ver genoeg gaat. Dan vraag ik mij eerlijk gezegd af wat het Vlaams Belang wel zou willen invoeren. Wilt u dan werkelijk een systeem, mijnheer Laeremans, waar kinderen met een andere thuistaal overal in Vlaanderen worden geweerd uit de scholen, zodat de 'echte' Vlaamse kinderen daar wel terechtkunnen? Ik had de indruk dat u daarop hintte.

Misschien moet u de logica van wat u zei eens echt doordenken, want daar komt het op neer.

Voorzitter, specifiek wat betreft de inschrijvingsregels in de Vlaamse Rand, heb ik van bij het begin van de legislatuur aan de minister gezegd dat hij volgens mij met een olifant op een mug schoot, niet omdat ik beweer ... (*Opmerkingen van Jan Laeremans*)

De voorzitter: Ik denk dat de mug dan wel zal dood zijn.

Stijn Bex (Groen): Dat was de achterliggende reden, men maakt van een olifant een mug.

De voorzitter: Tenzij ze in een kast zit. Dat kan. (*Gelach*)

Stijn Bex (Groen): Ofwel een muggenolifant. (*Opmerkingen*)

Ik probeer sec te zeggen wat ik wou zeggen zonder al te veel beeldspraak. (*Gelach*)

Er zaten nochtans alleen maar Nederlandstalige kindjes in mijn klas.

Minister, een voorrangsregel is iets wat je niet licht invoert. In Brussel vinden wij het terecht dat die er is. We vinden de modaliteiten niet goed, maar in de Vlaamse Rand doen zich een aantal specifieke situaties voor waar effectief problemen zijn. Maar je lost die het best niet op met een algemene voorrangsregel die juridisch werk kost om te maken en die juridisch werk kost wanneer die wordt aangevochten voor het Grondwettelijk Hof. Het is helemaal niet zo evident om in een taalgebied waar geen twee taalgroepen zijn, waar maar één onderwijsaanbieder is, een voorrangsbeleid op het vlak van taal te voeren. Dat is gebleken uit eerdere rechtsspraak van het Grondwettelijk Hof, en dat is ook de bemerking van Brussels minister van Onderwijs Sven Gatz. Het is helemaal niet zo evident dat die voorrangsregel standhoudt voor het Grondwettelijk Hof.

Men zou dus denken dat u deze regel doorvoert op basis van een grondige analyse van de probleemsituaties in bepaalde scholen. Maar ik heb daarnaar gevraagd met parlementaire vragen, ik heb daarnaar gevraagd bij de bespreking in de commissie, en ik heb niet de indruk dat u die grondige analyse gemaakt hebt. Ik heb zelf wel een aantal vragen gesteld: vertel nu eens in welke scholen het dusdanig problematisch gesteld is met het aantal leerlingen die daar vanuit Wallonië naar school komen. Dat was initieel de reden waarom u die regel wou invoeren, omdat sommige scholen overspoeld werden door leerlingen uit Wallonië, maar dat bleek dan zeer beperkt te zijn. U zei dan terecht dat we niet moeten kijken naar gemiddelden maar naar de specifieke scholen waar zich problemen voordoen. Dat zijn er een paar. Op die plekken moeten we dus nog meer dan elders inzetten op capaciteit, dat is de oplossing. Zo'n voorrangsregel zoals we die hier invoeren, daarvan betwijfelen wij echt of die beantwoordt aan de vereisten van de Grondwet en het proportionaliteitsbeginsel.

Wanneer u de gemeenten omschrijft die in de Vlaamse Rand zo'n voorrangsregel mogen invoeren, is het alleszins belangrijk dat u dat wel op basis van cijfers doet, dat u daar wel nauwkeurig bekijkt in welke gemeenten er effectief een probleem is en hoe zo'n voorrangsregel daar een oplossing voor zou kunnen bieden. Maar in het algemeen roepen wij u op om in de Vlaamse Rand eerder werk te maken van extra capaciteit, nog meer dan u vandaag doet en zeer gericht daar waar dit probleem zich stelt. Wij geloven niet dat de voorrangsregel daar een oplossing zal bieden en daarom zullen wij tegen stemmen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Ik wil een vrij gelijklopende tussenkomst doen, met dezelfde bekommernissen.

Brussel en de Rand, en niet alleen de negentien gemeenten die officieel behoren tot de Rand maar ook de gemeenten ernaast, de brede Rand, zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De mobiliteit van mensen tussen de Rand en Brussel is een feit. De brede Rand rond Brussel ondervindt steeds meer de uitdagingen van de grootstedelijkheid. Die gaat echt wel veel verder dan de negentien officiële gemeenten van de Rand.

U weet het want ik zeg het elke keer in de commissie tegen u, en ook bij begrotingsbesprekingen: los van dit ontwerp van decreet moeten we, volgens onze fractie, echt wel eens starten met het herbekijken van de Rand tout court. Gemeenten buiten die negentien hebben geen recht op de extra middelen van de Rand, ze hebben geen recht op middelen van het Randfonds, of toch niet in prioritaire orde, terwijl ze wel kampen met dezelfde uitdagingen. Dat maakt dat ze strijden met ongelijke wapens.

Minister, u hebt die regeling al in het begin van de legislatuur aangekondigd. In uw beleidsbrief stond het bijna letterlijk, alsof de scholen in de Vlaamse Rand overspoeld worden door Walen en Brusselaars. In de feiten klopt dit niet. Het BRIO-rapport (Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum) toonde aan dat een grote groep van leerlingen naar Brussel trekt om school te lopen. Het Cijferboek Vlaamse Rand toont ook – zoals verschillende collega's ook al hebben gezegd – dat het communicerende vaten zijn. Kinderen en jongeren uit de Rand lopen school in Brussel, kinderen en jongeren uit Brussel lopen school in de Rand. Dat is dagelijkse realiteit. En goed ook maar, want gelukkig staat er geen muur tussen Brussel en de Rand.

Het grote probleem met dit ontwerp van decreet is, zoals mijn collega/fractie-leider ook al zei, dat dit opnieuw een toonbeeld van symboolpolitiek is van deze Vlaamse Regering. We zien echt niet hoe de nieuwe voorrangsregels voor het inschrijven in het onderwijs in de Vlaamse Rand een echte oplossing kunnen betekenen voor de reële problemen. Voorrangsregels, domicilievoorrang, school-geschiedenisvoorrang: dat zijn vooral doekjes voor het bloeden. De Vlaamse Rand kent andere problemen. Vele collega's hebben het hier al gezegd: er is een gebrek aan plaats, aan scholen, aan capaciteit. Met uw criterium 'afstand' ben je niets als er in jouw gemeente geen secundaire school is. Vijf van de negentien gemeenten van de Rand hebben helemaal geen middelbare school. Deze voorrangsregels zullen het capaciteitsprobleem in het algemeen helemaal niet oplossen. Een capaciteitsmonitor is wel cruciaal.

Bovendien – en minister Gatz heeft daar vanuit Brussel ook al op gewezen – zullen meer Brusselse leerlingen in het Brusselse Nederlandstalige onderwijs een plaats proberen te zoeken. Daardoor zal de druk vanuit de Rand op het Brusselse onderwijs enkel maar vergroten.

We moeten, ten tweede, de problematiek veel ruimer zien. Het openbaar vervoer is slecht afgestemd op de leerlingenstromen. Alle wegen en bussen leiden wel naar Brussel maar niet naar de naburige gemeenten.

Ten derde moeten we zeker werk maken van het verwerven van het Nederlands. We weten dat maar 28 procent van de moeders in de Vlaamse Rand Nederlands spreken met hun kinderen. We moeten ervoor zorgen dat die kinderen op school alle kansen krijgen om het Nederlands goed te beheersen, zodat ze nadien alle kansen op hoger onderwijs en op de werkvloer hebben.

Minister, via het Randfonds maakt u daar wel werk van, maar we moeten daar veel uitgebreider op inzetten.

We zien dus verschillende uitdagingen in het onderwijs in de Vlaamse Rand die de regering zou kunnen aanpakken, maar die gaan we met dit ontwerp van decreet echt niet oplossen. De voorrangsregels zijn onnodig, gaan voor nog meer capaciteitsproblemen in Brussel zorgen en zijn geen oplossing voor de capaciteitsproblemen in de Rand. Daarom zullen we dit ontwerp van decreet niet goedkeuren.

Trouwens – collega Bex verwees er ook naar en ik heb u er van bij het begin van de legislatuur ook voor gewaarschuwd –, is het nog maar zeer de vraag of het ontwerp van decreet de toets van de wettelijkheid bij het Grondwettelijk Hof zal doorstaan.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Nogmaals mijn excuus om alles door elkaar te gooien, maar ze zijn wel erg gelijkaardig. Het is wel vreemd dat de twee ontwerpen van decreet los van elkaar worden besproken, zoals hier al een paar keer is gezegd. Brussel en de Vlaamse Rand hangen erg samen.

De voorzitter: Neen, juist niet. Het is door wat de minister ook al heeft gezegd, namelijk de eventuele procedures, dat we ze afzonderlijk behandelen.

Lise Vandecasteele (PVDA): Voilà.

Ik ga de kritieken over het vorige ontwerp van decreet, die op dit ontwerp van decreet ook kunnen worden gemaakt, niet allemaal herhalen. Voor dit ontwerp van decreet specifiek getuigt de focus van de extra criteria voor Nederlandstaligen van een symboolpolitiek, zoals de collega's van Groen en Vooruit ook al hebben gezegd.

Het is goed dat kinderen voorrang krijgen op een school in hun buurt. Ik ben zelf ook heel blij dat mijn kinderen vlakbij naar school gaan. Met die extra voorrangsregels speciaal voor de Vlaamse Rand los je de kern van het probleem natuurlijk niet op. Net zoals de collega's ook al aanhaalden, is er plaats te weinig in de scholen waardoor er een constante druk en concurrentie zijn. Het is erg belangrijk dat alle leerlingen de Nederlandse taal heel goed beheersen maar, minister, daarvoor moet je inzetten op een kwaliteitsvol taalonderwijs zodat anderstaligheid in Nederlandstalige scholen geen probleem hoeft te zijn. We vinden het heel belangrijk dat mensen in Brussel de twee talen machtig zijn.

Minister, u toont met dit ontwerp van decreet dat u het inschrijvingsbeleid heel erg reduceert tot een identiteitspolitiek, maar dat u de echte problemen van capaciteitstekort en mobiliteit niet aanpakt.

De voorzitter: De heer Coel heeft het woord.

Arnout Coel (N-VA): Ik moet zeggen dat ik toch een beetje verbaasd – verbaasd is een verkeerd woord want een deel van het discours hadden we al gehoord in de commissie – of niet helemaal mee ben in de redenering die collega Bex en collega Segers ophangen. Zij doen alsof we hier een voorrangscriterium opleggen en dat klopt in de feiten niet.

Het is een facultatieve voorrangsgroep die in een nog te definiëren aantal gemeenten zal kunnen worden gebruikt, maar die niet verplicht zal moeten worden gebruikt in die gemeenten. Het zal per lokale situatie moeten worden bekeken. Het is een nuttig instrument.

We creëerden extra instrumenten om het Nederlandstalig karakter van de Vlaamse Rand te versterken waar, denk ik, toch niemand tegen kan zijn en zeker

collega Segers niet, die altijd zegt dat de effecten breder zijn dan de strikte Vlaamse Rand. We creëerden een aantal instrumenten waardoor het lokaal bestuur er extra kan op inzetten om bijvoorbeeld kinderen uit zijn gemeente voorrang te geven in een lokale dorpsschool of jongeren die al negen jaar of vanaf hun drie jaar Nederlandstalig onderwijs hebben genoten, toegang te geven tot het Nederlandstalig secundair onderwijs. Het lijken mij twee zinvolle instrumenten die niet per se negatief moeten worden vertaald, maar eerder moeten worden gezien als een positief instrument.

Begrijp ik goed, collega Segers, dat de lokale besturen waar uw partij vertegenwoordigd is, principieel geen gebruik zullen maken van deze regeling om Nederlandstalige kinderen uit hun gemeente voorrang te geven voor het lager onderwijs? Wat is de consequentie van uw betoog om tegen deze regelgeving te stemmen? Wenst u er geen gebruik van te maken? Hebt u liever dat de kinderen niet in eigen dorp naar school kunnen gaan? (*Applaus van de N-VA*)

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Voorzitter, ik wil nog even kort reageren op de vraag die collega Bex stelde. Wij zijn er uiteraard geen voorstander van dat kinderen uit andere culturen geen les zouden krijgen. Laat dat toch duidelijk zijn. Wij stellen wel vast dat het grote probleem de ongebreidelde immigratie naar ons land is. Maar die toelating ligt federaal. Wij zouden die uiteraard willen beperken en vooral naar Brussel dan. Van Brussel stroomt het over naar de Rand. Dat is iets wat wij bijzonder problematisch vinden want er is geen enkele inburgeringsplicht aan verbonden want die Brusselaars hebben dat niet. Zij komen naar ons, ze spreken onze taal niet, enzovoort enzoverder. De realiteit is dat het gevolg daarvan is dat er in veel scholen in de buurt van Brussel amper nog Nederlandstalige kinderen in een klas zitten: een op de twintig en soms geen een meer. Dat geeft grote problemen voor die leerkrachten. Dat geeft uiteraard een niveau-daling, zoals bij het voorbeeld dat ik daarstraks heb aangehaald. Het zorgt er ook voor dat Vlaamse jonge ouders opschuiven en uitwijken naar Londerzeel, Merchtem enzovoort omdat ze daar ten minste nog zeker zijn dat hun kinderen in een school terechtkomen waar er nog wel voldoende Nederlands wordt gesproken. Dat is de problematiek die we hebben. Ik heb niet gezegd dat wij andere regels willen voorschrijven voor de Rand. Ik heb alleen gezegd dat het een aantal problemen zeker niet zal oplossen en dat wij ons trouwens daarom gaan onthouden. We vinden het wel een stap in de goede richting.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Collega Laeremans, ik snap eerlijk gezegd nog steeds niet goed wat u precies bedoelt. Ik zie niet in hoe men met onderwijsbeleid een falend migratiebeleid zou kunnen counteren, gesteld dat het falend migratiebeleid er zou zijn. Dat vind ik toch een gevaarlijke benadering van wat onderwijs zou moeten zijn.

Collega Coel, ik kan het heel eenvoudig uitleggen: ik vind dat we met een kanon op een mug schieten. (*Gelach*)

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Omdat de heer Coel mij ook aanspreekt: de essentie waarom wij tegen dit ontwerp van decreet zijn ... U hebt het trouwens mooi uitgedrukt, mijnheer Bex, 'met een mug op een olifant' ... (*Gelach*)

Stijn Bex (Groen): Ik had het nu juist gezegd! (*Gelach*)

Katia Segers (Vooruit): Mocht het niet zo triest zijn, namelijk dat dit pure symboolpolitiek is waarvan het nog maar de vraag is of het de toets van de grondwettelijkheid zal doorstaan ... Dit ontwerp van decreet biedt echt geen oplossing aan de uitdagingen waarmee de brede Rand, waaronder mijn gemeente, kampt. Die uitdagingen zijn dat er gewoon een capaciteitstekort is in het lager onderwijs maar ook in het middelbaar onderwijs. De leerlingen van Liedekerke gaan vooral kijken naar Aalst en Denderleeuw. Daartussen rijden ook geen bussen. Dat zijn de reële uitdagingen: extra middelen voor ondersteuning voor de taalverwerving, als we weten dat ook in Liedekerke de helft van de kindjes het Nederlands niet als moedertaal heeft en wij bijvoorbeeld geen middelen uit het Randfonds hebben kunnen krijgen. Al die elementen zijn de reële uitdagingen waar Vlaanderen in de brede Rand mee kampt en waar de Vlaamse Regering geen antwoord op biedt.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mevrouw Segers, ik denk dat ik als minister van de Vlaamse Rand en als kind van de Vlaamse Rand wel enige affiniteit met en kennis van de problematiek heb. Ons onderwijs in de Vlaamse Rand wordt steeds groter, misschien ten dele dankzij het sterke Nederlandstalige aanbod en de sterke aantrekkingskracht die wordt uitgeoefend waardoor je een influx hebt, zowel uit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest als uit het Waalse Gewest. De afgelopen tien jaar is er vanuit het Waalse Gewest een toename met 10 procent en vanuit het Brusselse gewest met 37 procent. Maar u zegt: 'Dat is geen probleem. Dat is niets.' *(Opmerkingen van Katia Segers)*

De voorzitter: De minister heeft het woord!

Minister Ben Weyts: Ik denk dat er wel een thematiek speelt. Dat zorgt mede voor capaciteitsnoden. Een deel van de oplossing is vanzelfsprekend dat wij extra investeringen doen. 'Du jamais vu!' Nog nooit hebben we zoveel geïnvesteerd in extra capaciteit in de Vlaamse Rand. De afgelopen tien jaar was dat 71 miljoen euro extra en er komt nu nog een turbo bovenop van het ongezien groot investeringsbedrag dat wij hebben voorzien voor schoolinfrastructuur, namelijk 3 miljard euro deze regeerperiode. Geloof me vrij, er zal verhoudingsgewijs proportioneel een heel sterk aandeel gaan naar de Vlaamse Rand eenvoudigweg omdat de noden daar groot zijn, zoals de volgende capaciteitsmonitor ongetwijfeld zal aantonen.

Maar dan heb je natuurlijk vandaag nog altijd capaciteitsproblemen. Hoe ga je daarmee dan om? Daar probeert dit ontwerp van decreet om een deel van het antwoord te geven, enerzijds door ervoor te zorgen dat als je in het basisonderwijs keuzes moet maken, je ten minste de mogelijkheid geeft aan scholen om een voorrang te kunnen geven aan de kinderen van de eigen gemeente. Is dat zo zot? Weet je dat in gemeenten in de Vlaamse Rand verschillende ouders met lede ogen aanzien dat hun kinderen niet ingeschreven raken in hun eigen gemeenteschool, maar dat kinderen van buiten de gemeente, en zelfs vanuit het Waalse Gewest, daar wel ingeschreven raken? Hebt u er enige notie van voor welke frustratie dat zorgt? Dat zijn concrete realiteiten en concrete problematieken. Is dat in elke gemeente in de Vlaamse Rand, in elke school zo? Neen. Maar er zijn er wel.

En dan is het toch de evidentie dat je ten minste de mogelijkheid biedt om voorrang te geven aan diegenen die deel uitmaken van de lokale gemeenschap, die financieel bijdragen tot die lokale gemeenschap? Dat is toch evident?

Ten tweede is er een voorrangsbepaling voor secundair onderwijs, natuurlijk los van de mogelijkheid tot voorrang die we hebben ingevoerd via het algemeen Inschrijvingsdecreet. En dat geldt vanzelfsprekend ook voor de Vlaamse Rand.

Maar daarnaast bieden we ook de mogelijkheid om, net ook vanuit een bekommernis om die onderwijskwaliteit en de kennis van het Nederlands, voorrang te geven aan kinderen die al voor het secundair onderwijs, al vanaf de leeftijd van 3 jaar, deel hebben uitgemaakt van het Nederlandstalig onderwijs.

Ook daar is het toch de evidentie zelve dat je, als je moet kiezen tussen enerzijds kinderen of jongeren die al vanaf de leeftijd van 3 jaar Nederlandstalig onderwijs hebben gevolgd, en kinderen die geen Nederlandstalig onderwijs hebben gevolgd, kiest voor die eerste groep, ten bate van de onderwijskwaliteit? En waarom is de regeling in Brussel momenteel anders, ook in het ontwerp van decreet dat we net hebben besproken? Omdat we de regeling hernemen die hier al werd goedgekeurd, en die wordt aangevochten door Franstalige partijen die deel uitmaken van de Brusselse Gewestregering. En als we daar wijzigingen in gaan aanbrengen, geven we opnieuw een aanleiding om nog eens naar het Grondwettelijk Hof te trekken. Daarom doen we dat. Maar inderdaad, er is een regeling, een voorrang voor diegenen die in hun voorgaande curriculum, al sinds de leeftijd van 3 jaar, Nederlandstalig onderwijs hebben doorlopen. Dat lijkt mij de evidentie zelve.

Mijnheer Laeremans en anderen, het is verdomd moeilijk om in de Vlaamse Rand, binnen de contouren van de Grondwet, ervoor te zorgen dat we voorrang geven aan de mensen in onze Vlaamse Gemeenschap, binnen onze dorpen, en anderzijds aan diegenen die daarvoor al gekozen hebben voor een Nederlandstalig curriculum. Dat vergt creativiteit.

Maar dit is onmiskenbaar een stap vooruit. Lost dit alle problemen op? Sommigen verantwoorden hier een onthouding of een tegenstem door te zeggen dat dit ontwerp van decreet niet alle problemen oplost. Ja, als we enkel decreten gaan goedkeuren die alle problemen oplossen, dan zal hier nog weinig goedgekeurd worden. Maar dit is onmiskenbaar een stap vooruit, niettegenstaande de juridische complexiteit waar wij voor staan. En dit is geen stap achteruit, op geen enkel punt. Corrigeer mij.

Als iets een stap vooruit is, ten voordele van een versterking van het Nederlandstalig karakter van de Vlaamse Rand, dan zou ik dat vooral goedkeuren. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1052/3)

– *Er zijn geen opmerkingen bij artikel 1 tot en met 4.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, voor we met de eigenlijke stemmingen beginnen, voeren we een teststemming uit.

– *De Vlaamse volksvertegenwoordigers voeren een teststemming uit.*

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over het groeipakket – 1130 (2021-2022) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding over het verzoekschrift over het groeipakket.

Mevrouw Schryvers, verslaggever, heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Collega's, op 6 oktober 2021 werd een verzoekschrift ingediend over het groeipakket. Het werd ontvankelijk verklaard op 19 oktober en voor verdere behandeling verwezen naar de commissie Welzijn. Die commissie heeft na een eerste bespreking op 30 november beslist om Vlaams minister Wouter Beke om uitleg te vragen. Op 1 februari 2022 werd het verzoekschrift opnieuw toegevoegd aan de agenda, nadat het antwoord van de minister namens de Vlaamse Regering was ontvangen.

De inhoud van het verzoekschrift betreft het volgende: de dochter van de verzoeker, geboren in 2016, ontvangt kinderbijslag volgens het oude systeem; de zoon, geboren in 2019, valt onder het groeipakket en als beide kinderen in dezelfde regeling zouden zijn opgenomen, hetzij in de kinderbijslag hetzij in het groeipakket, dan zouden ze samen meer ontvangen, aldus de verzoeker. Die vraagt om het nieuwe groeipakket voor elk kind in te voeren ongeacht of het voor of na 1 januari 2019 is geboren.

Het antwoord van de Vlaamse Regering stelt dat ze er bij het uitwerken van het nieuwe systeem expliciet voor heeft gekozen om gezinnen met kinderen geboren voor 2019 zo maximaal mogelijk verworven rechten te garanderen en om ervoor te zorgen dat geen enkel gezin minder kreeg op het moment van de transitie op 1 januari 2019. Zo werd voor elk kind het oude basisbedrag en de leeftijdstoelage behouden. Er is gekozen voor een minder complex systeem via een vast basisbedrag waarbij er meer rekening wordt gehouden met de draagkracht van de gezinnen door gezinsgrootte en inkomenssituatie de sociale toeslag te laten bepalen. Vanaf de invoering kregen 152.000 kinderen een extra sociale toeslag. Er werd ook verwezen naar de aanpassing van de schooltoelage. De decreetgever heeft de diversiteit en de ontwikkeling van gezinnen als uitgangspunt genomen, zo werd nog gesteld. Een vergelijking van bedragen in het oude en het nieuwe systeem op gezinsniveau is daarom weinig realistisch en niet representatief. De minister verwijst ook naar de procedure die eerder werd gevoerd voor het Grondwettelijk Hof. Dat oordeelde dat er geen sprake is van discriminatie. De minister wijst er ook op dat het groeipakket goedgekeurd is met respect voor de budgetten en binnen dat budget is er een hervorming gerealiseerd met een onmiddellijke impact. Elke hervorming kan ook een volgende verbetering met zich meebrengen.

Tijdens de bespreking stelde mevrouw De Martelaer dat er eind juni 2020 42.427 gezinnen in dezelfde situatie verkeerden als de verzoeker. Het thema is ook besproken bij de evaluatie van het groeipakket. Veel gezinnen voelen zich gediscrimineerd door de overgangsmaatregelen van het groeipakket. Ze wees er ook op dat de Gezinsbond dat al meermaals heeft opgemerkt. Verder verwijst collega De Martelaer naar de situatie van kinderen geboren voor 2019 die half wees worden na 2019. Ze wijst ook op de halvering van de indexering van het basisbedrag van het groeipakket vanaf 2022. De heer Hannes Anaf stelt vertrouwd te zijn met de problematiek. Veel combigezinnen die volledig in het nieuwe of oude systeem zaten, zouden recht hebben op meer. Voorafgaand aan de hervorming is beloofd dat geen enkel gezin minder zou krijgen, maar tijdens de hoorzitting over de evaluatie van het groeipakket gaf de Gezinsbond aan dat

veel gezinnen in een minder voordelige situatie zijn terechtgekomen tijdens de overgangsfase. Het commissielid herinnert er ook aan dat het groeipakket eveneens is geëvalueerd zonder inspraak. Hij steunt het verzoekschrift en hij kan niet akkoord gaan met het antwoord van de minister.

Mevrouw Katrien Schryvers stelt dat de omslag naar het groeipakket veel implicaties heeft. Er zijn bij die omslag keuzes gemaakt. De overgangsregeling was een van de moeilijkste keuzes gezien het grote aantal verschillende situaties. Ze is het niet eens met de opmerking dat bepaalde gezinnen erop zijn achteruitgegaan. Geen enkel gezin krijgt sinds 1 januari 2019 minder dan voordien. Na de hoorzittingen over de evaluatie van het groeipakket heeft het parlement de resolutie over het gevolg dat wordt gegeven aan de evaluatie goedgekeurd. Ze benadrukt dat een aantal zaken in die resolutie kunnen worden versterkt zodra het financieel mogelijk is. Ze stelt dan ook dat haar fractie het eens is met het antwoord van de Vlaamse Regering.

Collega De Martelaer stelt dat het Vlaams Parlement moet aanvaarden dat burgers een verzoekschrift indienen op basis van hun situatie en acht het raadzaam om vaker in dialoog te treden met de verzoekers. De heer Anaf beaamt dat de discussie over het groeipakket niet moet worden overgedaan, maar vindt het belangrijk om zijn partijstandpunt uiteen te zetten. Mevrouw Tinne van der Vloet stelt voor om het antwoord van de Vlaamse Regering aan de verzoeker te bezorgen. De aanwezige leden stemmen in met het voorstel om het antwoord van de Vlaamse Regering samen met het verslag aan de indiener van het verzoekschrift te bezorgen.

De voorzitter: Wij stemmen nu bij zitten en opstaan over de conclusies van de commissie.

De volksvertegenwoordigers die de conclusies wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die de conclusies niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het Vlaams Parlement neemt de conclusies van de commissie aan. Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over de sociale toeslag bij ongelijkmatig verdeelde huisvesting – 1131 (2021-2022) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding over het verzoekschrift over de sociale toeslag bij ongelijkmatig verdeelde huisvesting.

De heer De Reuse, verslaggever, was de hele dag aanwezig, maar heeft zich vijf minuten geleden moeten verontschuldigen. Ik zou graag willen verwijzen naar het schriftelijk verslag.

Wij stemmen nu bij zitten en opstaan over de conclusies van de commissie.

De volksvertegenwoordigers die de conclusies wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die de conclusies niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het Vlaams Parlement neemt de conclusies van de commissie aan. Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

**VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over het belang van het kind bij intrafamiliaal geweld
– 1132 (2021-2022) – Nr. 1**

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding over het verzoekschrift over het belang van het kind bij intrafamiliaal geweld.

Mevrouw Schryvers, verslaggever, heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Collega's, op 30 oktober 2021 werd een verzoekschrift ingediend over het belang van het kind bij intrafamiliaal geweld. Het verzoekschrift werd ontvankelijk verklaard op 10 november en voor verdere behandeling verwezen naar de commissie Welzijn. Die besprak het verzoekschrift voor een eerste keer op 30 november 2021 en besliste om minister Beke om uitleg te vragen over het verzoekschrift. Op 1 februari 2022 werd het opnieuw toegevoegd aan de agenda van de commissie Welzijn, nadat die een antwoord had ontvangen van minister Beke.

Dan kom ik aan de inhoud van het verzoekschrift. Als rechtstreeks betrokkene bij intrafamiliaal geweld gedurende meer dan vijftien jaar en totaal miskend door Justitie, volgens de verzoeker, staat hij in contact daarover met het Kinderrechtencommissariaat.

De verzoeker wenst daarbij vooral de aandacht te trekken in het belang van het kind. Wat het kind wil en wenst, blijft ondergeschikt aan wat Jeugdzorg en de Jeugdrechtsbank doen en willen, aldus de verzoeker. Er bestaan heel wat situaties waarbij het niet anders kan, maar dat is geen excuus om voor elk geval dezelfde regels te gebruiken zonder het recept aan te passen aan de situatie van het kind, aldus de verzoeker. Hij vraagt aan alle verantwoordelijken om bewuster en meer proactief om te gaan met intrafamiliaal geweld. Nultolerantie moet de norm zijn van politie, parket, rechters en jeugdrechters. Gebrek aan budget kan geen excuus zijn.

In zijn antwoord wijst de minister op het belang van de problematiek. Hij verwijst ook naar een aantal lopende initiatieven ter zake, zoals de kindreflex, de ketenaanpak, het Platform Kindermishandeling, en Signs of Safety. Er wordt ook gewezen op de specifieke aandacht voor jonge kinderen, in de vorm van de zorggarantie voor het jonge kind.

Bij de bespreking stelt Suzy Wouters dat het verzoekschrift de noodzaak om direct in te grijpen bij intrafamiliaal geweld illustreert, en dit om escalatie te voorkomen. Er is echter vaak onvoldoende capaciteit om alle crisissituaties op te vangen en direct in te grijpen, en al te vaak wordt te lang gewerkt op basis van vrijwillige hulpverlening, aldus Suzy Wouters.

Jeremie Vaneeckhout noemt dit een belangrijk verzoekschrift over een thema dat centraal staat in het parlementaire werk. Wanneer de rechten en de veiligheid van een kind in het gedrang komen, dan moet het kind centraal staan. Op bepaalde momenten is ingrijpen nodig om de veiligheid van een kind te garanderen. Veel aspecten in dit verzoekschrift zijn federale bevoegdheid, maar Groen steunt het antwoord en de opgesomde initiatieven van minister Beke.

Freya Van den Bossche stelt dat minister Wouter Beke een helder beeld schept van wat er beleidsmatig gebeurt, maar ze vindt het ook belangrijk te wijzen op een aantal aanvullende relevante parlementaire initiatieven, namelijk de concept-nota voor nieuwe regelgeving over de ondertoezichtstelling van het ongeborn kind van een zwangere vrouw met een verslavingsproblematiek als nieuwe jeugdhulpmaatregel, de conceptnota voor nieuwe regelgeving over het uitbouwen van een beleid voor de bescherming van het ongeborn kind bij een veront-rustende zwangerschap en het voorstel van decreet tot wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp.

Katja Verheyen acht het moeilijk om te achterhalen naar welke casus wordt verwezen in het verzoekschrift. Justitie en jeugdhulp zijn de voorbije vijftien jaar geëvolueerd, aldus de collega. Vlaams minister Zuhail Demir heeft werk gemaakt van de Family Justice Centers, waar slachtoffers van intrafamiliaal geweld te-rechtkunnen. Katja Verheyen verklaart zich akkoord met het antwoord van Vlaams minister Beke en de aanvullende opmerking van Freya Van den Bossche.

Collega Saeys kan zich vinden in het antwoord van minister Wouter Beke, maar stelt dat dit thema nauw moet worden opgevolgd in de praktijk. Bepaalde zaken worden in het leven geroepen maar hebben weinig tot geen impact op het terrein.

Katrien Schryvers benadrukt ook het belang van het thema, dat een van de prioriteiten moet zijn van het beleidsdomein Welzijn. Tegelijk overstijgt de thematiek dit beleidsdomein omdat er een link is met onder meer hulpverlening, justitie en politie. Ze verwijst ook naar de resolutie over een totaalaanpak van kindermishandeling.

De aanwezige leden stemmen in met het voorstel van de voorzitter om het antwoord van de Vlaamse Regering samen met het verslag van de bespreking, en de tijdens de bespreking vermelde documenten, aan de indiener te bezorgen.

De voorzitter: Wij stemmen nu bij zitten en opstaan over de conclusies van de commissie.

De volksvertegenwoordigers die de conclusies wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die de conclusies niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het Vlaams Parlement neemt de conclusies van de commissie aan. Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over een verbod op roken in nieuwe Vlaamse films of series – 1139 (2021-2022) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media, over het verzoekschrift over een verbod op roken in nieuwe Vlaamse films of series.

De heer Coenegrachts, verslaggever, heeft normaal het woord, maar hij heeft me vriendelijk verzocht om te verwijzen naar het schriftelijk verslag. Is dat goed voor iedereen? (*Instemming*)

Wij stemmen nu bij zitten en opstaan over de conclusies van de commissie.

De volksvertegenwoordigers die de conclusies wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die de conclusies niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het Vlaams Parlement neemt de conclusies van de commissie aan. Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

**ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft bijkomende maatregelen voor het inschrijvingsrecht betreffende voorrangs- en ordeningscriteria
– 1052 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3**

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over artikel 1 tot en met 4.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

116 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
64 leden hebben ja geantwoord;
29 leden hebben neen geantwoord;
23 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement artikel 1 tot en met 4 aan.

Ik neem aan dat de redenen voor onthouding al voldoende zijn toegelicht tijdens de bespreking? (*Instemming*)

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

118 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
66 leden hebben ja geantwoord;
29 leden hebben neen geantwoord;
23 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft het inschrijvingsrecht in het gewoon onderwijs in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad
– 1053 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3**

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over artikel 1 tot en met 46.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

118 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
66 leden hebben ja geantwoord;
29 leden hebben neen geantwoord;
23 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement artikel 1 tot en met 46 aan.

De redenen voor onthouding zijn tijdens de bespreking al voldoende aan bod gekomen, neem ik aan? (*Instemming*)

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

118 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
66 leden hebben ja geantwoord;
29 leden hebben neen geantwoord;
23 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ROUWHULDE voor de heer Jozef Belmans, voormalig lid van de Vlaamse Raad

De voorzitter: Dames en heren, mag ik u vragen om even recht te staan, alstublieft?

Dames en heren, op 5 februari 2022 overleed op 90-jarige leeftijd de heer Jozef Belmans. Als volksvertegenwoordiger voor het kiesarrondissement Turnhout was hij tevens lid van onze assemblee van 1971 tot 1978 en van 1981 tot 1987. Hij behoorde tot de Volksuniefractie.

Namens u allen betuig ik mijn oprechte deelneming aan de familie en nabestaanden.

Mag ik u vragen ter nagedachtenis van de heer Jozef Belmans enkele ogenblikken van stilte in acht te willen nemen?

– De Vlaamse volksvertegenwoordigers nemen enkele ogenblikken van stilte in acht.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 23 februari 2022 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 19.45 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Johan Deckmyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Filip Dewinter, Kim De Witte, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Wilfried Vandaele, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Maurits Vande Reyde, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Bart Van Hulle, Karl Vanlouwe, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Kurt Vanryckeghem, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın

Afwezig met kennisgeving

Andries Gryffroy: ambtsverplichtingen;

Bruno Tobback: familieverplichtingen;

Tom De Meester, Maaïke De Rudder, Sihame El Kaouakibi, Orry Van de Wauwer: gezondheidsredenen.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele,

Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

NEEN-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Kim De Witte, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys

ONTHOUDINGEN:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Slootmans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

NEEN-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Kim De Witte, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys

ONTHOUDINGEN:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Slootmans, Els Sterckx, Anke Van

dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maarten De Veuster, Maaike De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

NEEN-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Kim De Witte, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneekhout, Maxim Veys

ONTHOUDINGEN:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maarten De Veuster, Maaike De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven

Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

NEEN-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Kim De Witte, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys

ONTHOUDINGEN:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters